

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV MITT, DOKUMENTATION AV FÄLTARBETSFASEN 2004:2
ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING

Kornsjövägen

– boplatzlämning med hus från yngre stenålder

i Västernorrlands kustland

Ångermanland, Nätra socken, Bjästa 5:9 m.fl., RAÄ 306

Dnr 423-1944-2001

Anna-Karin Lindqvist

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Mitt

Instrumentvägen 19

126 53 Hägersten

Tel. 08-5191 8200

Fax 08-5191 8459

www.raa.se/uv

uvmitt@raa.se

Angaria AB

Sofiehemsvägen 2B

907 38 Umeå

annakarin.lindqvist@kommunicera.umea.se

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L1999/3

© 2004 Riksantikvarieämbetet och Angaria AB

Fotomontage och layout Anna Karin Lindqvist

ISSN 1404-6083

Rapporten finns även utgiven i rapportserien *angaria* med ISSN 1403-8242

Utskrift Birger Gustafsson Digital AB, Stockholm 2004

Innehåll

Inledning	5
Undersökningens förutsättningar	6
Områdesbeskrivning	6
Förundersökningen	7
Målsättning och frågeställningar	8
Metod och genomförande	9
Resultat	11
Undersökta ytor	12
Undersökta anläggningar	12
Provtagning och analyser	13
Översiktlig rumslig analys	14
Skörbränd sten – ytlig utbredning	14
Skörbränd sten – rutgrävning	15
Brända ben	16
Kvarts	17
Kvartsit	17
Flinta	17
Övriga bergarter	18
Rödockra	18
Hasselskal	19
Numrerade fynd	19
<i>Keramik</i>	19
<i>Skifferföremål</i>	22
<i>Skrapor</i>	22
<i>Övriga fynd i kvarts, kvartsit och flinta</i>	23
<i>Övriga bergarter</i>	24
<i>Organiskt material</i>	27
<i>Recenta fynd</i>	27
Anläggningar och konstruktioner	28
Yta A	28
<i>Hus I</i>	28
<i>Hus V</i>	30
<i>Hus III (A23)</i>	31
Yta B	32
<i>Hus II</i>	32
<i>Yta C</i>	33
<i>Hus IV</i>	33
Förhistorisk överlagring	34
Övrigt	35
Dateringar	36
Yta A hus I	36
Yta A hus V	37
Yta A hus III	37
Yta A övriga anläggningar	37
Yta B hus II	37
Yta B övriga anläggningar	37
Yta C hus IV	38
Yta C övriga anläggningar	38
Kommentar	39

Utvärdering	41
Kommentar till Engelmark, Linderholm och Olofsson 2004: Miljöarkeologisk undersökning av JP32 objekt 26, Kornsjövägen, RAÄ 306, Nätra sn, Ångermanland.	42
Kommande arbete	44
Referenser	45
Muntliga uppgifter	46
Administrativa uppgifter	47
Figurförteckning	48
Tabellförteckning	50
Bilagor	
1. Fyndförteckning, numrerade fynd	51
2. Anläggningsbeskrivningar	62
3. ¹⁴ C-dateringar	97
4. Vedartsanalys	98
5. Figurer	109
6. Osteologiska analyser	167
7. Tabeller	237
8. Skörbränd sten	273
9. Jordartsanalyser och lagerföljder av Kerstin Abbing och Rolf Zale	297
10. Miljöarkeologisk rapport (separat bilaga s.1–33) av Roger Engelmark, Johan Linderholm och Johan Olofsson	

Inledning

Rapporten behandlar den arkeologiska undersökningen vid *Kornsjövägen*, stenåldersboplatsen RAÄ 306 i Nätra socken, norra Ångermanland ca 20 km sydväst om Örnsköldsvik. (fig 1). Undersökningen påbörjades under september månad 2001 med fortsättning och avslutning under maj–oktober 2002.

Boplatsslämningarna vid Kornsjövägen ingår i ett större boplatsskomplex som undersökts inom en ca 1 km lång sträcka från Kornsjövägen i väster till *Bjästamon* i öster. Dateringarna ligger huvudsakligen inom mellaneneolitikum.

Undersökningarna föranleddes av byggandet av den nya järnvägssträckningen genom Västernorrland, *Botniabanan* och delsträckan Kornsjösjön-Gålnäs (JP32). Botniabanan AB står som uppdragsgivare och har bekostat undersökningarna som är de hittills mest omfattande i Norrland.

Från och med förundersökningen år 2000 har de arkeologiska undersökningarna längs Botniabanans sträckning genomförts inom ett samarbetsprojekt. Riksantikvarieämbetets avdelning för arkeologiska undersökningar (RAÄ/UV Mitt) har varit huvudansvarig för projektet under ledning och samordning av Per Gustafsson. Läns museet Västernorrland, Kulturmiljövård och Arkeologi AB och Angaria AB har medverkat i egenskap av regionala aktörer. Länsstyrelsen betonade i anbudsförfrågan till RAÄ/UV vikten av ett samarbete med regionala aktörer och att samverkan även skulle ske med Västerbottens museum i syfte att skapa en helhetssyn på Botniabanans sträckning. Alla undersökningsplaner för *Kornsjövägen* har upprättats i samarbete med RAÄ/UV Mitt.

Angaria AB genomförde undersökningen vid Kornsjövägen inom en 12 500 kvm stor yta, medan övriga aktörer varit verksamma vid *Bjästamon*, ett ca 22 500 kvm stort komplex bestående av: RAÄ 307, 318 och 321 i Nätra socken. Förutom boplatsslämningar från yngre stenålder–bronsålder omfattar *Bjästamon* även ett samiskt aktivitetsområde från 1700-talet.

I samband med igångsättandet av förundersökningarna år 2000 tillsattes en referensgrupp som aktivt har deltagit i möten och besök i fält under hela projekttiden. I referensgruppen ingick: Professor emeritus Evert Baudou, professor Noel Broadbent, professor Roger Engelmark och docent Lena Holm, alla vid Umeå universitet. Vidare deltog professor Per H. Ramqvist, Mitthögskolan, professor emeritus Klas-Göran Selinge, Stockholm samt docent Agneta Åkerlund, Stockholms universitet och sedemera länsantikvarie i Södermanlands län.

Regelbundna avstämningsmöten har hållits med biträdande länsantikvarie Leif Grundberg vid länsstyrelsen i Västernorrlands län, Peter Westin Botniabanan AB samt projektledare för respektive objekt, Pehr Lindholm (*Bjästamon*) och Anna-Karin Lindqvist (*Kornsjövägen*).

Rapporten ingår i RAÄ-UV Mitts digitala daff-serie (dokumentation av fältarbetsfasen) men kommer även att finnas i en tryckt version utgiven i rapportserien *angaria*.

Med anledning av Botniabanans dragning genom Ångermanland genomförde Angaria AB arkeologiska undersökningar vid Kornsjövägen, RAÄ 306 i Nätra socken.

Undersökningen omfattade delar av en ca 16 000 kvm stor boplatsskomplex från yngre stenålder med dateringar från tidigneolitikum till seneneolitikum. Boplatsskomplexets gynnsamma läge i en sydsluttning vid den dåtida havsviken har medfört att den till viss del även nyttjats under äldre bronsålder. Jorden var kraftigt kulturpåverkad och förekomsten av skörbränd sten var riklig. Det dåtida läget erbjöd en rik skärgårdsmiljö och goda förbindelser vattenvägen med såväl kust som inland. Det snabba landhöjningsförloppet i Höga Kustenområdet har medfört att platsen idag är belägen mellan 47–66 m.ö.h.

För första gången har hus från yngre stenålder påträffats i det ångermanländska kustlandet. Det rör sig om två olika former: runda och rektangulära. De senare var delvis ingrävda i sluttningen. Sälffångst och fiske har varit det huvudsakliga näringsfånget. Boplatsskomplexet karaktäriseras i övrigt av ett flertal skifferföremål. Ett vackert skulpterat älg huvud i skiffer visar förutom älgens betydelse en stor konstnärlig skicklighet. Keramiken var starkt fragmenterad, och dekorerad med tvärsnodd, enstaka bitar av poröst gods förekom.

Bland redskapsmaterialet dominerar kvarts, men även flinta, kvartsit och vulkaniskt material finns representerat. Fynd av spånspilspetsar i flinta och ett smycke i bärnsten visar på långväga kontakter med Väst- och Sydsverige, respektive Östersjöområdet.

Undersökningens förutsättningar

I Västernorrland har endast ett fåtal boplatser från yngre stenålder undersökts. Förutom de inom projektet *Norrlands Tidiga Bebyggelse* undersökta boplatserna kring *Anundsjön* och den tidigneolitiska boplatserna vid *Överveda* i Nordingrå socken (Baudou 1977:56ff) kan undersökningarna vid *Nämforsen* vid Ångermanälven nämnas (Baudou 1992:81f). Endast ett par kilometer norr om Kornsjövägen undersöktes resterna av en stenåldersboplats vid ett grustag i *Mjåla* (Gullmert-Häger 1979, Pettersson 1981). Helt nyligen tillkom också två boplatser i Botniabanans spår vid *Lill-Mosjön* i Arnäs respektive Grundsunda socken (Lindqvist & Eriksson 2000, Färjare & Olsson 2000).

Boplatserna vid Kornsjövägen påträffades i samband med en specialinventering 1979 längs Nätra-älvens dalgång. Enstaka brända ben, skörbränd sten samt några avslag i kvarts och flinta förekom inom ett cirka 170×20 meter stort område längs dikesrenen vid Kornsjövägens norra sida (Pettersson 1979). Mot bakgrund av de vaga boplatserindikationerna och det till synes ogynnsamma läget var det mycket överraskande att se hur boplatserområdet växte fram.

Redan under förundersökningen stod det klart att här fanns ovanligt kraftigt kulturpåverkade lager och under slutundersökningens första fas (år 2001) visade det sig att delar av boplatserna dessutom överlagrats av jordmassor från ett skred. Boplatserna vid Kornsjövägen visade sig vara betydligt mera komplicerad och innehållsrik än vad någon av oss inblandade aktörer eller länsstyrelsen kunde tro. Det kommer särskilt till uttryck i den Miljöarkeologiska rapporten där Roger Engelmark m fl har en motsatt uppfattning till naturgeograferna Kerstin Abbing och Rolf Zales resultat.

I och med byggandet av Botniabanan erhöll vi ett mycket gynnsamt undersökningsläge. För första gången inom norrländsk arkeologi har en större sammanhängande yta från yngre stenålder kunnat undersökas.

Områdesbeskrivning

Fornlämningslokalen är belägen i sydslutningen av den dalgång som en gång utgjort den forna havsviken, med öst–västlig riktning. Området genomkorsas idag av landsvägen till Kornsjö by, vilket innebär att delar av boplatserna bortgrävts i samband med vägarbeten.

Undersökningsområdets norra del ligger i en relativt brant sydslutning med omkring 20 graders lutning (fig. 2 och fig. 5a). Höjden över havet varierar här mellan 59–67 meter (betecknas som yta A).

I nordväst och norr omges boplatserna av skyddande berg, Tjärnberget (150 m.ö.h.) ligger ca 300 m nordväst om undersökningsområdet. Berget har även en utlöpare mot öster och boplatserna har därmed haft ett gott skydd mot nordliga vindar.

Den norra delen som ligger direkt nedanför bergskanten består huvudsakligen av svallad morän med rikligt inslag av större stenar och block. Den nedre delen av slutningen består av en mindre platå som avskurits i samband med förstärkningsarbeten av landsvägen i mitten av 1960-talet.

Här var inslaget av sand och grus mera påtagligt och ytan gav emellanåt ett intryck av att vara stenrensad.

Direkt söder om vägen finns ytterligare en mindre, topografiskt avgränsad plåtå (fig. 3 och fig. 5) belägen mellan 50–55 m.ö.h. (betecknas som yta B). Terrängen blir därefter successivt mera flack, i sydost ned till nivåer omkring 45 m.ö.h. (ytan som omger yta B betecknas som yta C). Det var främst den östra delen av yta C som undersöktes (fig. 4 och fig. 5a), här påträffades huvuddelen av all keramik. Den södra delen övergår i sorterade jordarter med grus och sand. Ytterligare en höjdrygg sträcker sig upp mot Vårdhemsberget (196 m.ö.h.) i sydväst.

Det som under förundersökningen antogs vara en bäck visade sig i själva verket vara ett grundvattenflöde från bergssidan i norr. Med tiden har en djup ravin bildats i de lägre, sandiga partierna söder om undersökningsområdet. Någon gång, efter det att boplatsen övergetts, har kraftiga vattenflöden också medfört att stora jordmassor släppt från sluttningen. Vid schaktning med maskin och rensning kunde de kraftiga sotlagret med skörbränd sten följas och friläggas. Det visade sig att ca 3 500 kvm av boplatsen var överlagrad (fig. 6a–b). Överlagringen löper i ett nordväst/sydöstligt stråk och var kraftigast i den övre delen, gruslagret var där omkring en meter tjockt. Lagren tunnades sedan ut successivt mot sydöst. I de djupgrävda schaktens profiler syntes det tydligt att jordförflyttningen pågått under lång tid och att flera humuslager hunnit utbildas mellan de olika överlagringsprocesserna. Naturgeograferna Kerstin Abbing och Rolf Zale vid institutionen för BMG/Naturgeografi vid Umeå universitet har varit till stor hjälp för att reda ut de olika fenomen som vi ställts inför under projektets gång (se Bilaga 9 *Jordartsanalyser och lagerföljder* av Kerstin Abbing & Rolf Zale samt avsnitt under *Utvärdering*).

Stenåldersboplatsen är idag belägen ca 50–67 m.ö.h. Vid tiden för bosättningen var boplatsen strandbunden. Ett utmärkt boplatsläge i syd-sluttningen vid havsviken som tillsammans med de omgivande bergen bildade ett närmast fjordliknande landskap.

Förundersökningen

Angaria AB genomförde förundersökningen under september månad år 2000. Resultatet av förundersökningen visade att boplatsindikationer, i form av skörbränd sten och slagen kvarts, förekom inom ett 6 400 m² stort område med fortsatt utbredning utanför exploateringsområdet. Tre anläggningar ¹⁴C-daterades till perioden tidig-mellanneolitikum medan några ¹⁴C-dateringar visade på aktiviteter under äldre järnålder – nyare tid (Lindqvist & Eriksson 2001, Gustafsson *et al* 2001). Arbetet utfördes av fem arkeologer under fjorton arbetsdagar. Totalt omfattade förundersökningsområdet 25 000 m². Det var således en förhållandevis kort tid som hade avsatts för en mycket omfattande yta.

Målsättningen inom exploateringsområdet, det vill säga den 50 meter breda järnvägskorridoren, var att bedöma fornlämningens utbredning och karaktär. Utanför exploateringsområdet tillkom en 35 meter bred remsa parallellt längs korridorrens båda sidor. Den totala korridorbredden uppgick därför till 120 meter. Strax sydost om området ingick även en planerad

sidotipp, här uppgick den totala korridorbredden till 200 meter. Utanför exploateringsområdet var målet att avgränsa fornlämningen rumsligt inom den 120 meter breda korridoren samt att se likheter och skillnader i karaktär jämfört med ytorna inom den planerade järnvägskorridoren (Lindqvist & Eriksson 2001:13).

Under förundersökningen indelades området i tre olika ytor (A–C): *Yta A* omfattar hela området norr om landsvägen; *yta B* omfattar den topografiskt avgränsade platån direkt söder om vägen; *yta C* omfattar det övriga området söder om vägen som omger yta B.

Vid rut- och provgrovsgrävning framkom det att den södra delen av yta A bestod av ett ovanligt kraftigt kulturpåverkat lager med mycket rikligt förekomst av skörbränd sten. Även ett 22 m långt maskingrävt djupschakt i vinkel mot sluttningen uppvisade ett kraftigt kulturpåverkat lager, tjockleken varierade mellan 0,4–0,6 meter i den nedre (södra) delen av schaktet.

Rikligt med skörbränd sten förekom inom alla undersökta ytor. Sex anläggningar registrerades inom området, varav tre stenkonstruktioner med ett gravliknande utseende. Förekomst av rödockra, spånspilspets, bärnstenspärla, skifferredskap etc i en av anläggningarna inom yta A gav intryck av att det kunde röra sig om en grav. Det skulle visa sig att så inte var fallet.

Boplatsens topografiska läge, boplatsrester i form av skörbränd sten och slagen kvarts på nivåer från ca 47–67 m.ö.h. indikerade att det kunde röra sig om två boplatser från olika tidsperioder. De lägre belägna boplatssindikationerna inom yta C, utanför 120 meters korridoren skulle kunna tillhöra en senare bosättning, sannolikt bronsålder.

Markkemisk provtagning genomfördes i syfte att avgränsa aktivitetsytorna inom området. Resultatet visade på tydliga kulturinslag och en avvikelser från normalfördelning fanns i så väl fosfathalt som magnetisk susceptibilitet. Boplatsens tyngdpunkt låg enligt den markkemiska analysen förskjuten mot den nordvästra delen av yta A och direkt utanför undersökningsområdet.

Målsättning och frågeställningar

Länsstyrelsen betonade i sin kravspecifikation (2001-06-29) rörande RAÄ 306 särskilt boplatsens atypiska läge ur topografisk och jordartsmässig synvinkel. Den eventuella förekomsten av gravar sågs som fundamental i detta sammanhang. Ett antal prioriterade områden av särskilt intresse ledde till följande frågeställningar:

- Hur ser boplatsens *inre struktur* ut? Med avseende på främst funktionella, rumsliga och kronologiska variationer. De eventuella gravarna, deras belägenhet och samband med boplatsen i övrigt intog en särskild roll.
- Avviker boplatsen och i så fall på vilket sätt, från samtida boplatser placerade i mer kända topografiska lägen? Boplatsen med dess atypiska läge kommer att jämföras med bl.a. Bjästamon. Avviker boplatsen vid Kornsjövägen även avseende funktion, materiell kultur etc?
- Att utifrån framkomna anläggningar och föremål analysera både boplatsens kulturella kontakter, men också att försöka lyfta fram regionala särdrag av betydelse för framtida forskning.

Hittills har relativt få boplatser från stenålder undersökts längs det norrländska kustområdet och stora kunskapsluckor finns. Därför har vikten av att ett så stort fyndmaterial som möjligt skulle insamlas framhållits under diskussioner inom projektet. När fyndmaterialet i sin tur relateras till olika variabler i form av t.ex. belägenhet, datering, konstruktioner, aktivitetsytor etc. tydliggörs boplatsens inre struktur som var en av de mera grundläggande frågeställningarna.

Den rikliga förekomsten av skörbränd sten – vad betyder den? Inom de delar av boplatserna som undersöktes var det av stor vikt att studera intensiteten av den skörbrända stenen. Genom att mängden mäts inom alla undersökta ytor kan spridningen sättas i relation till anläggningar och fynd. Skörbränd sten intar en central roll i lokaliseringen av boplatser från alla förhistoriska perioder, särskilt inom norrländskt område. Vi vet trots allt mycket litet om hur den uppträder inom olika boplatstyper. Dokumentationen och tolkningen av den skörbrända stenen intog därför en viktig roll vid undersökningen av RAÄ 306.

Stor uppmärksamhet fästes vid att söka konstatera om en horisontell, alternativt vertikal stratigrafi förekom. Det kraftiga kulturpåverkade lagret inom yta A:s nedre del uppvisade förutom tjockleken även en tendens där den skörbrända stenen tilltog i de djupare lagren. Det kulturpåverkade lagret med dess profiler dokumenterades noggrant vid undersökningen, här var fyndmaterialet också av stor betydelse. Många gånger består ett kulturpåverkat lager av mycket diffusa färgskiftningar som kan vara svåra att belägga okulärt. Provtagning för stratigrafisk analys genomfördes av Miljöarkeologiska laboratoriet vid Umeå universitet (MAL) för att söka konstatera hur lagren uppkommit och om eventuella överlagringar förekommer. Vid till exempel Nämforsen kunde inte någon vertikal stratigrafi beläggas, däremot kunde det konstateras att de äldsta fynden fanns inom den västra sidan medan de yngre inom den östra sidan (Käck 2001:25–41). En sådan horisontell stratigrafi kunde också vara tänkbar inom RAÄ 306. Vid rutgrävningen var därför stora sammanhängande ytor att föredra.

Även rödockran intar en speciell plats inom området. Det var av stort intresse att kartlägga rödockrans förekomst. Förekommer den endast inom begränsade områden eller kan vi även räkna med en allmän spridning?

Det var också angeläget att söka utröna vad dateringarna till järnålder betyder. Nyttjades platsen, som vid den tiden var belägen ett stycke från havet, för olika utmarksaktiviteter. Inga fynd har dock hittills påträffats som kan knytas till perioden.

Metod och genomförande

En omfattande ytnivellering genomfördes i syfte att skapa en terrängbild av området (5b). Terrängbilden är ett viktigt redskap bland annat för att underlätta tolkningen av de ofta diskreta variationer i markytan som kan vara svåra att identifiera, särskilt i den kraftigt sluttande terrängen. Till terrängbilden kan till exempel även jordarts- och vegetationsmässiga variationer relateras, liksom naturligtvis förekomsten av artefakter eller ekofakter.

Växttäcknet avlägsnades med grävmaskin, förutom ett ca 30×10 m stort område i västra delen av yta A. Det skulle senare visa sig vara platsen för en husgrund (hus I). Ytan lokaliserades tack vare provgropar och jordsond under förundersökningen. Området kännetecknades av ett kraftigt kulturpåverkat lager med riklig förekomst av skörbränd sten.

Ett flertal skifferredskap, en bärnstenspärla, skrapor och rödockra fanns i anslutning till en stenansamling. Sammansättningen av fynd och den kontext som de påträffades i gjorde att vi i undersökningens inledande skede misstänkte att det skulle kunna röra sig om en grav. Ytan prioriterades och stor vikt lades vid att söka konstatera om så verkligen var fallet. Stenansamlingen bottengrävdes utan att någon gravlagd individ påträffades. Efter det att ytterligare ytor frilagts och nedgrävts framkom en husgrund (hus I) och arbetet inriktades på undersökningen av huset.

Efter det att växttäcknet avlägsnats genomfördes en grovrensning med fyllhammare och skårslev. All ytlig förekomst av skörbränd sten och fynd inmättes med totalstation. Spridningsbilden över den skörbrända stenen är en mycket viktig indikator när det gäller att lokalisera boplatsens utbredning och särskilt intensivt nyttjade områden.

I planeringsarbetet som gjordes i samråd med RAÄ UV användes beteckningarna *intensivt*-, *mellanintensivt*- och *extensivt* kulturlager för att reglera undersökningens ambitionsnivå inom olika delar av fornlämningen. Allt eftersom undersökningen framskred stod det dock klart att den indelningen inte överensstämde med boplatsens utbredning och de ytor som skulle prioriteras. En revidering av undersökningsplanen (2002-07-15) gjordes därför till förmån för rut- och anläggningsgrävning inom södra delen yta A, yta B östra delen av yta C samt delar av det överlagrade boplatsytorna inom yta C. Revideringen innebar att timmar för så kallad finrensning och avbaning minskades.

Manuell rutgrävning genomfördes i olika dokumentationsnivåer (Dn), varje Dn motsvarade ett 5 cm tjockt lager. Dn1 omfattar således de 5 första manuellt nedgrävda centimetrarna, Dn2 de följande 5 cm och så vidare. Vägledande för utplaceringen av m-rutor var förekomst av skörbränd sten övriga artefakter samt områden med finkornigare jordar.

Resultaten från förundersökningen visade på en ovanligt riklig förekomst av skörbränd sten samt att den inom vissa ytor hade en tendens att tillta i de följande lagren. Det var därför av intresse att se om den skörbrända stenen skulle kunna tillföra någon ytterligare information. Hur ser fragmenteringsgraden ut? Kan den skörbrända stenens storlek påvisa särskilt intensivt nyttjade ytor? All skörbränd sten vägdes och protokollfördes inom rutgrävda ytor i lager (Dn) och sammanräknades sedan totalt per m².

En tredelad klassindelning gjordes genom att skörbrända stenar upp till 3 cm, 6 cm och större än 6 cm vägdes separat. För ändamålet användes plasthinkar med lock där 3 och 6 cm stora hål skurits ut.

Jorden sållades med en maskstorlek på 4 mm. För anläggningar och områden där artefakter eller ekofakter var av mera fragmenterad karaktär användes ett finmaskigare nät, 2 mm.

Anläggningar planritades i skala 1:20, snittades och profilritades i skala 1:10. Fotodokumentationen gjordes med diapositiv samt med digital-

kamera. För översiktsbilder anlätades en kranbil. Det visade sig vara av stor betydelse för fortsatt grävningstrategi och var inte minst till stort stöd för tolkningen av ytorna.

Fynd som påträffas *in situ* inmättes med x, y och z värden medan övriga fynd hänfördes till respektive meter-ruta och lager (Dn). Endast redskap, verktyg, keramik eller andra påtagliga artefakter erhöll fyndnummer. Massfynd av exempelvis kvarts-kvartsit och flintavslag registrerades i antal och vikt per m-ruta och lager. De brända benen registrerades i vikt och lager per m-ruta.

Inmätning med totalstation gjordes fortlöpande av artefakter *in situ*, ekofakter, schakt och provrutor. All mätdata analyserades under fälttiden och låg till grund för den fortsatta strategin för undersökningen.

Resultat

Inom alla undersökta ytor har olika typer av konstruktioner framkommit. Inom yta A kunde tre hus (hus I, hus III och hus V), helt eller delvis friläggas. Här framstår hus I som det mest kompletta med en förhållandevis tydlig utbredning. Hus III som framkom i den östra profilen ett av djupschakten inom yta A:s östra del, har endast delvis kunnat undersökas. Av hus V återstod endast resterna av en vall fylld med skörbränd sten. Troligen har husgrunden bortgrävts i samband med släntning av dikesrenen. Vallens form tillsammans med den rikliga mängden skörbränd sten visar att det sannolikt rör sig om en liknande konstruktion som hus I.

Inom yta B framkom ett närmast runt hus (hus II), cirka 5 m i diameter med en tydlig, 0,5 m bred ränna som före nedgrävning syntes som en svag förhöjning, likt en vallikande konstruktion.

Inom yta C påträffades ytterligare ett hus (hus IV) bestående av rännor och stolphål.

Gemensamt för hus I, III och IV är att de var mer eller mindre ingrävda i slutningen. I övrigt var de tre ytorna mycket olika när det gäller fyndförekomst och skillnaden blir mycket tydlig i redskapsmaterialet.

Kvarts, kvartsit och keramik har sitt huvudområde i och i anslutning hus IV, medan flinta förekommer i anslutning till hus II inom yta B. I hus I inom yta A förekommer mera finare och mera bearbetade artefakter, som exempelvis en bärnstenspärla, föremål i skiffer och tre spånpilspetsar i flinta.

Efter det att bearbetning av fynd och spridningsmönster genomförts framgår det att vi kan räkna med ytterligare två runda hus inom yta B och sannolikt förekommer ytterligare (minst) ett hus inom yta A i anslutning till hus I.

Resultaten redovisas först översiktligt: I undersökta ytor, anläggnings-typer och fyndkategorier. För att få en sammanhållen bild av den skörbrända stenen inom området redovisas den ytligt förekommande och den som registrerades i samband med rutgrävningen inom samma avsnitt. Därefter redovisas de olika ytorna A–C var för sig.

Undersökta ytor

Inom det totalt 12 500 m² stora undersökningsområdet (UO) återstår cirka 9 450 m² efter det att vägbank och vägren räknats bort. Den totala ytan som rutgrävdes var 961 m², vilket betyder att drygt 10 % av UO undersökts med den noggrannhet som metoden innebär genom sållning av jorden och fyndregistrering i olika dokumentationsnivåer. Inom UO maskingrävdes 15 djupschakt ned till 0,5–1 m djup. Schakten nedgrävdes till steril mark och ytterligare ett stycke för att säkerställa att inga överlagrade delar av boplatsen fanns. Övriga insatser i form av avbaning av växttäckets rensning och slutavbaning framgår av nedanstående tabell.

Tabell 1. Schaktade och undersökta ytor.

Schaktad yta antal m²

Yta	aktivitet	Totalt
A, B, C	Avbaning 7 109 Djupschakt 640 Slutavbaning 1 294	9 043

Handavtorvad yta antal m²

Yta	avtorvning	Totalt
A	Manuell	170

Rensad yta antal m²

Yta	aktivitet	Totalt
A	rensning	1 114
B	rensning	240
C	rensning	612

Rutgrävd yta m²

Yta	Dn (5cm)	Totalt
A	1--8	306
B	1--5	200
C	1--5	455

Undersökta anläggningar

Ett 100-tal anläggningar av olika typer har undersökts, de flesta i anslutning till hus I. Stolphål är vanligast, därefter kommer delar av de rännor som påträffats i huset. De olika anläggningstyper som förekommer på boplatsen definieras enligt nedan:

Termen *hårdgrop* har använts genomgående istället för kokgrop. Kokgrop har undvikits eftersom den i allt för hög grad anger ett användningsområde som inte alltid kan beläggas. I ett fall, i hus II där två hårdgropar påträffades intill varandra kan den ena ha använts som kokgrop. Hårdgropen är som det låter, ordentligt nedgrävd medan en *hård* är ligger mera ytligt.

En *nedgrävning* är en anläggning med ett flackt bottenplan som inte är tillräckligt djup för att kallas för *grop*, den senare har en skålformad botten. *Hårdrest* betecknar de ytliga sotformationer som innehöll enstaka skörbrända stenar. De förekom endast under överlagringen. Två *högar*

med skörbränd sten (inte att förväxla med skärvstenshö) påträffades under överlagringen. Det innebar helt enkelt att den skörbrända stenen låg samlade i en hög till skillnad från en *ansamling av skörbränd sten* som betecknar en flack, ytmässig utbredning.

Övriga anläggningar som inte kunnat hänföras till någon viss typ benämns utifrån dess karaktär, som exempelvis: Benkoncentration, block med nedgrävning eller rödfärgning vid block.

Tabell 2. Anläggningstyper i antal inom yta A–C.

Anläggningstyp	Yta A	Yta B	Yta C
Benkoncentration	1		
Block m nedgrävning	1		
Ränna/vall	7	2	2
Grop	3	3	3
Härd/härdrest	1		9
Härdgrop	3	12	2
Hög med skörbränd sten			2
Nedgrävning/ospec	1	2	
Rödfärgning vid block	1		
Skärvstensansamling	2	2	3
Sotfärgning	1	5	
Stenansamling	2		
Stolphål	22	1	8
	45	27	29

Provtagning och analyser

Provtagning för markkemiska analyser gjordes i fält av Angaria. Inom yta A och hus I insamlades totalt 115 prover för markkemisk analys, inom yta B och hus II togs 55 prover. På yta C togs 56 prover i en korsprofil genom hus IV och vidare ca 25 meter mot söder. Den förlängda provtagninglinjen mot söder gjordes i syfte att försöka se om det fanns någon begränsning av de förhistoriska aktiviteterna i anslutning till strandlinjen för 50 m.ö.h. Miljöarkeologiska laboratoriet vid Umeå universitet har analyserat samtliga jorprover. Av de totalt 112 jordproverna som togs för analys av makrofossil har 26 analyserats av MAL. Den miljöarkeologiska undersökningen av Roger Engelmark, Johan Linderholm och Johan Olofsson redovisas i bilaga 10.

Totalt insamlades 116 kolprover från anläggningar och fyndförande lager. Vedartsanalys av kolproverna genomfördes av Ulf Strucke RAÄ UV Mitt. Från boplatsen har sammanlagt 28 kolprover för ¹⁴C-analys inskickats till Ångströmlaboratoriet avd för Jonfysik ¹⁴C-lab, Uppsala universitet (27 st) och Centrum voor Isotopen Onderzoek, Rijksuniversiteit Groningen NL (1 st).

Den osteologiska analysen har genomförts i tre olika omgångar av Berit Sigvallius RAÄ UV-Mitt och Carina Olson (se bilaga 6). Totalt registrerades 4 555,2 g brända ben varav 104,15 g i anläggningar. Av dessa har 796,08 g eller 1 471 fragment analyserats. I och i anslutning till hus I har alla brända ben analyserats och inom övriga ytor har ett urval gjorts. För att ge en översiktlig bild av artförekomst och mängd samman-

fattas resultaten i en tabell i kapitlet *Översiktlig rumslig analys* under avsnitt *Brända ben*.

För konsultation och analys av jordarter och lagerföljder har Kerstin Abbing & Rolf Zale vid institutionen för Biologi- Miljö och Geovetenskap/ Naturgeografi (BMG/Naturgeografi) vid Umeå universitet varit mycket behjälpliga. De har vid ett flertal tillfällen besökt området med omgivning för provtagning och bidragit till tolkningen av de naturliga och onaturliga företeelser som förekommit. Resultaten redovisas i bilaga 9 *Jordartsanalyser och lagerföljder*. Abbing & Zale har även bidragit med kommentarer som behandlas i avsnitt *Utvärdering*.

Översiktlig rumslig analys

I kapitlet redovisas först skörbränd sten, dels den ytligt registrerade dels skörbränd sten som uppmättes i samband med rutgrävningen. Sedan redovisas spridningsbilden för de övriga fyndgrupperna av så kallad *massfyndskaraktär*, d.v.s. brända ben samt rester efter redskapstillverkning i kvarts, kvartsit, flinta och övriga bergarter. Även rödockra och förkolnade skal av hasselnötter räknas in under kategorin massfynd.

Därefter presenteras spridningen av de numrerade fynden, som huvudsakligen omfattar redskap och andra identifierade föremål eller sådant som inte inryms under kategorin massfynd.

Efter redovisningen av den totala utbredningen av olika fyndgrupper presenteras tre områden som valts för en jämförande studie över spridning av skörbränd sten, brända ben, kvarts, kvartsit och flinta. De tre ytorna ligger i och i anslutning till hus I (yta A), hus II (yta B) samt hus IV (yta C). Omkring 160 kvm rutgrävdes inom respektive område, men på grund av att ytorna undersöktes i olika antal nivåer omfattar jämförelsen endast Dn1–Dn4 (fig. 11).

Skörbränd sten – yttlig utbredning

Den skörbrända stenen är en viktig indikator för en boplats utbredning. Skörbränd sten har i kombination med gynnsamma lägen, jordart och eventuella andra fynd varit vägledande vid valet av vilka ytor som skulle rutgrävas (handgrävas).

Den ytligt förekommande skörbrända stenen registrerades med hjälp av totalstation, efter det att växttäckets schaktats bort med maskin eller avlägsnats för hand (hus I). Inom västra delen av yta C inmättes den skörbrända stenen under överlagringen.

Den ytliga utbredningen av skörbränd sten koncentrerades framför allt till tre större områden (fig. 7). Två var belägna i den västra respektive mellersta delen av yta A, på nivåer mellan 58–63 m.ö.h. Den västra sammanföll med området för hus I och en bit öster därom, medan den östra låg i ett stråk norr och söder om hus III.

Den tredje koncentrationen fanns inom den västra delen av yta C, under överlagringen, mellan 53–56 m.ö.h. Trots jordförflyttningen låg den skörbrända stenen i en relativt jämn *matta* och tycks inte ha varit utsatt

för någon större rörelse. Det fanns ingen tendens till att skörbränd sten skulle ha kanat med i skredets riktning.

Inom yta B och strax söder därom fanns två mindre koncentrationer, 52–53 m.ö.h. respektive 53–56 m.ö.h. I den senare koncentrationen låg hus II. Troligen har dessa mindre ansamlingar varit sammanhängande med föregående område inom yta C. Ytan maskinavbanades inte i det mellanliggande partiet. Här sparades en 1,5 m bred profilbank.

Efter ett kort avbrott fortsatte den skörbrända stenen i ett stråk vidare österut mot kermikområdet och hus IV, 50–53 m.ö.h. Inom den södra delen av yta C förekom en del mindre koncentrationer och mönstret blev mera glest ned till 49 m.ö.h. – mot slutundersökningens sydöstra gräns.

Från förundersökningens provgropar och maskinschakt vet vi att ytterligare boplatssindikatorer i form av skörbränd sten uppträder, från nivåkurvan för 49 m.ö.h. och åtminstone vidare ned till 47 m.ö.h. Här vidtar mera sandiga jordar och det vore ett lämpligt läge för en äldre bronsåldersbosättning.

Skörbränd sten – rutgrävning

Skörbränd sten som registrerades i samband med rutgrävning vägdes i kg/kvm för varje dokumentationsnivå (Dn) och klassindelades i tre olika grupper: upp till 3 cm stora, 3–6 cm och större än 6 cm.

När det gäller spridningsbilden över skörbränd sten totalt, genom alla nivåer, visar den tydligt de frilagda husens placering (fig 8). Genom spridningsbilden finns det också anledning att misstänka att ytterligare två eller tre hus kan ha funnits. I den centrala delen av hus I syns en närmast cirkelrund koncentration. Ytterligare två koncentrationer finns strax norr och nordväst om hus II på yta B. Områdena avskiljs dock av det djupschakt som maskinrävdes genom ytan och kan således tillhöra samma koncentration som då bildar en långsträckt form i öst–västlig riktning.

Den västra delen av yta C, med mycket ytligt liggande skörbränd sten, har inte samma intensitet på djupare nivåer. Inom området nedgrävdes 160 kvm i en nivå och ytterligare 80 kvm ned till och med Dn4.

Inom ytan påträffades en 0,55 m hög och 3 m bred ansamling av skörbränd sten (Bilaga 2 *Anläggningsbeskrivningar*). Anläggning S1 framträdde tydligt i profilen och var täckt av de överlagrande jordmassorna (fig. 9–10).

Vid jämförelsen av skörbränd sten i och i anslutning till hus I (yta A) hus II (yta B) samt hus IV (yta C) återfinns den största mängden skörbränd sten inom yta B (47 %), därefter kommer yta A (32 %) och den lägsta förekomsten registrerades i yta C (21 %) (fig. 12). Inom alla tre ytor påträffades den största mängden skörbränd sten i Dn3–4. Skillnaden var extremt stor inom yta B där mängden i det närmaste fördubblats, från 449 kg (Dn1) till 805 kg (Dn4).

Yta B skulle, med tanke på att ingen skörbränd sten uppmättes när det 1,5 m breda djupschaktet grävdes, inneha en ännu större andel. En tolkning skulle kunna vara att yta B nyttjats mera intensivt än övriga ytor eller att

aktiviteterna varit av en annan art. I nordvästra delen av yta B fanns dessutom en större ansamling skörbränd sten som låg utanför referensytan.

När det gäller den storleksmässiga fördelningen av skörbränd sten inom samma ytor och nivåer finns en tendens att små skörbrända stenar (upp till 3 cm) i allmänhet förekommer ytligt, i Dn1 och sedan avtar de successivt ned till Dn4. Mellanstora stenar uppträder relativt jämnt i alla nivåer (fig. 13). Även när det gäller de större skörbrända stenarna (>6 cm) finns en tendens att de ökar nedåt i lagren. Det var särskilt tydligt inom yta C.

Spridningen av den skörbrända stenen kommer att behandlas ytterligare i ett kommande arbete.

Brända ben

De brända benen som registrerades i samband med rutgrävning vägdes i g/kvm för varje dokumentationsnivå. När det gäller den totala spridningsbilden över brända ben uppvisar de olika rutgrävda ytorna en likartad bild som den skörbrända stenen (fig. 14).

Inom yta A och hus I förekommer den största andelen i den västra och centrala delen av hus I. Inom yta B finns en koncentration i hus II samt ytterligare två direkt norr och nordväst därom. Ett mönster som även var tydligt för den skörbrända stenen i området. I hus IV, i den östra delen av yta C, var förekomsten av brända ben störst.

Totalt påträffades 4 555,2 g brända ben inom hela boplatstyten. Den största mängden fanns inom Dn3–4 och följer således spridningsbilden för den skörbrända stenen. I Dn1 fanns totalt 294,44 g, i Dn2 747,09 g, i Dn3 1 389,92 g, i Dn4 1 211,66 g och i Dn5 679,28 g.

Vid jämförelsen av brända ben i och i anslutning till hus I (yta A) hus II (yta B) samt hus IV (yta C) inom den 160 kvm stora ytan visar sig den procentuella fördelningen enligt följande: största mängden brända ben fanns inom yta C med 51 %, därefter yta B med 32 % medan den minsta andelen påträffades inom yta A med 17 % (fig. 15).

De osteologiska analyserna visade på en kraftig dominans av sälben, vikaresäl, grönländssäl och gräsäl finns representerade i materialet.

En översiktlig sammanställning av de tre osteologiska rapporterna kan ses i tabell 3. I tabellen finns alla arter i fragment och vikt som kunnat bestämmas från Kornsjövägen från förundersökningen till och med slutundersökningen (efter Hårding&Olson 2001, Sigvallius 2004 och Olson 2004). Av de totalt 4 555,2 g brända ben som påträffats inom boplatsten har 796,08 g eller 1 471 fragment analyserats. Analyserade fragment av säl uppgår totalt till 1 396, medan 1 341 av dessa inte kunnat bestämmas närmare. Överraskande lite fiskben har påträffats, orsaken därtill kan till exempel vara den dåliga bevaringsgraden eller det rikliga inslaget av sten, såväl skörbränd som naturligt sten, som försvårat insamlingen.

Tabell 3. Analyserade arter – totalt inom boplatsten (tabellen är sammanställd utifrån de osteologiska analyser som genomförts).

Art	Fragment	vikt (g)	Kommentar
Bäver	18	5,33	
Cervid	2	0,92	älghorn?
Fisk	41	4	
Fågel	2	0,13	
Gräsäl	1	3,3	
Grönländssäl	9	4,93	
Hare	1	0,3	
Mårddjur	4	0,35	
Säl (obest)	1 341	730,96	
Utter	7	1,01	
Vikaresäl	45	47,71	
Summa	1471	798,94	

Kvarts

Slagen och bearbetad kvarts som registrerades i samband med rutgrävningen räknades i antal/kvm och vägdes för varje dokumentationsnivå. Totalt påträffades 1 581 bitar motsvarande 5 892,42 g inom boplotsområdet. Här avses endast rester efter redskapstillverkning och dylikt. Skrapor redovisas under numrerade fynd.

Den största mängden kvarts fanns i Dn1 med 2 217 g (668 st), i Dn2 uppmättes 1 029 g (334 st), i Dn3 1 423 g (313 st), i Dn4 713 g (183 st) och i Dn5 492 g (77 st). När det gäller den totala spridningsbilden av både kvarts i antal och vikt finns en tydlig koncentration till östra delen av yta C, i och i anslutning till hus IV (fig. 15). Här dominerar kvartsen genom alla undersökta nivåer.

Tillgång till råmaterial har funnits i närheten, på berghällarna rakt norr om boplatsten syntes till exempel flera sönderknackade kvartsådror.

Delar av kvartsmaterialet har studerats av Anders Olofsson (dåvarande Institutionen för arkeologi och samiska studier, Umeå universitet), Olofsson konstaterade att såväl plattform- som bipolär metod finns representerad (muntligen). Ingen ytterligare bearbetning har gjorts.

Diagrammen i figur 17 visar den procentuella andelen av redskapsmaterialen flinta, kvarts och kvartsit inom de ytor som valts för jämförelse. Här framgår kvartsens tydliga dominans i anslutning till hus IV, (yta C) med 91,9 % men även till hus I (yta A) med 63,2 %. Inom yta B är andelen kvarts endast 26,7 %.

Kvartsit

Slagen och bearbetad kvartsit som registrerades i samband med rutgrävningen räknades även den i antal/kvm och vägdes för varje dokumentationsnivå. Totalt påträffades 137 bitar motsvarande 1 562,51 g inom boplotsområdet (fig. 18). Såväl ljus som mörk kvartsit påträffades.

Den största mängden slagen kvartsit fanns i Dn1 med 1 198,72 g (60 st), i Dn2 påträffades endast 49,55 g (32 st), i Dn3 sker en ökning till 264,84 g (30 st), för att sedan minska till 11,3 g (5 st) i Dn4 även i Dn5 var mängden liten 24,7g (4 st). Ytterligare några enstaka bitar förekom i följande nivåer.

Den totala spridningsbilden av kvartsit, om än i mycket mindre mängd, följer samma mönster som den slagna kvartsen. Både när det gäller antal och vikt finns en tydlig koncentration till östra delen av yta C, i och i anslutning till hus IV.

Kvartsit är ett relativt sällsynt material inom boplotsområdet och som mest utgör den 14,3 % inom yta A. På övriga ytor förekommer kvartsit i mycket liten andel. Inom yta B endast med 1,4 % och inom yta C med 2,2 % (se diagram fig. 17). Andelarna baserar sig på den 160 kvm stora yta som valts för jämförelse.

Flinta

Slagen och bearbetad flinta som registrerades i samband med rutgrävningen räknades även den i antal/kvm och vägdes för varje

dokumentationsnivå. Totalt påträffades 540 bitar motsvarande 399,22 g inom boplatsområdet (fig. 19). Både ljus- och mörkgrå flinta förekommer, med en viss övervikt för den ljusare flintan.

Huvuddelen av den slagna flintan fanns i Dn1 med 216,66 g (213 st), i Dn2 påträffades 89,47 g (144 st), i Dn3 50,55 g (110 st), i Dn4 35,74 g (56 st) i Dn5 var mängden liten 3,68 g (6 st). Ytterligare några enstaka bitar förekom i följande nivåer.

Flintans totala utbredning inom boplatsen visar på en mycket tydlig koncentration till yta B och särskilt området direkt nordväst om hus II. I hus II förekommer endast spridda flintavslag i Dn1–3, med en mindre ökning i Dn4. I och omkring hus I förekommer flintan huvudsakligen i den västra delen mellan Dn1–3, endast enstaka förekomster i Dn4.

I hus IV som så klart domineras av kvarts förekommer en mindre koncentration i sydväst i övrigt endast några få enstaka avslag, endast ett påträffades i Dn4.

Inom yta B uppgår andelen flinta till 71,9 % medan kvarts och kvartsit utgör 26,7 % respektive 1,4 %. Inom yta A utgör den slagna flintan 22,5 %, medan andelen i yta C endast uppgår till 2,2 % (fig. 17).

Övriga bergarter

Bland övriga förekommande redskapsrester märks avslag i hälleflinta och ett gråvitt, vulkaniskt material. De förekommer i mycket ringa mängd. Totalt påträffades 26 avslag i hälleflinta motsvarande 11,32 g. I Dn1 fanns 8 och i Dn2 16 stycken. Hälleflintan förekom i begränsad mängd inom alla ytor. I hus I påträffades även en skrapa i hälleflinta (F33) i Dn1. Enstaka slagna bitar av det vulkaniska materialet förekom också inom alla ytor. Totalt påträffades 12 bitar motsvarande 21,4 g.

Rödockra

Rödockra förekom i bitar över hela området. När det gäller den pulveriserade rödockran kunde den endast iaktas i hus I. Enstaka indikationer fanns också i och i anslutning till den skadade vällen, strax öster om hus I, i området som tolkats tillhöra rester efter ytterligare ett hus, hus V.

Den kraftigt rödgfärgade jorden i hus I hade en tydliga begränsning längs den norra sidan och förekom inte utanför den längsgående rännan. Särskilt kraftig rödfärgad jord fanns i husets västra del, här var jorden ställvis närmast smetig och fet. På flera av knackstenarna som använts vid pulveriseringen fanns också spår av rödockra.

Bitar av rödockra förekom i olika storlekar och bränningsgrad. De flesta var omkring en millimeter med en konsistens påminnande om vaxkritor. Inom yta B fanns också inslag av större bitar, med rund form i drygt en centimeter i storlek. De större bitarna var i allmänhet hårdare brända med en delvis förslaggad yta med en violett färgskiftning

Totalt, inom alla rutgrävda ytor insamlades 4 770 bitar motsvarande en vikt på 250,26 g. Rödockran ökade från Dn1 med 859 bitar (50,4 g) ned till Dn3 med 1 295 bitar (59,26 g) I Dn4 fanns 674 bitar (35 g) av rödockra sedan avtar mängden succesivt i de nedre lagren. I figur 20 redovisas rödockra i gram/kvadratmeter, totalt inom alla ytor och nivåer.

I hus I fanns bitar av rödockra i en större koncentration i husets centrala och västra del, två mindre ansamlingar fanns i husets östra del samt i anslutning till hus V.

Inom yta B och hus II fanns rödockran koncentrerad till husets centrala och nordöstra del. Den största koncentrationen låg i området nordväst om hus II.

Inom övriga ytor var förekomsten av rödockra av mera måttlig mängd. En något större mängd förekom i de ansamlingar med skörbränd sten som påträffades till exempel i A25, i yta A:s östra del samt inom västra delen av yta C i S1. I hus IV ligger större delen av rödockran centralt i huset och i anslutning till keramikförekomsten.

Bitar av rödockra har av naturliga skäl inte kunnat insamlas konsekvent dels beroende på den tid det skulle ha tagit i anspråk och dels beroende på den ofta smuliga konsistensen.

Hasselskal

Förkolnade skal av hassel förekom huvudsakligen i anslutning till hus I (1,89 g), hus II och området nordväst därom (1,89 g). Den största mängden, 10,81 g fanns dock i hus IV. Enstaka förekomster påträffades i S1 samt i G1, en större grop strax öster om hus IV. Totalt insamlades 14,16 g förkolnade hasselskal över hela undersökningsområdet (fig. 21). Hälften (7,15 g) av alla hasselskal låg i Dn3.

Hasselskal påträffades också i de flesta anläggningar som analyserats av MAL (se bilaga 10). På spridningsplanen över hasselskal finns ingen förekomst registrerad i anslutning till hus III, men makrofossilanalys från hårdgrop A1 från förundersökningen innehöll hasselskal (Engelmark & Olofsson i Lindqvist & Eriksson 2001:54). I samband med rutgrävning i området påträffades dock inga hasselskal.

Numrerade fynd

De numrerade fynden omfattar, som tidigare nämnts, huvudsakligen redskap och andra identifierade föremål eller sådant som inte inryms under kategorin massfynd. Totalt har 638 fynd registrerats, en fullständig förteckning finns i bilaga 1 och en översiktlig sammanställning som omfattar alla fyndkategorier, sorterad efter material redovisas i tabell 5. I figur 22 i den separata figurbilagan redovisas de numrerade fynden på en karta över alla ytor. På kartan har keramiken separerats från de övriga fynden för att tydliggöra fyndspridningen, keramiken redovisas separat i figur 23.

Keramik

Av de numrerade fynden består största delen av keramik, 306 fyndnummer med keramik registrerades. Totalt påträffades 2 584 bitar motsvarande 2 592,59 g (fig. 23). Keramiken var mycket starkt fragmenterad och indikerade att boplatsytan nyttjats efter det att keramiken deponerats.

Huvuddelen av all keramik, 2 563,37 g bestod av ett fast gods och påträffades i en väl sammanhållen koncentration inom yta C i och i anslutning till hus IV. Här registrerades ett 60-tal skärvor dekorerade med

tvärsnodd. I allmänhet syntes en eller två parallella linjer och i något enstaka fall förekom zig-zag mönster (F510). Inom samma fyndnummer i Dn4 fanns en skärva med *pinnintryck* i zig-zag form (fig. 24), uppenbarligen av samma typ av keramik som påträffades vid förundersökningen vid Lill-Mosjön i Grundsunda socken (Lindqvist & Eriksson 1998:22 ff). Ingen ytterligare skärva av den typen har kunnat beläggas på bopplatsen vid Kornsjövägen.

Sannolikt förekom även en grövre typ av keramik *utan dekor*. Några bitar med närmare 15 mm godstjocklek utmärker sig i materialet, förutom godsets tjocklek också genom en grövre kvartsmagring.

Inom yta A och hus I påträffades totalt 21,4 g keramik, även den starkt fragmenterad. En del bitar var svåra att avgöra om det var keramik eller inte, det kunde dock konstateras att det förekom enstaka skärvor av *poröst gods*. Intressant att notera är att det porösa godset endast förekommer här. Inom yta C och hus IV, där den största mängden keramik registrerades, har inte poröst gods kunnat påvisas.

Även inom yta B förekom några mycket små bitar som skulle kunna vara keramik, ingen dekor kunde dock iakttas. Endast 4,18 g registrerades som keramik, med viss tveksamhet.

När det gäller den största koncentrationen i anslutning till hus IV fanns en tydlig tendens till att keramiken tilltog nedåt i lagren (tabell 4). Den största mängden fanns i Dn3–Dn4 och minskade sedan nedåt i Dn5.

Godstjockleken varierade mellan 7–12 mm när det gäller de skärvor som dekorerats med tvärsnodd. Här fanns också den grövre keramiken utan dekor med 15 mm tjock kärnvägg. På en av skärvorna syntes ett märke som tolkats som ett fingeravtryck (F430). Hittills har tre olika typer av mynningar påträffats: Sluttande avslutning, svagt rundad samt en närmast plan mynning. Ytterligare bearbetning av keramiken kommer att göras inför de så kallade steg 2 artiklarna.

Tabell 4. Keramikens fördelning i olika lager. Med övrigt avses keramik som påträffats i östra delen av yta C i samband med schaktning med maskin.

Dn	antal	gram
Dn1	133	88,52
Dn2	250	155,42
Dn3	634	548,66
Dn4	968	961,98
Dn5	545	774,5
Dn6	1	1,1
G1	5	12,5
C17	1	1,04
C18	1	0,42
övrigt	46	48,45
Summa	2584	2592,59

Tabell 5. Alla fyndkategorier ordnade efter material.

Material	Sakord	Antal	Vikt	Anmärkning
Basalt	Skrapa	5	53,32	F23
Bergart	Knacksten	7	2092	
	Malsten ? Del av	1	1800	i anl C11
	Nåtsänke	2	1 422,18	
	Sten, bearbetad	5	970,06	
	Sten m rödockra	4	372,02	
	Sten m hartsbeläggning	9	5434	
	Skrapa	1	11,9	sedimenterad bergart
Bränd lera	Fragment	25	9,66	
Bärnsten	Pärla alt hänge	1	1	
Flinta	Avslag, retuscherat	2	19,06	
	Avslag	540	399,22	
	Kniv	2	8,8	F220 omgjord t skrapa
	Handtagskärna	1	5,08	
	Knacksten	1	61	F45, ursprungligen en slipad yxa
	Skrapa	25	141,36	
	Spånspets, del av	3	14,04	F8 omgjord till skrapa
	Yxflinta	2	35,14	
Gnejs	Slipsten, del av	1	6 550	grävacka (i tre delar)
Grönsten	Mejsel	1	48,6	
Hälleflinta	Skrapa	4	24,16	
	Avslag	26	11,32	
Järn	Hästkosöm	9	40,96	Recent
	Beslag	1	40,64	
	Fragment	20	138,76	
	Kniv	1	75	Förarbete
	Krampa	1	13	
	Länk m ögla	1	18,28	
	Nit	2	10,36	
	Slagg	1	276	
	Spik	10	55,06	
	Ten	1	17,34	
Keramik	Fragment	584	2 592,59	
Kvarts	Avslag retuscherat	2	4,3	
	Avslag	1 581	5 892,42	
	Bearb kvarts	4	27,88	F230, 253, 302, 348
	Kärna	6	340,28	
	Rundoval, polerad?	1	34,34	
	Kvartsstycke	1	35	
	Skrapa	49	416,52	
Kvartsit	Avslag retuscherat	1	1,7	
	Avslag	137	1 562,50	
	Bryne ?	1	141	förarbete
	Kärna	8	348,56	
	Skrapa	27	287,08	
Kvartssandsten	Avslag	2	7,54	
	Bryne	1	114,1	del av bryne
	Med slipad yta	2	78,98	
	Nordbottniskt redskap	3	1 881,64	
	Yxa, del av ?	1	130,54	
Sandsten	Bryne	7	866,04	
	Piiskaftsglättare	1	11	F1, två parallella slipspar
Skiffer	Förarb till spets	1	8	
	Dolk, del av	1	45	
	Fragment	39	29,5	
	Kniv	2	28,84	
	Mejsel	2	16,4	
	Spets eller del av spets	23	113,48	
	Spjutspets	2	59,26	
	Skifferstycke	1	38,84	platt
	Slipad skiffer	1	99,82	platt
	T-formigt redskap	1	5,64	del av
	Skulpterat älg huvud	1	1	del av kniv eller dolk
Tegel	Fragment	2	38,3	recent
Vulkaniskt	Avslag	12	21,04	
Piplera	Kritpipa, del av skaft	3	4,78	
Organiskt	Brända ben	-	4 555,20	
	Försintrat material	3	2,88	
	Rödockra	4770	250,26	
	Hasselskal	-	14,16	
	Harts, fragm	3	0,35	
	Tuggkäda	3	1,16	

Några små bitar har bedömts som bränd lera, 25 stycken motsvarande en vikt om 9,66 g. Huruvida det verkligen rör sig om bränd lera eller enbart små bitar från keramik går inte att avgöra med säkerhet.

Skifferföremål

Föremål i skiffer förekom inom de flesta ytor, undantaget var det rutgrävda området i anslutning till hus III, inom den östra delen av yta A. Vanligast är de röda skifferarna, därefter grå/grön. Tre fynd har bandade inslag. Två delar av pilspetsar i röd skiffer (F15 och F53), har ett ljusgult band och på ett mindre, platt fragment i ljusgrön skiffer (F459) syns ett mörkbrunt band. Även en mjuk lerskiffer har använts i en pilspets (F378), i vad som närmast är att betrakta som ett enkelt arbete.

Förutom de 39 små, obestämbara skifferfragmenten var pilspetsar vanligast förekommande, 24 stycken hela eller delar av skifferspetsar påträffades. Spetsar med tånge med eller utan mothak, rak eller något avrundad bas liksom urnupen bas finns representerade i materialet (fig. 25 och 27). En svagt ryggad pilspets i grön skiffer (F452), med måtten 30,8×9,6×3,4 mm, (inklusive den 2 mm långa tången) var en av de minsta intakta pilspetsarna (fig. 26). Den låg i västra delen av hus I.

De flesta skifferföremålen låg i och i anslutning till hus I (fig. 29), närmare hälften av alla pilspetsar, en spjutspets, två mejslar (fig. 32), en del av en skifferdolk (fig. 31) samt en hel och en del av en skifferkniv påträffades här

Därefter utmärker sig yta B, om än i begränsad omfattning, med sex pilspetsar, en spjutspets och inte minst det plastiskt skulpturerade älghuvudet i rödskiffer (F38). Fyndet gjordes i Dn1 i en av härdgroparna (A31) i hus II. Älghuvudet är mycket skickligt återgivet med mule, en distinkt markering av ögon, hals och öra. På örat har fem hack inskurits. Med tanke på det lilla formatet, älghuvudet är endast 18 mm (mätt mellan mule och öra) och bara 3,3 mm tjockt, måste det betraktas som ett riktigt konstverk utfört av en mästertlig hantverkare. Älghuvudet återges i naturlig storlek här intill. Ena sidan av älghuvudet är delvis sönderspjälkat och brottet vid halsen skvallrar om en fortsättning. Troligen har älghuvudet prytt en mindre skifferkniv eller dolk (fig. 30).

Inom västra delen av yta C fanns fyra pilspetsar, medan tre återfanns i den östra delen i anslutning till hus IV. I samband med avlägsnandet av överlagringen inom den västra delen av yta C påträffades en del av ett T-format redskap under jordmassorna.

Bland övriga skifferfynd finns ett platt stycke (85,2×50,4×8,8 mm) i röd skiffer (F243), troligen rest efter råämne. Ett något större (111,7×54,9×9,4 mm) platt stycke (F565) i mörkgrå skiffer har polerade sidor med svaga slipspår (fig. 32).

Skrapor

Totalt påträffades 110 skrapor i olika material. De flesta skrapor i fyndmaterialet var tillverkade i kvarts (49 st), därefter kvartsit (26 st) och flinta (25 st). Några enstaka skrapor i basalt (5 st), hälleflinta (4 st) och en sedimenterad bergart (1 st) förekom (fig. 33–35).

Skrapor i kvarts och kvartsit var vanligast förekommande inom hus IV och den östra delen av yta C (fig. 34) och uppvisar därmed en liknande spridningsbild som rester efter redskapstillverkning i kvarts och kvartsit. I husets nordvästra del, där den största avfallsmängden fanns låg även de flesta skraporna. Totalt fanns 45 skrapor i kvarts och 18 stycken i kvartsit i östra delen av yta C, de flesta låg i och i anslutning till hus IV. Tre stycken påträffades vid en större grop, G1.

I övrigt förekom kvartsskrapor endast i begränsad mängd. Inom hela yta A fanns två stycken, en i hus I och den andra vid hus III, i den östra delen av yta A. När det gäller kvartsitskrapor var de något mera representerade i hus I, 7 kvartsitskrapor fanns spridda i hus I och öster därom. En kvartsitskrapa fanns vid Hus III.

På samma sätt fördelar sid skrapor i flinta, de återfinns även de där den största mängden avfallsmaterial i flinta låg, inom den norra delen av yta B. Här fanns 15 av de totalt 25 flintskrapor som förekom inom de undersökta ytorna. Ingen av flintskraporna låg i hus II, däremot fanns tre stycken strax utanför, i norra sidan.

Inom övriga ytor förekommer enstaka flintskrapor. Inom yta A och hus I fanns tre stycken samt ytterligare två i anslutning till hus V. Strax utanför hus IV fanns två flintskrapor och i södra, respektive västra delen av yta C påträffades en flintskrapa.

Fyra skrapor i basalt och två i hälleflinta fanns inom yta A och hus I, övriga inom yta B. I hus IV påträffades en skrapa i sedimenterad bergart, troligen lerskiffer.

Tabell 6. Skrapor i olika material och förekomst inom undersökta ytor. C-v=västra delen, ö=östra delen.

Skrapor	Yta A	Yta B	Yta C-v	Yta C-ö
Kvarts	2	2		45
Kvartsit	8			18
Flinta	5	15	2	3
Övrigt	6	3		1
Summa	21	20	2	67

Övriga fynd i kvarts, kvartsit och flinta

Bland övriga föremål i kvarts förekom: Två retuscherade avslag (F255 och F377) fanns inom yta C. Fyra bitar (F230, 253, 302 och 348) föreföll slipade i någon form, men det visade sig vara slagen och bearbetad kvarts som råkade ha en sådan ytstruktur, eller som när det gäller F230 var spår efter en kristall (muntligen Kerstin Abbing, Rolf Zale). Vidare påträffades sex kärnor, en inom yta B (F219). De övriga inom yta C (F206, F382, F542), varav två stycken (F132, F138) i anslutning till anläggning G1. En rundoval sten (F310) som ger intryck av att vara polerad fanns i västra delen av hus I, liksom ett kvartsstycke (F16).

Bland övriga föremål i kvartsit förekom: Ett retuscherat avslag (F146) i anläggning C1 inom hus IV. I yta C, (G1) fanns ett förarbete till ett bryne

(F124). Åtta kärnor i kvartsit registrerades. Tre stycken i anslutning till hus III (F40, F48, F632) och en vid vallen A70 (hus V), en (F50) i hus II, i härdgropen A31 och slutligen fanns två kärnor (F47, F140) i hus IV, inom yta C.

Bland övriga föremål i flinta förekom: Två retuscherade avslag (F376, F442) det förra fanns i den norra delen av yta B, medan det andra låg i anläggning S1. Två fynd av flintknivar gjordes, dels i hus I och dels strax norr om hus II, inom yta B. Flintkniven i hus I (F36) var tillverkad i ljust, bandad skagenflinta (fig. 36) (muntligen Bo Knarrström). Även kniven från yta B (F220) var tillverkad i ljus flinta, den var försedd med retuscher på tre sidor och var uppenbarligen omgjord till ett skrapredskap (se fig. 33).

Tre delar av spånspetsar påträffades i hus I, två stycken (F8 och F334) hade försetts med retuscher och omgjorts ett skrapredskap efter det att tången gått av. Från den tredje återstod endast en del av spetsen (F333). Spetsarna låg relativt ytligt F8 i Dn1 och centralt i hus I de övriga två i Dn2 i husets västra del. Spetsstypen är inte vanlig inom det norrländska arkeologiska materialet (fig. 37).

Inom norra delen av yta B påträffades resterna av en slipad flintyxa som använts som knacksten (F45) (fig. 38). Ytterligare två fynd av yxflinta (F441 och F449) gjordes i anslutning till högen med skörbränd sten, S1 i den västra delen av yta C. På den större, avslagna biten F441, (58,9×28×19,5 mm lång) fanns förutom en slipad front, även slipsår från yxans ena sida.

Slutligen påträffades en mindre handtagskärna (muntligen Anders Olofsson) (F137) inom yta B, strax norr om hus II.

Övriga bergarter

Knackstenar

Bland icke bestämda bergarter återfinns till exempel sex knackstenar, flera av dem bär spår efter rödockra. Ibland så djupt sittande att stenarna inte enbart färgats av omgivande jord, utan verkligen använts i syfte att krossa bitar av rödockra (fig. 39). Knackstenar förekom inom alla ytor.

Malsten

I anläggning C11, i hus IV fanns en sten (i tre delar) med slipad yta (fig. 40) som möjligen skulle kunna betecknas som en malsten (F561), ett liknande fynd gjordes också på Bjästamon. Det kan dock inte med säkerhet fastställas att det rör sig om en malsten. Inga förkolnade sädeskorn påträffades vid analys av makrofossil från Kornsjövägen och stenar av den här typen kan också tänkas ha använts till exempel vid finfördelning av rödockra likt knackstenarna.

Nätsänken

Två nätsänken i olika former påträffades vid norra delen av hus II, yta B. Fynden låg båda i Dn5 och i närheten av varandra (F562, 176×69×20 mm och F563, 255×100×35 mm). Båda var tillverkade i ett sandstensliknande material, men med varierande form. Det ena sänket (F562) var en natur-

lig, oval sten med tydliga nötningsspår i båda sidorna, den vägde 367,18 g. Det större sänket (F563) med rektangulär form hade tillyxade kanter och enkelt inhuggna hack för fästen. Det var också avsevärt tyngre, 1,055 kg (fig. 41).

Bearbetade stenar

I fyndmaterialet förekommer också en kategori med beteckning bearbetade stenar utan närmare klassificering. De kan vara naturliga, men har tillvaratagits ändå på grund av att de avviker. Det gäller fem fynd: F2, en mindre sten med en distinkt skåra som löper runt stenen. F7, en rundadsten med en platt undersida. F21, en kilformad sten i grön kvartssandsten (fig. 42). F30, en oregelbunden sten med platt undersida. F355, en rund, slät sten med glättad yta, närmast polerad.

Stenar med rödockrafärgning

Några mindre stenar färgade med pigment av rödockra tillvaratogs: F43 i hus III (A23), F202 i hus II, F356 i hus IV och F602 i hus I.

Stenar med hartsbeläggning

Knytnävsstora stenar med tydliga avtryck eller märken i svart färg påträffades först strax söder om hus II. Eftersom avtrycken var mycket distinkta var den första reaktionen att de legat i närheten av landsvägen och påverkats i samband med asfaltering av vägbanan. De låg emellertid under överlagringen så den teorin kunde förkastas. Så småningom stod det klart att samma typ av avtryck hittats på stenar på Bjästamon.

Totalt påträffades nio stenar med beläggning av harts. Stenarnas vikt varierade mellan 290 g–982 g.

Sex av stenarna låg i närheten av hus II inom yta B. Två stenar med hartsbeläggning (F457 och F458) påträffades först i anläggning Ö9, en härdrest strax nedanför hus II (fig. 43), ytterligare en (F634) låg två meter öster om anläggningen. Sex meter norr om A9 låg A75, en grop i schakt 2 inom yta B, i den gropen låg en sten (F102). Direkt öster om och nordost om hus II fanns ytterligare två stenar (F637 och F633), se fig. 43.

De övriga tre stenarna låg mera spridda, en i anläggning S2 (F635) och en (F638) ca tio meter nordost därom inom den västra delen av yta C. Endast en sten (F636) registrerades inom yta A, i hus III.

Inga analyser har genomförts av stenarna från Kornsjövägen, men analys av den kemiska sammansättningen på en sten från Bjästamon visar dock att hartsen var identisk med harts som påträffats på spetsar (Holback, Lindholm & Runeson 2004:42).

Slipsten

För att den västra delen av yta C överhuvud taget skulle kunna undersökas var det nödvändigt att företa dräneringsarbeten längs bäckfåran, utanför undersökningsområdet. I samband med det framkom tre delar till en slipsten (F529, F530 och F531). Delarna låg inom 8 m avstånd från varandra och längs bäckfårans riktning (N–S).

Alla tre bitarna har passning och bildar, förutom att en del saknas, en totala vikten uppgick till 6,55 kg (fig. 44). Bergarten är gnejs, gråvacka och torde ha varit ett utmärkt material när man slipade skifferföremålen.

Det mest sannolika är att den tillhör boplatsen från yngre stenålder, inga synliga tecken finns på att området skulle ha nyttjats aktivt under senare tid.

Mejsel

En mejsel, alternativt en del av en yxa i grönsten (F51) fanns strax sydväst om hus IV, inom östra delen av yta C. Utifrån den 58×37×16 mm stora biten går det inte att avgöra. Ett mindre område på föremålet var mycket välpolerat.

Nordbottniskt redskap

Längs landsvägens norra dikesren, ca 25 m väster om hus I påträffades av en ren slump ett nordbottniskt redskap (F28) i grön kvartssandsten. En av arkeologerna skulle rätta till vattenslangen som låg längs diket när något grönt fångade hans blick. Det visade sig vara överdelen av ett nordbottniskt redskap som sedan kunde plockas fram, stående på hög kant. Redskapet var 360×68×48 mm stort och i stort sett oskadat, vilket var märkligt med tanke på närheten till vägen (fig. 45).

Övriga föremål i grön kvartssandsten

Förutom ovan nämnda nordbottniska redskap och den tidigare nämnda kilformade stenen (F21, fig. 42) påträffades två avslag eller mindre bitar (F207, F208). Båda fynden kommer från hus I och ett (F208) har en polerad yta.

I norra delen av yta B låg ett något större stycke (F460) 111 mm långt som eventuellt kan betecknas som bryne det kan även ha tillhört en del av ett nordbottniskt redskap eller liknande.

I anläggning A70, vallen som betecknas som rester efter hus V framkom också ett föremål i grön kvartssandsten (F32), 60 mm långt med en slipad eller polerad yta.

I hus IV, östra delen av yta C påträffades en del av en yxa, 85×55×14 mm (F222) i samma material (fig. 46). Den nedre delen av yxan bestod av en 42 mm bred egg, polerad på båda sidorna. Även delar av poleringen längs de båda långsidorna var kvar och här syntes en polerad avfasning upp mot breddsidan.

Pilskafstgältare och brynen

Under förundersökningen påträffades en pilskafstgältare i sandsten (F1) med två parallella slipsår (fig. 47).

Övriga fynd i sandsten består av sju brynen F56, F57, F133, F136, F203, F448 (fig. 48) och F541 (fig. 49).

Organiskt material

Bärnstenspärla/hänge

Under förundersökningen påträffades fyra fragment till ett hänge eller pärla i bärnsten (F13). Fyndet gjordes centralt i hus I och är det enda i sitt slag (fig. 50). Den totala vikten var 1 g och en av bitarna hade ett 5 mm stort, genomborrat hål.

Försintrat material och harts

Tre bitar, (2,88 g) i ett obestämbar försintrat material påträffades. Två inom västra delen av yta C (F398, F399). Lika många bitar av, vad som bedömdes vara harts, påträffades (0,35 g). En bit i A70 inom yta A (F42), och två bitar i hus IV, yta C (F67, F329).

Tuggkåda

Tre bitar av så kallad tuggkåda registrerades, två stycken i hus IV (F335 och F532) samt en bit inom yta B (F478). Den totala vikten uppgick till 1,16 g. F335 ¹⁴C-daterades till bronsålder $2\ 975 \pm 50$ BP (Ua-22183).

Recenta fynd

De flesta fynd av recent karaktär påträffades i anslutning till en gammal kärrväg som hade sin sträckning genom de centrala delarna av yta C. I några av de djupgrävda schakten kunde spår efter vägen skönjas, men vägsträckningen visade sig tydligast genom fyndspridningen av järnföremål, delar av kritpipor etc

Järn

Bland järnföremål av recent typ förekommer: Hästkosömmar (9 st), ett beslag, en kniv, en krampa, en länk med ögla, två nitar, en bit slagg, spikar (10 st), en ten samt järnfragment (20 st).

Piplera

Tre delar av skaft till kritpipor påträffades (F59, F65 och F277).

Tegel

Två små bitar av tegel (F279, F400) motsvarande 38,3 g.

Anläggningar och konstruktioner

Yta A

Yta A omfattar sluttningen (med ca 20 graders lutning) norr om landsvägen och var belägen mellan 59–67 m.ö.h. Jordarten bestod huvudsakligen av svallad morän med inslag av större block. Förundersökningen visade att det fanns kraftiga kulturpåverkade lager, med 0,4–0,6 m tjocklek inom 650 m² stort område. Området sträckte sig längs en svag platå direkt norr om landsvägen inom södra delen av yta A, på nivåer mellan 59–60 m.ö.h.

I ytans västra del fanns ett område som tilldrog sig särskild uppmärksamhet. Jorden var här kraftigt färgad av rödockra, fläckvis av mycket fet karaktär. Som tidigare nämnts fanns indikationer att det eventuellt skulle kunna röra sig om en grav. Det var naturligtvis av stor vikt att så snabbt som möjligt avgöra om så var fallet. Under slutundersökningens första avdelning år 2001 förlades huvuddelen av arbetet vid området för den eventuella graven. Ingen grav påträffades dock och allt eftersom ytan frilades och utbredningen av den rödockra färgade jorden tilltog visade det sig att det rörde sig om ett hus.

Hus I

Innan kontexten tolkats som ett hus nedgrävdes den centrala delen av ytan till steril mark. Arbetet påbörjades under förundersökningen och fortsatte under den första delen av slutundersökningen år 2001. Syftet var att klargöra huruvida det fanns en grav inom området eller inte. En 0,25 m bred och 5,7 m lång profilbank sparades diagonalt över anläggningen, som fick beteckningen A5. Ett 10×4 m stort område bottengrävdes i 5 cm tjocka lager och planritades enligt samma dokumentationsmetod som de omgivande ytorna. Planerna för varje nivå kunde därför kopplas samman för hela området (fig. 55–61). Det kan dock noteras att nedgrävningen till botten av ytan innebar en viss förlust för översikten av området. Det märktes tydligt i samband med fotodokumentationen från lyftkran över hus I (jfr fig 51). Någon grav kunde dock inte konstateras.

Bakgrunden till den eventuella graven var att det under förundersökningen framkom en 5×3,5 m stor oregelbunden rödockrafärgning i anslutning till en stenansamling (A5), (fig. 55). Det var påfallande många fynd med speciell karaktär bland annat en spånpilspets i flinta (F8), skifferspetsar (F9, F10), mejsel i skiffer (F11) vidare påträffades några skrapor i hälleflinta (F33) kvartsit (F17). Det visade sig att de flesta föremålen inom färgningen påträffades i Dn1, i Dn2 framkom en skrapa i basalt (F23). Därefter fick fyndspridningen en vidare utbredning mot nordväst, utanför A5. Det blev sedan också uppenbart att i stort sett hela ytan var färgad med rödockra med en tydlig avgränsning mot norr och nordost.

Tack vare att ingen maskinavbaning gjordes inom ytan kunde två intakta, tvärställda (i N–S) profilbankar sparas i vardera änden av huset. I profilerna avtecknade sig husets uppbyggda vallar som först inte kunde sättas i samband med en husgrund. Nedan följer en redovisning för varje nivå (Dn) som sammantaget leder fram till tolkningen av huset.

I Dn1 var rödockrafärgningen i anslutning till A5 den mest framträdande. I södra delen av A5 fanns en 1,5 m lång nedgrävning med rikligt med skörbränd sten. Troligen en del av husets södra långsida. I västra delen fanns en svag förhöjning, den kom senare att ligga till grund för husets västra begränsning. Även i den östra delen syntes en förhöjning, en vall uppbyggd med sandblandat grus. Ytligt fanns också några 0,3 m stora gropar som visade sig härröra från en tidigare gjord markberedning. En meterstor svacka med sot intill den norra schaktkanten visade sig vara en större grop, A60 som senare framträdde i schaktkantens profil (fig. 55).

I Dn2 fortsatte den kraftigt rödockrafärgade jorden att breda ut sig mot väster och öster. Enstaka anläggningar kunde urskiljas (fig. 56)

I Dn3 kunde ytterligare utbredning av den rödockrafärgade jorden konstateras, både i väster och litet mot norr. Längs den norra sidan framträdde en tydlig gräns mellan den kraftigt rödockrafärgade jorden och den närmast sterila jorden närmast schaktkanten. Här framträdde senare den norra längsgående väggen i hus I. I den här nivån fanns också några särskilt kraftiga röda färgningar med närmast fet och smetig karaktär. I den röda jorden fanns enstaka linser av grov sand och grus som avvek mot det övriga materialet.

Jordprover insamlades för markkemisk analys. Proverna togs med 1 m mellanrum. Analysen visar på kraftigt förhöjda värden i de centrala delarna av huset (se bilaga 10 sid. 14–16).

Ytterligare några anläggningar framkom i nivån, bland annat A28, en ytligt liggande härd (fig. 57).

I Dn4 fanns ytterligare inslag av det grövre materialet, ett *löst* liggande grus. Det var särskilt framträdande i den västra delen. Husets östra del hade här en tydligare avgränsning genom den röda jorden och den sydöstra vallen var mycket framträdande med fyllningen av grus. Direkt söder om vallen vidtar ett finkornigare material, sand. Allt eftersom den kraftigt kulturpåverkade jorden avlägsnades framträdde anläggningarna tydligare. Ett flertal stolphål registrerades. Några med större kantställda stenar, A20 (fig. 52), A52 (fig. 54) och A59 (fig. 62). En större härdgrop, A18 med brända ben fanns centralt i huset. (fig. 58).

I Dn5 börjar den röda jorden att avta, men den distinkta gränsen mot den norra långsidan fanns kvar. I den östra gaveln framträdde en inre och en yttre halvcirkelformad ränna (jfr fig. 51) som visar att vi kan räkna med att det förekommer ytterligare ett hus inom ytan (fig. 59).

I Dn6 (fig. 60) har större delen av den rödockrafärgade jorden bortgrävts, ett flertal mindre stolphål framträder utan att de går att se något system när det gäller deras placering i huset. Strax intill rännan i den norra långsidan framträder en mycket tydlig härdgrop, A67 (fig. 64). Vid profilgrävning av gropen framgår att den placerats ovanpå en tidigare nedgrävning, sannolikt ett stolphål. Vid profilgrävning av rännan A76 visar det sig att rännan omges av grus, ett onaturligt inslag, som om man velat göra en dränering i huset (fig. 63).

I Dn7 (fig. 61) fanns fortfarande rester efter rännan A76 kvar. Ett mindre stolphål påträffas i rännan (A61), men det går inte med säkerhet att avgöra om det rör sig om en konstruktion som har med rännan att göra.

Ytan nedgrävdes till och med Dn8 och därefter gjordes en kraftig nedgrävning för profilerna i den västra delen samt vid de utsparade profilbankarna vid vallarna. De kraftigt kulturpåverkade lagren och ingrävningen av huset i slutningen framträdde mycket tydligt mot den underliggande sanden (fig. 65–66).

Längs den östra profilen av den västra profilbanken togs sju jordprover i golvnivån och två utanför för markkemisk analys. Prov 1 som togs i stolphålet (A58) uppvisar en fosfathalt på 127 P°. I prov 2 från golvnivån ökar fosfathalten till 243 P°. Därefter ökar värdena successivt och uppnår det högsta värdet på 977 P° i husets mitt. Därefter sjunker fosfathalten och i det sista provet som togs utanför huset låg värdet på 73 P° (se bilaga 10, tabell 8).

Huset uppskattas ha varit 15 m långt och 4 m brett. Den södra längsgående vällen har haft en kraftigare konstruktion genom sin uppbyggnad med grus. Längs den sidan kunde ingen ränna registreras. I alla fall inte av samma tydliga karaktär som rännan i den norra långsidan.

Det går inte att med någon större säkerhet uttala sig om husets konstruktion. Den tydligaste konstruktionsdetaljen fanns i den västra profilbanken där ett stolphål (A20) registrerades strax utanför vällen och ytterligare ett stolphål (A58) vid den norra vällen.

Genom de ¹⁴C-dateringar som genomförts och inte minst genom de ovanligt tjocka och kraftigt kulturpåverkade lagren framgår att området nyttjats under lång tid. Den äldsta dateringen går tillbaka till tidigneolitikum medan den yngsta ligger i äldre bronsålder. Det är dock knappast troligt att hus skulle ha funnits på platsen under hela den tiden. När det till exempel gäller dateringarna till bronsålder får de nog ses som mera tillfälliga aktiviteter. Boplatserna från den perioden återfinns sannolikt på de lägre nivåerna, söder om utredningsområdet.

Hus V

Ett 10-tal meter sydost om hus I undersöktes resterna av en vall. Endast delar av den norra vällen återstod. Huset har uppenbarligen grävts bort i samband med anläggandet av dikesrenen för landsvägen. Ingenting kan därför sägas om konstruktion eller form.

Vällen var ca 1,5 m bred och 0,5 m hög. Fyllningen bestod av mycket kraftig rödockrafärgad jord och rikligt med skörbränd sten förekom (fig. 68). En utförlig beskrivning av vällen finns i bilaga 2.

Träkol av tall utplockades av MAL från jordprovet för ¹⁴C-analys, men dateringen till vikingatid visar tyvärr på en inblandning av kol från skogsbrand sannolikt. Inga fynd eller konstruktioner tyder på att aktiviteter från yngre järnålder skulle ha förekommit. Tvärtom uppvisar området vid vällen upp samma typ av fynd som i området i övrigt. Här fanns till exempel skrapor i flinta och kvartsit och större delen av det porösa gods som förekommer inom yta A, 14 bitar motsvarande 17,32 g.

Hus III (A23)

Under förundersökningen maskingrävdes ett 20 m långt djupschakt, schakt 1 inom den östra delen av yta A. Vid det tillfället registrerades bland annat en härdgrop (A1) i den nedre, västra delen av profilen. I profilen framkom även två större, 5 m långa nedgrävningar, A27 och strax söder därom A23.

Under slutundersökningens andra del (2002) fanns tyvärr inte tillräckligt med tid för att göra en fullständig undersökning i området. De åtgärder som gjordes var följande: Profilen utvidgades mot söder, ned mot landsvägen med ytterligare fem meter. En noggrann rensning, ritning och fotodokumentation gjordes av profilen (fig. 69–73). Naturgeograferna Kerstin Abbing och Rolf Zale vid BMG/Naturgeografi vid Umeå universitet genomförde fem jordartsanalyser i den västra profilen. I anläggning A27, den övre av de två nedgrävningarna gjorde Miljöarkeologiska laboratoriet två stratigrafiska analyser (bilaga 10 sid 22f).

När det gäller rutgrävningen koncentrerades den till att omfatta den östliga utbredningen av A23. Ytterligare en profil nedgrävdes ca 1 m öster om den föregående. I anläggningens förmodade golvnivå togs ytterligare jordprover för markkemisk analys. Sedan tidigare fanns en ¹⁴C-analys från den västra profilen i den nivån. Det var träkol från tall som ¹⁴C-daterades till 3370–3100 f.Kr. Dateringen till perioden tidig mellanneolitikum är den näst äldsta inom boplatsen. Härdgropen som låg 0,5 m söder om A23 erhöll en datering till mellanneolitikum, 3080–2780 f.Kr.

Utifrån profilens utseende och den skörbrända stenens utbredning mot öster kan endast en uppskattning göras om husens storlek. När det gäller A23, som delvis rutgrävdes kan det röra sig om ett 9 m långt hus. I profilen där nedgrävningen avtecknade sig tydligt går det att bestämma bredden till 5 m. En utförlig beskrivning av området återfinns i bilaga 2, *Anläggningsbeskrivningar*.

Schakt 1 med dess nedgrävningar för de suterrängliknande husen är ett nytt intressant inslag i den norrländska fornlämningsbilden och anläggningarna med dess lagerbildningar har varit under diskussion vid ett flertal tillfällen inom projektet. Har materialet avsatts genom att jordmassor kanat nedför sluttningen och på så vis igenfyllt groparna eller är det ett resultat av mänsklig aktivitet?

Under grävningens gång och efterhand som det arkeologiska materialet framtagits fanns inga tecken på att jordmassor skulle ha rört sig i sluttningen. Det understöds också av de analyser som Kerstin Abbing och Rolf Zale genomfört. MAL intar dock en annan ställning och menar att jordmassor har förflyttats genom erosion från bergklacken direkt norr om boplatsen (muntligen Roger Engelmark).

Synpunkter om fenomenet ifråga finns dels i MAL:s rapport (bilaga 10) samt i Kerstin Abbing & Rolf Zales rapporter (bilaga 9). I avsnitt Utvärdering ligger också en kommentar från Abbing&Zale angående MAL:s synpunkter.

Yta B

Yta B omfattar ett topografiskt avgränsat område söder om landsvägen. Förhöjningen som föreföll vara naturlig ligger på nivåer mellan 53,5–56,0 m.ö.h. Jordarten bestod av sandblandad morän och området var något mera lättarbetat än yta A.

Schakt 2

I slutundersökningens inledande skede maskingrävdes ett 33 m långt och 1,5 m brett djupschakt (schakt 2) vertikalt genom ytan och vidare söderut rakt genom yta C och den kraftiga överlagringen (fig. 73). I schaktets norra del, i yta B var jorden kraftigt kulturpåverkad, tjockleken varierade mellan 0,2–0,4 m. Ett 20-tal nedgrävningar i form av härdgropar och andra gropar registrerades i området. Flera nedgrävningar i den övre delen av schaktet var svagt rödfärgade eller vad som kan beskrivas som en distinkt grå/rosa färg. En av härdgroparna A14 i schaktets västra profil var särskilt tydlig (fig. 74).

I profilen i schaktets norra kortsida syntes en gammal markyta med tydlig blekjordsbildning (fig. 75). Ovanpå markytan låg ett drygt meter-tjockt fyllnadsmaterial som påförts i samband med byggandet av vägen. Det visar att boplatsen har sin vidare utbredning ytterligare en bit under landsvägen. De delar av boplatsen som bortgrävts vid vägbygget har legat längs vägens norra sida i vägslänten och diket.

I schaktets profiler i såväl den östra som västra syntes en tydlig gräns för det kulturpåverkade området. Den gränsen sammanföll i princip med det topografiskt avgränsade området som yta B utgjorde. Därefter vidtog överlagringen med dess varvade grus-, sand- och humuslager (fig. 76). I den västra profilen syntes dock en nedgrävning (A75) under överlagringen (fig. 77). När anläggningen undersöktes kom en kraftig fisklukkt från den mörka sotfyllda jorden.

Schaktet med dess anläggningar finns närmare beskrivna i bilaga 2, *Anläggningsbeskrivningar*.

Hus II

Efter fortsatt utvidgning av området direkt öster om schakt 2 kunde en svag förhöjning iaktas i Dn2 (fig. 73 och fig. 78). Vid ytterligare nedgrävning till Dn4 (fig. 79) och dokumentation från lyftkran syntes (fig. 81) en brun/sotig 9×5,6 m (N–S) stor färgning. I den sydöstra delen fanns tre grunda sotfläckar längs husets sida som skulle kunna tolkas som stolphål. Vid fortsatt nedgrävning sammanföll dessa med den tydliga cirkelformade rännan som utgjorde husets väggar.

Ett meterbrett schakt grävdes i östvästlig riktning genom husets centrala del. De två m-rutorna längst i väster bottengrävdes. Inga fynd påträffades. En maskinschaktning företogs ned till Dn5. Fynden hade avtagit och det var av stor vikt att ta bort den kulturpåverkade jorden för att så snabbt som möjligt få fram en tydlig grundplan.

I Dn5 framträdde huset mycket tydligt genom sin närmast runda form och den cirkelformade rännan (A43). Avståndet mellan rännans yttre

sidor uppmättes till fem meter. Centralt i huset fanns två härdgropar (A31 och A35) (fig. 80, 82–84). Särskilt den södra delen av rännan avtecknade sig väldigt tydligt mot den ljusa sanden. Rännans bredd varierade mellan 0,3–0,8 m. Den minskade i bredd mot norr och avslutades med en öppen form i halvcirkeln.

I den sydvästra delen var rännan 0,8 m bred och 0,15 m djup, med rund bottenform. Fyllningen bestod av mörkbrun jord med enstaka skörbrända stenar, kvarts- och flintavslag samt bitar av rödockra. Ytterligare två profiler genom rännan i den södra delen uppvisar huvudsakligen samma utseende och innehåll.

Inga stolphål kunde beläggas säkert och huset förefaller vara uppfört i en lätt konstruktion som inte krävt några kraftigare tak- eller väggbärande stolpar.

Provtagning för markkemisk analys gjordes i Dn4 över större delen av ytan öster om schakt 2. Förvånansvärt låga värden noterades både vad gäller P^o och MS, den högsta uppmätta fosfatvärdet låg på 140 P^o (se Bilaga 10 sid 17–18).

Yta C

Yta C omfattar resten av undersökningsområdet, som omgav yta B i söder, väster och öster. Den västra delen låg på nivåer mellan 52–56 m.ö.h. och den östra delen mellan 48,5–54 m.ö.h. Jordarten bestod huvudsakligen av grus, sand och grovmo.

Inga hus kunde påvisas i den västra delen av ytan. Området verkar ha nyttjats mera för dumpning av skörbränd sten att döma av den rikliga förekomsten som registrerades ytligt direkt efter maskinavbaningen. Även högen med skörbränd sten S1 och den mindre koncentrationen av skörbränd sten S2 indikerar det.

Inom den östra delen påträffades hus IV och i samband med huset den förhållandevis, för området rikliga förekomsten av keramik.

Hus IV

Hus IV hade en oklar begränsning, och storleken kunde endast uppskattas till 13×5 m. I Dn1 framkom delar av C1, som efter ytterligare nedgrävning till Dn3 visade sig vara en 1,8×0,5 m stor, centralt belägen härdgrop (fig. 85). Efter fortsatt utvidgning och nedgrävning av området ned till Dn3 framkom ett ca 10×3,8 m stort soffärgat område med nordväst–sydöstlig utbredning. I anslutning till färgningens sydöstra del fanns en svag förhöjning, 3,3 m lång och 0,8 m bred, troligen resterna av en vall, C7.

Strax söder om C7 fanns en oregelbunden, långsträckt soffärgning, 7×1,3 m med samma sträckning som den ovan nämnda färgningen. Den långsträckta färgningen har tolkats tillhöra den södra, längsgående väggen till hus IV (fig. 86). Efter ytterligare nedgrävning av rännan till Dn4 (fig. 87) syntes en ansamling med skörbränd sten (C3) samt fyra svaga soffärgningar i rännans sträckning (C4, C5, C8 och C10) som föreföll vara stolphål. Ytterligare ett stolphål, C6 registrerades intill C5. Stolphålens bredd var ca 0,3 m och de var 0,15–0,2 m djupa. Ett förhållandevis stort djup med tanke på att 0,2 m redan bortgrävts.

I Dn4 framträder en ränna i vallens förlängning (C7) i den större sotfärgningens södra gräns. Rännan var 10 m lång och 0,6 m bred (i nordväst–sydost) därefter viker den kraftigt av mot öster, med ytterligare 5 m. Tre stolphål registrerades i rännan, C2, C12, och C13.

I områdets östra del fanns tre svaga sotfärgningar som betecknades som eventuella stolphål, C16, C18 och C19. Dessa var dock mycket grunda och det gick inte att avgöra om det var stolphål.

Vid nedgrävning för profilerna förlängdes profil A–B omkring sex meter mot väster, utanför huset. Jordprover insamlades i korsprofilen för markkemisk analys. Proverna togs i den nedre delen av det kulturpåverkade lagret. Prov 1–16 togs i profil C–D, prov 17–27 i profil A–B.

Resultatet av analysen visar en kraftig förhöjning av fosfathalten från rännan C7 och vidare mot öster, in mot husets centrala del. De högsta värdena ligger mellan 593–841 P^o (3 st). Även den norra delen av profil A–B uppvisar höga värden 139–592 P^o (4 st).

I det maskingrävda schaktet (nr 10) som utgår från profil A–B gjordes ytterligare provtagning (prov 28–56) längs en 30 m lång sträcka. Provtagningen gjordes ned mot nivåkurvan för 50 m.ö.h. Den strandlinje som kan tänkas ha varit aktuell vid mellanneolitikum. Enligt den klassindelning av analysresultaten som MAL har gjort kan en tydlig avmatning ses både när det gäller P^o och MS (se Bilaga 10, fig 10).

Förhistorisk överlagring

I Dn3 och Dn4 stod det också klart att området närmast den norra schaktkanten överlagrats (fig. 86–87) med omkring 54 m² i anslutning till huset. Överlagringen var omkring 0,5 m tjock. Den skall inte förväxlas med den stora, naturliga överlagringen som huvudsakligen registrerades i den sydvästra delen av undersökningsområdet.

Totalt hade ett ca 70×7 m stort område överlagrats (i öst–västlig riktning) med början strax väster om den rutgrävda ytan inom yta C och vidare österut längs sluttningens nederkant. Överlagringen har tillkommit ganska omgående efter det att man övergett hus IV. Ingen humus- eller blekjordsbildning har hunnit utbildas. Det kraftiga sot- och kollagret direkt under överlagringen stod i stark kontrast mot den ljusa sanden.

Antingen har terrassytan grävts ut i sluttningen för hus IV och sedan rasat samman eller så finns ytterligare något hus direkt norr om huset IV. Överlagringen och avsaknaden av blekjord visar att om aktiviteter pågått i sluttningen var de i stort sett direkt påföljande efter användningen av hus IV. I överlagringen förkom trots allt artefakter och jorden var svagt sotfärgad.

Om man tittar på utbredningen av artefakter i Dn1 i det överlagrade området (längs den norra schaktkanten) så finns en del luckor för skörbränd sten. Brända ben saknas nästan helt i Dn1, men de ökar litet i de påföljande nivåerna. När det gäller den så frekvent förekommande kvartsen i området så är bilden inte lika tydlig. Endast de nordligast belägna m-rutorna saknar förekomst i Dn1. Samma sak gäller keramik, de norra m-rutorna saknar keramik i Dn1 och även i Dn2. Först vid Dn3 börjar keramik att förekomma i den överlagrande sanden.

Föremål eller fragment av skiffer fanns sparsamt inom hela ytan, totalt sex fyndnummer är registrerade. En del av en skifferspets (F53) och ett skifferfragment (F615) fanns i Dn1. I Dn2 låg en bit slipad skiffer (F565). Samtliga i överlagringen. Övrig fynd gjordes utanför överlagringen.

En del artefakter kan således ha medföljt sanden och därför härröra från området närmast ovanför, under vägen. De luckor som uppträder i spridningen av en del fyndmaterial och som ibland tycks följa överlagringens form antyder att området inte påverkats nämvärt av senare tids nyttjande av ytan.

Av Rolf Zales slutsats efter besiktning och analys av lagerbildningen framgår att det överlagrande materialet inte kommit uppifrån sluttningen genom ett skred eller ras eller att naturliga processer varit orsak. Den enda tänkbara förklaringen är att det skottats tillbaka till den plats det kom ifrån. En spekulation är att det finns ytterligare en anläggning under landsvägen som skulle kunna ha utgjort en upplagsplats för den jord som överlagrar kulturlagret (Zale 2002, se bilaga 9).

Även den östra delen av yta C framstår som komplicerad och någon säker utbredning av hus IV kan inte presenteras. Troligen förekommer även här flera, ovanpå varandra liggande hus, något som komplicerar tolkningsbilden.

Vad som däremot framgick väldigt tydligt var att området ingrävts i sluttningen. Det kraftiga sot- och kollagret som avtecknade sig så markant i profilen har inte samma lutning som sluttningen. Ingrävningen i sluttningen framgår också i det maskingrävda schakt (schakt 9) som grävdes strax väster om den rutgrävda ytan. Här syntes en kraftig urgrävning av den ljusgrå mon och den bortgrävda jordmassan hade ersatts av en brun-sotig sand (se även Zale 2002, bilaga 9).

Det hade naturligtvis varit mycket intressant att fortsätta undersökningen vidare under landsvägen för att lösa problematiken med överlagringen inom den östra delen av yta C. Det var tyvärr inte möjligt. Inte heller kunde schakten grävas alltför nära den kraftigt sluttande vägbanken. De djupa schakt som grävdes igenfylldes omgående efter fotodokumentation med tanke på den fångstfälla de skulle kunna utgöra.

Övrigt

Inom yta C kunde inga ytterligare hus beläggas. I en av provrutorna i området påträffades en grop (G1). Gropen låg sexton meter öster om hus IV och ingen synlig markering syntes i terrängen. I profilen syntes en 1,7 m bred och 0,62 m djup grop med sluttande sidor mot en närmast plan botten.

En mindre grop (G2) påträffades i en av de provrutorna som grävdes i undersökningsområdets södra utkant 30 m söder om hus IV. gropen var belägen 49,24 m.ö.h. och syntes som en svag sotfärgning, 0,8 m bred och 0,5 m djup.

Anläggningarna finns närmare beskrivna i bilaga 2, Anläggningsbeskrivningar.

Dateringar

Tjugoåtta ¹⁴C-dateringar har utförts på material från boplatsen. Resultatet visar att hälften av alla dateringar ligger inom mellaneneolitikum (MN). I texten nedan anges dateringarna kalibrerade med 1 σ , om inget annat anges är dateringunderlaget träkol. En utförlig tabell med alla uppgifter rörande kontext, dateringsunderlag för ¹⁴C-dateringarna finns i bilaga 3.

Yta A hus I

Nio ¹⁴C-dateringar gjordes inom hus I. Här återfinns också den äldsta ¹⁴C-dateringen inom boplatsen. Det är en analys av hasselskal från den sydöstra vallen i hus I som daterats till tidigneolitikum (TN) 3800–3640 f.Kr. Under förundersökningen gjordes ytterligare en datering av samma vall, med en datering till folkvandringstid. Analysmaterialet kom från barrträd, troligen gran och gav således en felaktig datering av vallen. Inga fynd som kan tillskrivas järnålder förekom i området.

Tre centralt belägna anläggningar ger en samstämmig datering till mellaneneolitikum, det är två härdgropar (A18 och A67) och ett stolphål A65 (se tabell 7).

Anläggning A60, en större grop som delvis låg utanför husets nordvästra del, daterades även den till mellaneneolitikum, dock något senare än de övriga.

En ränna, A73 belägen i hus I:s östra del daterades till senneolitikum 2140–1950 f.Kr.

Slutligen finns två dateringar till äldre bronsålder, en analys kommer från en stenansamling, A5 (1400–1130 f.Kr.) och en från en ytligt liggande härd, A28 (1260–1040 f.Kr.).

Tabell 7. ¹⁴C-dateringar inom yta A.

möh	Kontext	Yta	Kal BC/AD 1 σ	Period
	Hus I			
59,50	A6, sydöstra vallen	A	3800 - 3640 f.Kr	TN
59,52	A18, Härdgrop	A	2 880 - 2 660 f.Kr	MN
59,20	A65, Stolphål	A	2 880 - 2 620 f.Kr	MN
59,66	A67, Härdgrop	A	2 860 - 2 570 f.Kr	MN
59,80	A60, större grop	A	2 580 - 2 460 f.Kr	MN
59,50	A73, Ränna, Hus I	A	2 140 - 1 950 f.Kr	SN
59,45	A5, stenansamling	A	1 400 - 1 130 f.Kr	äldre bronsålder
59,80	A28, Härd	A	1 260 - 1 040 f.Kr	äldre bronsålder
59,50	A6, sydöstra vallen	A	420 - 560 e.Kr.	folkvandringstid
	Hus V			
59,60	A70, Vall m skörbr sten	A	1020 - 1160 e.Kr	vikigatid
	Hus III			
60,50	Hus III, (A23) golvnivå	A	3 370 - 3 100 f.Kr	TN - MN
60,20	A1, Härdgrop	A	3 080 - 2 780 f.Kr	MN
	Övriga anläggningar			
59,80	A3, Block med nedgrävning	A	240 - 380 e.Kr	romersk järnålder
66,00	A4, Stenansamling	A	1450 - 1630	historisk tid

Inga föremål kan dock direkt knytas till bronsålder.

Huvuddelen av alla artefakter som påträffades i hus I är av yngre stenålderskaraktär. Skifferföremålen och spånspilspetsarna i flinta är de fynd som ger starkast uttryck för en datering till perioden. Inom Västsvenskt och Mellansvenskt område förekommer pilspetsstypen under mellanneolitikum, men i det norrländska fyndmaterialet är den inte vanlig.

Yta A hus V

Från anläggning A70, en skadad vall som tolkades tillhöra resterna efter ytterligare ett hus, strax öster om hus I, gjordes en ¹⁴C-analys av träkol från tall. Dateringen visade på vikingatid, som tyvärr inte kan vara i överensstämmelse med kontexten.

Yta A hus III

Den andra ¹⁴C-dateringen till tidigneolitikum gjordes på träkol från tall i golvnivån i hus III (A23), det så kallade suterränghuset i östra delen av yta A. Dateringen ligger inom perioden TN-MN, 3370–3100 f.Kr. Under förundersökningen gjordes en datering till mellanneolitikum av en härdgrop, A1 som ¹⁴C-daterades till 3080–2780 f.Kr.

Yta A övriga anläggningar

Inom yta A:s östra del undersöktes ett block med intilliggande nedgrävning. Anläggningen ¹⁴C-daterades till romersk järnålder, 240–380 e.Kr. I den norra delen av yta A delundersöktes en stenansamling, A4. Även den anläggningen fick en datering som inte överensstämmer med boplatsmaterialet i övrigt, en datering till historisk tid 1450–1630. Båda dessa dateringar genomfördes på träkol från gran och består sannolikt av kol från skogsbrand.

Det är naturligtvis inte uteslutet att aktiviteter från järnålder eller senare tid förekommit, men inga artefakter eller andra indikationer tyder på det. I anslutning till A3 fanns en del skörbränd sten och i A4 påträffades bitar av rödockra, flint- och kvartsavslag.

Yta B hus II

Även hus II har nyttjats under perioden mellanneolitikum (tabell 8). Centralt inom huset låg två härdgropar (A31 och A35) med samstämmiga dateringar. A31 ¹⁴C-daterades till 2870–2590 f.Kr och A35 till 2860–2490 f.Kr. Dateringarna är intressanta eftersom de parvis anlagda härdgroparna har varit i bruk samtidigt, den ena härdgropen har sannolikt fungerat som kokgrop. Båda analyserna gjordes på träkol från tall.

Ytterligare en ¹⁴C-datering till mellanneolitikum gjordes i en del av en ränna, A45. Den dateringen ligger något senare, 2470–2310 f.Kr.

Yta B övriga anläggningar

Fyra ¹⁴C-analyser har genomförts på övriga anläggningar inom yta B. Anläggning A75, en grop i djupschakt 2 belägen strax sydväst om hus II. Träkol från alm ¹⁴C-daterade A75 till 2830–2470 f.Kr.

En något yngre datering erhöll A2, en ansamling med skörbränd sten nordväst om hus II. Anläggningen ¹⁴C-daterades med hjälp av förkolnade hasselskal till 2580–2340 f.Kr. A2 erhöll först en datering till förromersk järnålder eftersom analysen gjordes på träkol från på gran. Fyndmaterialet talade klart till den äldre daterings fördel.

I schakt 2 inom yta B gjordes en datering av härdgrop A8 till äldre bronsålder, 1520–1400 f.Kr. Dateringsunderlaget var träkol från al.

Tabell 8. ¹⁴C-dateringar inom yta B.

möh	Hus II	Yta	Kal BC/AD 1 σ	Period
54,00	A31, Härdgrop, Hus II	B	BC 2 870 - 2 590	MN
53,95	A35, Härdgrop, Hus II	B	BC 2 860 - 2 490	MN
54,32	A45, Del av ränna	B	BC 2 470 - 2 310	MN
	Övriga anläggningar			
53,40	A75, Grop, sch 2	B	BC 2 830 - 2 470	MN
55,80	A2, Ansaml m skörbr sten	B	BC 2 580 - 2 340	MN
54,50	A8, Härdgrop	B	BC 1 520 - 1 400	ä brå
55,80	A2, Ansaml m skörbr sten	B	AD 60 - 220	from-rom jäå

Yta C hus IV

Fyra prover utvaldes för ¹⁴C-dateringar inom hus IV (tabell 9). Härdgropen C1, som var centralt belägen i huset daterades till mellan- och senneolitikum, 2470–2310 f.Kr. Två analyser av förkolnade hasselskal från Dn1 och Dn5 fick en samstämmig datering till perioden mellan- och senneolitikum, 2460–2200 f.Kr. Syftet med dateringen av hasselskalen i de olika nivåerna var att försöka få en begränsning i tid för de keramikförande lagren. Vilket kan sägas ha misslyckats då de erhöll samma datering.

I huset påträffades ett fynd av så kallad tuggkåda (F335) i Dn2. Fyndet ¹⁴C-daterades till äldre bronsålder. Inga övriga föremål kan direkt hänföras till perioden.

Yta C övriga anläggningar

Inom den västra delen av yta C gjordes tre ¹⁴C-analyser av olika typer av anläggningar som påträffades under överlagringen. Alla med datering till mellan- och senneolitikum. En härdgrop (A16) samt en härd (Ö4) daterades till 2880–2640 f.Kr respektive 2630–2470 f.Kr.

Tabell 9. ¹⁴C-dateringar inom yta C.

möh	Hus IV	Yta	Kal BC/AD 1 σ	Period
51,70	C1, Härdgrop	C	BC 2 470 - 2 310	MN
51,80	Hasselskal, Dn1	C	BC 2 460 - 2 200	MN-SN
51,60	Hasselskal, Dn5	C	BC 2 460 - 2 200	MN-SN
51,85	Tuggkåda, F335	C	BC 1 300 - 1 110	ä brå
	Övriga anläggningar			
53,61	A16, Härdgrop	C	BC 2 880 - 2 640	MN
54,60	S1, Hög med skörbr sten	C	BC 2 460 - 2 290	MN
54,15	Ö4, Härd	C	BC 2 630 - 2 470	MN

En större hög med fyllning av jord och skörbränd sten, S1 ¹⁴C-daterades genom förkolnade hasselskal till 2460–2290 f.Kr. En datering som sammanfaller mycket väl med dateringen av hasselskalen i hus IV.

Kommentar

En övervägande del av alla ¹⁴C-analyser från boplatsen vid Kornsjövägen har dateras till perioden mellaneolitikum. Hus I (yta A) och hus II (yta B) tycks ha nyttjats under samma period. En mindre tids- och nivåskillnad kan dock ses mellan hus I och hus IV (yta C). Hus IV har sannolikt anlagts och nyttjats något senare i tid, under slutet av mellanneolitikum och en bit in i senneolitikum. Det topografiska läget varierar mellan de två husen. Hus I var beläget 59,50 m.ö.h., omkring åtta meter högre än hus IV som låg ca 51,70 m.ö.h. Hus IV hade också anlagts i ett parti där slutningen börjar plana ut och där de mera sorterade jordarterna vidtar.

Fyndmaterialet är också mycket olika mellan de två husen. I hus IV förekommer det fastare godset, mestadels tvärsnoddskeramik och redskapsmaterialet utgörs huvudsakligen av kvarts och kvartssit. I hus I kännetecknas fynden av skifferföremål, rödockra och enstaka bitar av ett poröst gods.

I hus I, liksom i hus III förekom också två ¹⁴C-dateringar till tidigneolitikum (3800–3640 resp 3370–3100 f.Kr). Här överraskar särskilt den äldsta dateringen med tanke på att analysen gjordes på en anläggning belägen endast omkring 60 m.ö.h. I hus I gjordes analysen på förkolnade skal av hasselnötter medan träkol av tall användes i det senare fallet. Kan läget i den branta slutningen och den lokala variationen ha medfört att en etablering på platsen var möjlig redan under tidigneolitikum? Enligt Noel Broadbents tabell över strandlinjeförskjutningen för södra Västerbotten (Broadbent 1979:214) borde den aktuella nivån för en kalibrerad datering på 3800 f.Kr vara belägen på omkring 70,50 m.ö.h.

Totalt förekommer fyra dateringar till äldre bronsålder, två inom yta A och en i yta B respektive yta C. Inom hus I daterades en härd A28, den var ytligt belägen och av en helt annan karaktär än övriga anläggningar inom huset. Ytterligare en datering till äldre bronsålder kommer från hus I från stenansamlingen A5. Inom yta B påträffades en härdgrop (A8) som även den erhöll en datering till äldre bronsålder. Den enda artefakten som kan knytas till äldre bronsålder består i den tuggkåda (F335) som låg inom yta C, hus IV, F335 ¹⁴C-daterades till 1300–1110 f.Kr.

Inslaget av äldre bronsålder var däremot inte överraskande. Omkring 300 m sydost om undersökningsområdet ligger ett större gravfält RAÄ 3, bestående av ca 15 gravar: två runda rösen, ett långröse, tio runda stensättningar, en oval stensättning sam en skeppsformig stensättning (Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister över Nätra socken). Gravfältet ligger 35 m.ö.h. Uppenbarligen har den yta som nu undersökts endast nyttjats sporadiskt under äldre bronsålder och boplatsen ligger sannolikt i närområdet, men på en lägre nivå och i anslutning till de finkornigare jordarterna som vidtar i områdets förlängning söderut.

När det gäller de ¹⁴C-dateringar som ligger inom perioden äldre järnålder, vikingatid och 1400-tal får de tyvärr ses som ett misslyckat urval av

dateringsunderlag. Inga fynd eller konstruktioner talar för att just de anläggningarna skulle ha använts under respektive period. När det gäller anläggningarna A2 och A6 genomfördes nya dateringar med hasselskal som underlag för analysen. Dessa analyser överensstämde också med fyndmaterialet i respektive anläggning.

Från historisk tid eller efterreformatorisk tid påträffades en kärrväg som löper längs de centrala delarna av yta C. Kärrvägen utmärkte sig genom fynd av kritpipsskaft, järnfragment, spikar etc. När den anlades går inte att avgöra, men enligt vår flitiga besökare Elias Persson (90 år) från Kornsjö erinrade han sig att han som barn använt den. Den nuvarande landsvägen till Kornsjö byggdes 1914 och den nedre gamla vägen var mera en kärrväg som Elias promenerat på i sin barndom.

De två kavelbroar som påträffades längs bäckfåran vid torrläggningen av den västra delen av yta C verkar inte ha något samband med kärrvägen av sträckningen att döma. Ett försök till datering av gran- och björkstockarna genom dendrokronologi misslyckades på grund av för tätt sittande årsringar (muntligen Ulf Strucke).

Utvärdering

Boplatsen vid Kornsjövägen uppvisade ett flertal hittills okända särdrag för mellannorrländska boplatser, som innebär vidgad kunskap för såväl inventerande som grävande arkeologer. Det kanske mest anmärkningsvärda är boplatsens topografiska läge samt den marktyp den anlagts på. Den vanliga bilden är att större boplatser framför allt är belägna på sydexponerade, sandiga–moiga samtida stränder, eller på terrasser strax ovan stranden. En intilliggande bäck eller ett källflöde hör oftast till bilden, åtminstone i kusttrakten.

Boplatsen vid Kornsjövägen låg dock i en kraftigt sluttande terräng, präglad av sandig morän med inslag av större block. I sluttningen har hus anlagts som måste benämnas suterränghus, dvs plant ingrävda i sluttande mark. En sådan placering av hus har tidigare inte påträffats i Mellannorrland, varken vid inventering eller vid arkeologisk undersökning. De avviker markant bland annat mot de husgrunder som påträffades på Bjästamon. Dessa var relativt tydliga redan före undersökningen och ingick därför i planeringen för såväl för- som slutundersökningen.

Vid Kornsjövägen framkom husgrunderna tyvärr i ett alltför sent skede av undersökningen vilket medförde att de inte kunde undersökas på ett fullvärdigt sätt. Allt för stor vikt kom att fästas vid undersökningen av den eventuella graven medan andra ytor blev eftersatta.

Genom att flera husgrunder av den hittills okända suterrängmodellen fanns i sluttningen, hade en alltmåra förfinad undersökningsteknik successivt kunnat öka kvaliteten på husundersökningarna. Det skulle ha lett till en vidgad kunskap rörande hustypen. Nu får vi nöja oss med ny kunskap rörande det topografiska läget samt att relativt stora hus med stolpkonstruktion existerat i kusten från tidigneolitisk tid. Men några mer fördjupade resultat rörande bebyggelsens funktion, eventuella variationer av samtida byggnadsskick samt dess förändring över tid kom undersökningen inte att kunna presentera.

Inte bara den ovanliga placeringen samt den ovanliga hustypen var nytt på platsen, det var också den kraftiga överlagringen i sydvästra delen av undersökningsområdet. Spår av flera ovanpå varandra liggande hus eller hyddor försvårade naturligtvis bilden ytterligare. Ett förhållande som i sig skulle ha medfört en betydligt längre undersökningperiod. Exakt samma sak gäller för de, för mellannorrländska boplatser så ovanligt mäktiga kulturpåverkade lager som förekom på boplatsen vid Kornsjövägen. Det är få boplatser som kan uppvisa upp till halvmetertjocka lager påverkade av mänsklig aktivitet. Det kan nämnas att dylika har påträffats bland annat på Ställverksboplatsen vid Nämforsen, Rå-Inget samt vid Hälla, samtliga längs Ångermanälven. Vid dessa undersökningar, som ägde rum under 1940-talet, misslyckades man i stort sett helt med att reda ut kulturlagrets tillblivelse, karaktär och kronologiska skiktning. Det är med andra ord tämligen komplicerat att undersöka boplatser med omfattande kulturlager. Sådana kräver betydligt mer tid än den som avsattes för boplatsen vid Kornsjövägen.

Om det under undersökningens gång framkommer anläggningar och företeelser som inte upptäckts i varken utredning eller förundersökning

måste processen kunna ändra inriktning, så att ny kunskap kan skapas. Fornlämningar är inte möjliga att återskapa, till skillnad emot vägar, järnvägar och andra ännu inte byggda anläggningar.

Efter slutundersökningens första del år 2001 ifrågasatte Länsstyrelsen fornlämningens potential och hade planer på att begränsa undersökningstiden. Under det inledande fältarbetet år 2002, efter det att ytterligare ytor undersökts inom yta B och C och bland annat keramik påträffats, gjordes en annan bedömning. En revidering av undersökningsplanen gjordes (020715) till förmån för de nämnda ytorna. Länsstyrelsen medgav dock inga ytterligare resurser när huslämningarna blev kända, men medgav att en omfördelning inom projektet kunde ske. RAÄ UV bedömde inte det som möjligt då även fornlämningskomplexet på Bjästamon vida överträffade de förväntningar man haft när undersökningsplanen fastställdes.

Boplatsens komplicerade struktur märks inte minst när det gäller att bedöma lagerbildningen inom området. Det gäller främst de iakttagelser som gjordes i schakt 1 inom den östra delen av yta A. Här finns två olika uppfattningar. Naturgeograferna Kerstin Abbing och Rolf Zale (se bilaga 9) menar att material inte rört sig utför slutningen i sen tid medan Roger Engelmark, Johan Linderholm & Johan Olofsson (MAL) har en motstridig uppfattning. MAL:s slutsats blir att huvuddelen av de förhistoriska aktiviteterna skett i den övre delen av undersökningområdet.

I det arkeologiska materialet finns dock inget som stöder den senare teorin. Efter MAL:s synpunkter i den Miljöarkeologiska rapporten (bilaga 10) kommer Abbing&Zale med ytterligare klargöranden efter att ha tagit del av rapporten ifråga.

Kommentar till Engelmark, Linderholm och Olofsson 2004: Miljöarkeologisk undersökning av JP32 objekt 26, Kornsjövägen, RAÄ 306, Nätra sn, Ångermanland.

av Kerstin Abbing & Rolf Zale Umeå 2004-06-29

Den avgörande skillnaden mellan Engelmark med fleras (2004) undersökning och Abbing och Zale (2002) samt Zale (2002) är tolkningen av det ytliga lagret som täcker de nedre delarna av objektet Kornsjövägen. Engelmark m.fl. (2004) menar att det är ett relativt sentida erosionslager (dock utan att tydligt precisera vilken process som avsatt lagret), Abbing och Zale (2002) samt Zale (2002) menar att lagret bildades i strandnära områden i samband med att landet höjdes ur havet.

Först gäller det att reda ut begreppet svallad morän och marina sediment (svallsediment):

Abbing och Zale (2002) samt Zale (2002) använder begreppet svallad morän, liksom många andra, som en beskrivande term för ett moränmaterial där havet svallat bort de finare partiklarna. Termen antyder att processen skett in situ, dvs. att materialet inte har transporterats. Detta får dock inte tas för bokstavligt. Om ingen transport, dvs. ingen rörelse, alls får ske för att materialet ska kallas svallad morän, kan man endast förvänta sig att svallad morän ska vara ett millimetertjock täcke på moränen. Så är inte fallet. Svallad morän bildar ofta ett halvmeter tjockt täcke på

den underliggande finkornigare moränen. Ett så tjockt täcke kan endast bildas om materialet rör sig i strandkanten, antingen fram och tillbaka eller i en speciell riktning. Engelmark m.fl. (2004) sidan 5, ansluter själva till den synen då de skriver att ”materialet i det övre skiktet är svallad morän och den har legat kraftigt exponerad då sten och block är väl rundade.” Dvs. materialet har rört sig och därigenom rundat stenar och block. Svallad morän har en kornstorleksfördelning, kornform och ett allmänt utseende som påminner om morän, men där avsaknaden av de finaste kornstorlekarna visar svallningens inverkan.

Marina sediment bildade i strandkanten eller i strandnära områden (svallsediment) har i dessa områden i allmänhet sitt ursprung i moränen. Här har dock vågorna eroderat, transporterat och avsatt vissa speciella kornstorlekar. Ju längre sträcka och tid materialet transporterats desto mer välsorterat blir det vanligen och desto rundare blir kornen. Det är dock en flytande övergång och en definitionsfråga mellan vad som kallas svallad morän och vad som kallas marint sediment, dvs. det är transportlängden och tiden som svallningen verkat, som avgör vad materialet kallas.

Svallad morän kan mycket väl röra sig några tiotal meter utför en sluttning alldeles i strandkanten och täcka tidigare avsatta marina sediment utan att förlora sina karakteristiska drag av svallad morän. Detta är vanligt på många ställen med kuperad terräng.

Abbing och Zale (2002) radar upp ett antal faktorer som talar mot att material rört sig utför sluttningen i sen tid, dvs. sedan havets påverkan upphört. Dessa behöver inte upprepas här. Ytterligare en aspekt stärker den tolkningen: Flera faktorer gynnade en rörelse utför sluttningen då materialet låg i strandkanten. Dels påverkades det av vågornas kraft som ömsom var riktad inåt, ömsom utåt, dels vägde materialet endast 63 % av vikten i luft pga. vattnets lyftkraft. Om materialet inte rörde sig utför sluttningen då är det mycket svårt att tänka sig en process som senare får materialet att röra sig.

Referenser

- Abbing, K och Zale, R. 2002: Arbetshandling Kornsjövägen. Institutionen för utbildning i biologi, miljö- och geovetenskap, Umeå Universitet.
- Engelmark, R, Linderholm, J och Olofsson, J. 2004: Miljöarkeologisk undersökning av JP32 objekt 26, Kornsjövägen, RAÄ 306, Nätra sn, Ångermanland. Miljöarkeologiska Laboratoriet, Rapport nr. 2004-022.
- Zale, R. 2002: Arbetshandling Kornsjövägen 2002-10-10. Institutionen för utbildning i biologi, miljö- och geovetenskap, Umeå Universitet.

Kerstin Abbing
BMG/Naturgeografi
Umeå Universitet
Tel: 090-786 76 05
Mail: kerstin.abbing@bmg.umu.se

Rolf Zale
BMG/Naturgeografi
Umeå Universitet
Tel: 090-786 67 81
Mail: rolf.zale@bmg.umu.se

Kommande arbete

Boplatsen vid Kornsjövägen kommer att behandlas ytterligare i en planerad volym med fördjupningsartiklar. Publiceringen görs gemensamt med övriga aktörer involverade i projektet: Riksantikvarieämbetet UV Mitt, Länsmuseum Västernorrland, KMVA AB samt Västerbottens museum.

För Kornsjövägens del kommer den inre strukturen på boplatsen att behandlas och en mera fördjupad studie av de frågeställningar som utarbetades inför undersökningen. Bland annat vad gäller den rumsliga och kronologiska indelningen. Tyder de klart åtskilda spridningsmönstren för olika fyndkategorier på en specialisering? Har boplatsen vid Kornsjövägen etablerats för ett speciellt ändamål – till exempel för framställning av tran?

Vad betyder avsaknaden av älgben i det osteologiska materialet? Har man vid kusten klarat sig helt utan det i inlandet så vanliga bytesdjuret? Eller har kustboplatserna varit i bruk endast under vår/sommar, medan samma befolkning nyttjat nyttjat inlandet under höst/vinter?

På flera punkter sammanfaller det arkeologiska materialet med det som förekommer på Bjästamon, men det finns också olikheter. Det avspeglas främst när det gäller huskonstruktionerna – i de så kallade suterränghusen som endast förekommer på boplatsen vid Kornsjövägen. Är det bara ett uttryck för det topografiska läget eller har de anlagts av andra orsaker? Kan man t.ex. se någon skillnad mellan de runda och de rektangulära husen och var de på något sätt rumsindelade? Finns vad gäller huskonstruktionerna likheter och skillnader gentemot samtida hus i övriga Skandinavien? Innebar de relativt stora investeringarna i husbyggena att man hade för avsikt att nyttja dem ”för all framtid” eller var de medvetet byggda för att användas under en viss tid eller endast under vissa delar av året.

Eftersom boplatsskomplexen kring Bjästamon och Kornsjövägen är delar av ett ännu mer omfattande område med spår av aktiviteter från flera årtusenden fram till modern tid, måste här föreligga särskilda kvaliteter beträffande användbara resurser. Hela området ligger i anslutning till Nätraälvens mynningsområde. Här finns bl a ett stort och relativt ovanligt bronsåldersgravfält samt boplatsspår av jakt- och fångstkaraktär ända fram till århundradena e.Kr. som till exempel boplatsen vid Norra Åmyrnet i Nätra socken (Lindqvist, 1990, 1991). Därtill sker också i området en etablering av fast jordbruksbebyggelse under järnåldern. Vad var orsaken till denna intressanta sekvens? Var det de marina resurserna enbart eller var området en viktig knutpunkt för utbyte och kommunikation?

Fortsatta analyser av materialet som framtagits under senare årtionden i den mellannorrländska kustregionen kommer förhoppningsvis att leda till att vi kan få fram en bild av hur den kulturella särarten sett ut i regionen. Finns något här som inte finns inom det sydliga gropkeramiska området eller i det nordliga och östliga kamkeramiska området? Går det att se regionala skillnader så att vi äntligen kan frånga begrepp som ”den norrländska skifferkulturen”, ”gropkermiskt influerad region”, m.fl.

En viktig fråga är också sambanden mellan inland och kust. Det har varit mycket svårt att få fram troliga modeller för mobilitetens karaktär under t.ex. neolitikum. Många förslag har diskuterats, men de empiriskt styrkta tolkningarna är väldigt få. Även till dessa komplexa frågeställningar kommer materialet från boplatserna vid Kornsjövägen och Bjästamon att utgöra utomordentligt viktiga bidrag.

Referenser

- Abbing, Kerstin & Zale, Rolf. 2004. Jordartsanalyser och lagerföljder. Sammanställning av arbetshandlingar Kornsjövägen. Institutionen för BMG/Naturgeografi, Umeå universitet.
- Baudou, Evert. 1977. Den förhistoriska fångstkulturen i Västernorrland. *Västernorrlands förhistoria* 11-152. Härnösand.
- Baudou, Evert. 1992. *Norrlands forntid – ett historiskt perspektiv*. Förlags AB Wiken. Höganäs.
- Broadbent, Noel. 1979. *Coastal Resources and Settlement Stability. A Critical Study of a Mesolithic Site Complex in Northern Sweden*. Aun 3. Uppsala universitet.
- Engelmark, Roger&Olofsson, Johan. 2001. *Miljöarkeologisk förundersökning av JP32 objekt 26, RAÄ 306, Nätra sn, Ångermanland. Miljöarkeologiska laboratoriet, Umeå universitet*. Rapport Nr 2001-001.
- Engelmark, Roger, Linderholm, Johan&Olofsson, Johan. 2004. *Miljöarkeologisk förundersökning av JP32 objekt 26, RAÄ 306, Nätra sn, Ångermanland. Miljöarkeologiska laboratoriet. Umeå universitet*. Rapport Nr 2004-022.
- Färjare, Anette & Olsson, Eva. 2000. *Lill-Mosjön – boplatslämningar och fångstgropar från neolitikum, äldre järnålder och historisk tid*. CD. Rapport RAÄ/UV. Stockholm.
- Gullmert-Häger, Lena. 1979. *Rapport. Fornlämning Nätra 54, boplatstrest, yngre stenålder, Mjåla 1:13, Nätra sn, Örnsköldsviks kn, Ångermanland*. Arkeologiska institutionen, Umeå universitet. Umeå.
- Gustafsson, Per; Eriksson Lisette; Forsberg, Lennart; Hammar, Dag; Lindholm, Pehr; Lindqvist, Anna-Karin; Nordlund, Maria; Runeson, Henrik; Spång, Lars-Göran & Öberg, Carina. 2001. *Skorpedsåsen – en norrländsk stenåldersmiljö i Botniabanans spår. Ångermanland; Nätra socken; Bjästa 1:35, 1:4, 5:3, 5:9, 8:13, 38:1, 55:1, 55:4, 55:5, 57:1, Eriksgården 1:1, Kornsjö 2:12. RAÄ 306, 307, 318, 321, 359. UV Mitt, Rapport 2001:15. Arkeologiska förundersökningar. Stockholm*.
- Holback, Torbjörn, Lindholm, Pehr&Runeson, Henrik. 2004. Bjästamon. Ett kustbundet boplatstkomplex från slutet av neolitikum. Botniabanen, Västernorrland. Ångermanland, Nätra socken. Bjästa 55:1, Eriksgården 1:1, m fl. RAÄ307, 318, 321. Riksantikvarieämbetet UV Mitt, Dokumentation av fältarbetsfasen 2004:1.
- Käck, Bengt-Olav. 2001. Boplatsten vid forsen. *Tidsspår* 2001:25-41. Härnösand.
- Lindqvist, Anna-Karin. 1990. *Rapport. Arkeologisk undersökning av boplatserna Raä nr 282a–b, N. Åmynnet, Nätra sn. Ån. 1989/90*
- Lindqvist, Anna-Karin. 1991. En ångermanländsk jakt- och fångstboplatst från romersk järnålder. Nya rön om stenteknologins kvardröjande. *Markkontakt* nr 1, 1991:19-22. Umeå.
- Lindqvist, Anna-Karin&Eriksson, Lisette. 1998. *Arkeologisk förundersökning. Botniabanen. Delsträcka Svartby-Lill-Mosjön, norra Ångermanland. Angaria nr 1. Umeå*.

- Lindqvist, Anna-Karin&Eriksson, Lisette. 2000. *Lill-Mosjön raä 256:1–2 i Arnäs sn, norra Ångermanland. Särskild arkeologisk undersökning. Botniabanan. Angaria nr 3. Umeå.*
- Lindqvist, Anna-Karin&Eriksson, Lisette. 2001. *Stenåldersboplatsen vid Kornsjövägen Raä 306, Nätra sn, Norra Ångermanland. Arkeologisk förundersökning, Botniabanan. Angaria nr 5. Umeå.*
- Pettersson, Lena. 1979. *Inventeringar av boplatser längs Skorpedsåsen. Rapport. Umeå universitet.*
- Pettersson, Lena. 1981. *Odlingsbygd-fångstmark. Några synpunkter på näringsförhållanden utmed norrlandskusten under stenbronsålder. C-uppsats. Institutionen för arkeologi, Umeå universitet. 1981.*
- Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister över Nätra socken. Stockholm.*
- Västernorrland. Utsikt mot framtiden. 1999. Kulturmiljöprogram för Västernorrlands län. Del 1. Strategier fram till år 2001. Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Länsmuseet Västernorrland. Härnösand.*

Muntliga uppgifter

- Kerstin Abbing, Institutionen för BMG/Naturgeografi, Umeå universitet
- Rolf Zale, Institutionen för BMG/Naturgeografi, Umeå universitet
- Anders Olofsson, Inst för arkeologi och samiska studier, Umeå universitet
- Ulf Strucke, Riksantikvarieämbetet UV Mitt, Stockholm
- Elias Persson, Kornsjö
- Bo Knarrström, Riksantikvarieämbetet UV Syd, Lund

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 423-1944-2001.

Länsstyrelsens dnr: 220-1883-01.

Projektnummer: 122-03-58.

Undersökningstid: 2001-08-29–2001-10-19, 2002-05-27–2002-10-11.

Projektgrupp: Anna-Karin Lindqvist (projektledare), Lisette Eriksson (bitr. projektledare). Följande arkeologer: Sigrid Bergman, Matz Bergman, Johan Hägg, Roger Lidman och Jonas Sundin deltog under hela perioden. Kerstin Johansson deltog under 2001. Nina Granholm, Peter Holmblad, Joel Marklund och Anders Thorsén deltog under 2002.

Underkonsulter: Miljöarkeologiska laboratoriet, Institutionen för arkeologi och samiska studier, Umeå universitet; Ångströmlaboratoriet avd för Jonfysik ¹⁴C-lab, Uppsala universitet; Osteologisk analys: Berit Sigvallius RAÄ UV-Mitt och Carina Olson; Kerstin Abbing & Rolf Zale Institutionen för BMG/Naturgeografi, Umeå universitet; Centrum voor Isotopen Onderzoek, Rijksuniversiteit Groningen NL; GÖBY AB Sundsvall; VTG Västernorrlands Transport Gräv; SITA Örnköldsvik; Örnfrakt Örnköldsvik.

Exploateringsyta: 12 500 m² (9 450 m² exklusive vägbank och vägren)

Undersökt yta: 2 907 m².

Läge: Ekonomiska kartan, Bjästa 19I:26, edition 1993,
x 7014, 5 y 1633,8.

Koordinatsystem: RT90 0 gon (=:-1).

Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:
x 7014,4 y 1633,9.

Höjdsystem: RH70.

*Dokumentationshandlingar som inlämnats till Västernorrlands läns-
museum, Härnösand:* Plan och profiliritningar kommer att inlämnas i
samband med publiceringens andra steg.

Fynd: Fynd med Numrerade Fnr 1–638, och övriga fyndkategorier kommer att inlämnas för fyndfördelning till Statens historiska museum (SHM).

Figurförteckning

Alla kartor är orienterade i nord-syd om inte annat anges.

Fig. 1. Utsnitt ur ekonomiska kartan Bjästa 19I:26, med platsen för undersökningen markerad. Skala 1:20 000	109
Fig. 2. Vy över västra delen av yta A. Foto	110
Fig. 3. Vy över yta B och yta C. Foto	110
Fig. 4. Vy över östra delen av yta C och hus IV. Foto	111
Fig. 5a. UO med yta A–C, de rutgrävda ytorna och schakt Nr1–15	111
Fig. 5b. Karta över ytmivelleringen i undersökningsområdet	112
Fig. 6a. Karta över boplatsens utbredning och det 3 500 kvm stora område som överlagrats	113
Fig. 6b. Vy över västra delen av yta C efter dränering och bortschaktandet av jordmassor från överlagringen. Foto	113
Fig. 7. Yligt förekommande skörbränd sten	114
Fig. 8. Skörbränd sten, totalt inom rutgrävda ytor, alla nivåer i kg/kvm	115
Fig. 9. Vy över västra delen av yta C med anläggning S1 i centrum. Foto	116
Fig. 10. S1, hög med skörbränd sten under finputsning av Johan Hägg. Foto	116
Fig. 11. Karta över de rutgrävda ytorna och de hus som frilagts helt	117
Fig. 12. Den procentuella fördelningen av skörbränd sten inom en 180 kvm stor yta i och i anslutning till Yta A och hus I, Yta B och hus II samt Yta C hus IV	117
Fig. 13. Den storleksmässiga fördelningen av skörbränd sten inom en 180 kvm stor yta i och i anslutning till hus I, hus II och hus IV nedgrävda i fyra nivåer	118
Fig. 14. Brända ben inom rutgrävda ytor, alla nivåer, g/kvm	119
Fig. 15. Bearbetad och slagen kvarts inom rutgrävda ytor, alla nivåer, antal/kvm	120
Fig. 16. Procentuell fördelning av brända ben inom en 180 kvm stor yta i och i anslutning till Yta A, hus I, Yta B, hus II samt Yta C, hus IV	121
Fig. 17. Procentuell fördelning av kvarts, kvartsit och flinta i Dn1–Dn4, inom en 180 kvm stor yta i och i anslutning till Yta A, hus I, Yta B, hus II samt Yta C hus IV	121
Fig. 18. Bearbetad och slagen kvartsit inom rutgrävda ytor, alla nivåer i antal/kvm	122
Fig. 19. Bearbetad och slagen flinta inom rutgrävda ytor, alla nivåer i antal/kvm	123
Fig. 20. Rödockra inom rutgrävda ytor, alla nivåer i g/kvm	124
Fig. 21. Förkolnade skal av hassel inom rutgrävda ytor, alla nivåer i g/kvm	125
Fig. 22. De nummerade fyndens spridning, förutom keramik	126
Fig. 23. Förekomst av keramik inom boplatsområdet i gram/kvm	127
Fig. 24. Exempel på keramik med pinntryck och tvärsnoddsdekor i zig-zag mönster samt en bit med tvärsnodd i rak linje. Foto	128
Fig. 25. Delar av ryggade pilspetsar i skiffer, F26 och F25 från hus I, yta A. Foto	128
Fig. 26. En av de minsta pilspetsarna i skiffer, 3,8 mm lång. Foto	128
Fig. 27. Exempel föremål i skiffer från boplatsen vid Kornsjövägen. Foto	128
Fig. 28. Förekomst av föremål och fragment i skiffer, totalt i Dn1–8	129
Fig. 29. Plan över de registrerade skifferfyndens läge	130
Fig. 30. Det plasiskt skulpterade älghuvudet i röd skiffer. Foto	131
Fig. 31. Del av en dolk (F29) och förarbete till en spets (F41) i grå skiffer. Foto	131
Fig. 32. Två mejslar i grå skiffer (F451 och F11), samt ett råämne i röd skiffer, alternativt ett förarbete till en skifferkniv (F243) och ett platt, slipat stycke i grå skiffer (F565). Foto	132
Fig. 33. Exempel på skrapor från RAÅ 306. Foto	132
Fig. 34. Skrapor i olika material och deras läge	133
Fig. 35. Skrapa i basalt (F23) från yta A och hus I. Foto	134
Fig. 36. Flintkviv (F36) tillverkad i ljus skagenflinta. Foto	134
Fig. 37. Tre delar av spånpilspetsar i flinta (F8, F334 och F333). Foto	134
Fig. 38. En tidigare slipad flintyx (F45) har efter det att den förbrukats nyttjats som knacksten. Foto	134
Fig. 39. Några av knackstenarna bar spår efter rödockra, t.ex. F35. Foto	134
Fig. 40. En malsten, eller rivsten som använts vid finfördelning av rödockra. Foto	135

Fig. 41. Två nätsänken F563 och F562 låg i Dn5, anslutning till hus II. Foto	135
Fig. 42. En kilformad sten i grön kvartssandsten (F21). Foto	136
Fig. 43. Två stenar med beläggning av harts. Foto	136
Fig. 44. En slipsten påträffades utanför undersökningsområdet. Foto	136
Fig. 45. Ett nordbottniskt redskap. Foto	137
Fig. 46. En del av en yxa i grön kvartssandsten (F222) Foto	137
Fig. 47. Pilskaftsglättare (F1) från yta A och hus I. Foto	137
Fig. 48. Ett bryne i sandsten (F448). Foto	138
Fig. 49. Ett bryne i sandsten (F541). Foto	138
Fig. 50. Bärnstenshänge alternativt en pärla påträffades i hus I, yta A. Foto	138
Fig. 51. Hus I, Dn5 översiktsbild från sydost. Foto	139
Fig. 52. Detalj av vallen och stolphålet A20. Foto	139
Fig. 53. Hus I, Dn5 översiktsbild från väster och mot den östra vallen. Foto	140
Fig. 54. Den västra vallen med stolphål A52. Foto	140
Fig. 55. Planritning över hus I i Dn1	141
Fig. 56. Planritning över hus I i Dn2	141
Fig. 57. Planritning över hus I i Dn3	142
Fig. 58. Planritning över hus I i Dn4	142
Fig. 59. Planritning över hus I i Dn5	143
Fig. 60. Planritning över hus I i Dn6	143
Fig. 61. Stolphål A59 med en kantställd sten. Foto	144
Fig. 62. Grop A60. Foto	144
Fig. 63a. Den östra profilen genom rännan A76. Foto	145
Fig. 63b. Stolphål A64 i hus I. Foto	145
Fig. 64. Härdgrop A67 var belägen mitt i den norra vägglinjen av hus I. Foto	146
Fig. 65. Västra profilbanken efter nedgrävningen av profilerna. Foto	146
Fig. 66. Den västra profilbanken från öster. Foto	147
Fig. 67. Den sydöstra vallen i hus I, från öster. Foto	147
Fig. 68. Vall A70 (hus V) var belägen 8 m öster om hus I. Foto	148
Fig. 69. Schakt 1, inom den östra delen av yta A. Foto	148
Fig. 70. Profilritning av schakt 1 i östra delen av yta A	149
Fig. 71. Detalj av nedgrävningen vid den södra sidan av A27. Foto	150
Fig. 72. Profilritning av hus III (A23), den östra profilen genom nedgrävningen	150
Fig. 73. Översiktsbild med yta B och östra delen av yta C. Foto	151
Fig. 74. Schakt 2 yta B. Den nordvästra sidan av profilen med A14. Foto	151
Fig. 75. Schakt 2 yta B. Tvärprofilen i schaktets norra kortsida. Foto	151
Fig. 76. Profilritning av den östra delen av schakt 2 i yta B	152
Fig. 77. A75, en grop i den västra profilen i schakt 2. Foto	152
Fig. 78. Planritning över hus II och närliggande område i Dn2 inom yta B	153
Fig. 79. Planritning över hus II och närliggande område i Dn4 inom yta B	154
Fig. 80. Planritning över hus II i Dn5	155
Fig. 81. Översiktsbild av hus II i Dn4. Foto	156
Fig. 82. Södra delen av hus II under nedgrävning. Foto	156
Fig. 83. Hus II under nedgrävning. Foto	157
Fig. 84. De två härdgroparna A31 och A35. Foto	157
Fig. 85. Översiktsbild över östra delen yta C med hus IV. Foto	158
Fig. 86. Planritning över hus IV i Dn3	158
Fig. 87. Planritning över hus IV i Dn4	159
Fig. 88. Planritning över hus IV i Dn5	159
Fig. 89. I Dn4 framkom en stolphålsrad under den ränna som syntes i Dn3. Foto	160
Fig. 90. Den öst-väsliga profilbanken under dokumentation. Foto	160
Fig. 91. Profilerna inom yta C efter nedgrävning. Foto.	161
Fig. 92. Den östra profilväggen i schakt 9 och urgrävningen i slutningen. Foto	161
Fig. 93. Plan över hus IV och fosfathalten i prover tagna längs korsprofilen	162
Fig. 94. Plan över anläggningar i västra delen av yta A med hus I och hus V	163
Fig. 95. Plan över anläggningar i östra delen av yta A med hus III (A27)	164
Fig. 96. Plan över anläggningar i västra delen av yta C och yta B med hus II	165
Fig. 97. Plan över anläggningar inom östra delen av yta C med hus IV	166

Tabellförteckning

1. Schaktade och undersökta ytor	12
2. Anläggningstyper i antal inom yta A–C.	13
3. Analyserade arter – totalt inom boplatsen	16
4. Keramikens fördelning i olika lager.....	20
5. Alla fyndkategorier ordnade efter material	21
6. Skrapor i olika material och förekomst inom undersökta ytor ..	23
7. ¹⁴ C-dateringar inom yta A.....	36
8. ¹⁴ C-dateringar inom yta B	38
9. ¹⁴ C-dateringar inom yta C	38

Bilaga 1. Fyndförteckning, numrerade fynd

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
1	7011834	120724		Pilskafstglättare	Sandsten?	26x23x8	11	2		två parallella slipsår
2	7011832	120722		Sten, bearbetad	Bergart	23x25x10	7	1		ev naturlig
3	7011815	120710		Knacksten	Bergart	75x40x34	156	1		
4	7011831	120723		Knacksten, del av	Bergart	70x57x53	244	1		
5	7011842	120746		Knacksten	Bergart	73x53x48	246	1	62,97	
6	7011814,5	120708,5	A2	Knacksten	Bergart	92x89x56	696	1		
7	7011814	120708	A2	Sten, bearbetad	Bergart	80x46x36	220	1		med slipsår
8	7011834,35	120720,65		Spånpilspets	Flinta	68x9,7x8,1	7	1	59,61	retuscherrad till skrapa
9	7011834,5	120720,5		Skifferpets, del av	Skiffer	24,5x13x2,8	1	1	59,60	röd skiffer, fragmenterad
10	7011832,18	120720,08		Skifferspets	Skiffer	36,8x10,5x4,2	2	1	59,27	grön skiffer, skadad bas
11	7011834,08	120721,7		Skiffermejsel	Skiffer	41,77x17,1x7	7	1	59,59	mörkgrå häleggad
12	7011793,27	120749,61		Kvartsit	Kvartsit	21x24x10	5	1	51,63	ljus kvartsit
13	7011834,9	120718,22		Bärnstenspärla/hänge	Bärnsten	4 delar	1	3	59,47	hål 5 mm
14	7011785,87	120798,66		Järnslag	Järn	64x58,8x35	276	1	49,27	
15	7011834	120717		Skifferspets, del av	Skiffer	14x8x4,1	1	3		grönband, passn m F317
16	7011835	120724		Kvartsstycke	Kvarts	48x31x17	35	2		m glättade sidor
17	7011835,51	120720,81		Skrapa	Kvartsit	20x20x10	4	1	59,81	m grå
18	7011836	120722		Skifferfragment slipat	Skiffer	25,5x8,7x2,9	1	1		
19	7011834	120719		Sten, bearbetad	Sandsten?	91x62x22	138	1		platt m <i>sula</i>
20	7011832	120717		Hästsosöm	Järn	25x9x6	3	1		
21	7011823,23	120764,12		Sten, bearbetad	Bergart	120x48x25	260	1	59,33	ev grön kvartssandsten
22	7011827	120736	A70	Skifferfragment	Skiffer	13,4x6,7x1,2	0,5	2		
23	7011834,84	120719,87		Skrapa	Basalt	42x26x18	27	2	59,58	Kölskrapa
24	7011835	120718		Skifferfragment	Skiffer	13,5x4,1x2,5	0,2	2		slipat
25	7011834,77	120717,56		Skifferspets, del av	Skiffer	29,1x16,4x6,5	4	2	59,46	distinkta sidor o rygg
26	7011834,47	120718,47		Skifferspets m tånge	Skiffer	40x17,3x7,8	6	2	59,53	m 15 mm l tånge, mothak
27	7011792,65	120745,28		Skrapa	Kvartsit	29,4x25x8,5	9,14	1	51,96	ljus
28	7011835,8	120686,19		Nordbottniskt redskap	Kvartssandsten	360x68x48	1600	1	57,40	påträffad i dikeskant
29	7011836,39	120718,71		Skifferdolk del av	Skiffer	73,2x40,1x10,5	45	2	59,78	ev spjutspets
30	7011836	120722		Sten, bearbetad	Bergart	108x80x38	404	1		platt m slipad <i>sula</i>
31	7011826	120757	A23	Knacksten	Bergart	65,3x64x1x47,4	388	3		m rödockra
32	7011828,4	120736,27	A70	Kvartssandsten	Kvartssandsten	60,3x26,9x10,5	22	1	59,39	grön, m slipad yta
33	7011832,7	120718,9		Skrapa	Hällefinta	26x24x8	8	1	59,28	
34	7011834	120716		Skifferfragment	Skiffer	12,5x7,4x2,4	0,5	3	59,26	
35	7011837,83	120759,85	A26	Knacksten	Bergart	79x74x45	362	1	62,32	rödockrafärgad
36	7011834,19	120718,46		Flintkniv	Flinta	32,1x12x2,9	2	1	59,55	gråvit, flathuggen svagt böjd
37	7011833	120716		Skifferfragment	Skiffer	17,9x10x1,8	0,5	3	59,23	
38	7011804,34	120717,2	A31	Älghuvud, fragm	Skiffer	18x10,9x3,3	1	1	54,24	skulpterat i röd skiffer,
39	7011834,3	120718,23		Skifferspets, del av	Skiffer	14,2x9,8x3,6	1	1	59,52	mittdel
40	7011822,44	120756,67		Kärna	Kvartsit	28x20x14	8	1	58,96	handtagskärna, mörk kvartsit
41	7011833,87	120718,94		Skiffer, förarb t spets?	Skiffer	53,1x19,5x5,1	8	4	59,30	röd, ryggad
42	7011827	120736	A70	Harts	Harts	1 fragm	<1	1		
43	7011825	120757	A23	Sten med rödockra	Bergart	32x21x18	360	3		2 delar
44	7011816	120687		Järnfragment, klump	Järn	34x15x13	11	1		i schakt u överlagrat mtr
45	7011814,03	120719,65		Knacksten/del av flintyxa	Flinta	56x34x30	61	1	56,30	m en slipad yta
46	7011827,9	120735,8	A70	Kärna	Kvartsit	83x57x36	202	3		plattformskärna, brungrå
47	7011791,59	120757,33		Kärna	Kvartsit	61x35x25	54	1	51,33	plattformskärna, ljus
48	7011826	120757	A23	Kärna	Kvartsit	58x37x27	51	2		plattformskärna, ljus
49	7011789,83	120764,08		Kärna	Kvartsit	40x26x17	15	1	50,91	bipolär, ljus
50	7011804	120717	A31	Kärna	Kvartsit	22x19x12	5	1		rest av plattformskärna, ljus
51	7011783,56	120743,2		Mejsel alt del yxa	Grönsten	57,5x36,9x16,2	48,6	1	51,27	
52	7011812,23	120720,06	A13	Skifferspets	Skiffer	78,1x23,8x4,9	12,56	2	55,28	rensfynd, grön skadad bas
53	7011792,83	120756,88		Skifferspets del av	Skiffer	51,3x21,9x4,3	6,5	1	51,95	nötn spår i sidorna
54	7011808,29	120700,59		T-formigt redskap, fr	Skiffer	41,3x18x5,3	5,64	1	54,15	under överlagring
55	7011783	120742		Skrapa	Flinta	29,6x26x8,7	13	2	51,19	grå
56	7011797,99	120734,36		Bryne	Sandsten?	90,6x31,5x11	90,3	1	52,96	strax u veg skikt
57	7011815	120706		Bryne	Sandsten?	89,1x19,3x13,6	47,18	1		lätt material
58	7011817,83	120705,47		Järnkniv, förarbete	Järn	90x22	75	1	55,90	knivämne
59	7011785	120742		Kritpipa, del av skaft	Piplera	22,1x7,3	1,74	-		i överlagring

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m	ö	h	Anmärkning
60	7011794	120733		Järnrit, skalle	Jäm	23x19x6	4,56	-				i överlagring
61	7011794	120733		Järnkrampa?	Jäm	54x26x11	13	-				i överlagring
62	7011794	120733		Järnspik ?	Jäm	45x10	5,14	-				i överlagring
63	7011790	120756		Keramik	Keramik	18 fragm	35,24	3				
64	7011790	120755		Keramik	Keramik	12 fragm	19,72	3				
65	7011785	120743		Kritpipa, del av skaft	Keramik	12,2x6.6	0,56	öl				i överlagring
66	7011813,46	120701,41		Järnrit	Jäm	26x18x8	5,8	öl				i överlagring
67	7011788	120756		Harts	Harts	8x4,1	0,1	2				droppformad
68	7011788	120757		Keramik		1 fragm	3,48	1				
69	7011788	120757		Keramik		8 fragm	10,52	2				en mynningsbit
70	7011788	120756		Keramik		6 fragm	3,16	2				
71	7011788	120756		Keramik		17 fragm	16,94	3				
72	7011789,5	120757,41		Keramik		1 fragm	1,7	3	51,28			
73	7011788	120757		Keramik		13 fragm	11,32	3				
74	7011817,56	120696,88		Skifferfragment	Skiffer	23,9x8,6x2,1	0,68	1	55,43			slipat
75	7011789	120755		Keramik		1 fragm	0,48	1				
76	7011788	120756		Keramik		5 fragm	3,74	1				
77	7011789	120756		Keramik		1 fragm	2,18	1				
78	7011788	120755		Keramik		2 fragm	3,64	2				
79	7011789	120755		Keramik		8 fragm	6,3	2				
80	7011789	120756		Keramik		8 fragm	7,84	2				en mynningsbit
81	7011789	120757		Keramik		2 fragm	1,1	2				
82	7011789,53	120757,45		Keramik		1 fragm	3,12	2				tvärsnods orn
83	7011788	120755		Keramik		2 fragm	0,62	3				
84	7011789,47	120757,3		Keramik		1 fragm	2,84	3				
85	7011789,64	120757,05		Keramik		1 fragm	4,5	3	51,32			
86	7011789,78	120757,16		Keramik		1 fragm	4,28	3	51,35			
87	7011789	120755		Keramik		19 fragm	18	3				en bottenbit
88	7011789,25	120757,26		Keramik		1 fragm	10,8	3	51,24			tvärsnodd, eroderad
89	7011789	120756		Keramik		1 fragm	4,32	3	51,29			m tvärsnodsdekor
90	7011790,11	120755,76		Keramik		3 fragm	4	3	51,41			
91	7011791	120755		Keramik		4 fragm	1,66	3				
92	7011791	120756		Keramik		2 fragm	1,86	3				
93	7011789	120756		Keramik		25	45	3				en tvärsnodd, ev en bottenbit
94	7011789	120757		Keramik		ca 60	49	3				en mynnings-, en bottenbit
95	7011786	120755		Keramik		1 fragm	1	2				
96	7011787	120756		Keramik		14 fragm	6,16	3				
97	7011786	120756		Keramik		1 fragm	0,52	2				
98	7011786	120756		Keramik		4 fragm	3	3				
99	7011786	120755		Keramik		2 fragm	3,22	3				en bottenbit ?
100	7011787	120756		Keramik		1 fragm	0,74	1				
101	7011787	120756		Keramik		7 fragm	2,64	2				
102	7011801	120709	A75	Sten m hartsbeläggning	Bergart		982		53,25			i A75
103	7011788	120759		Keramik		2 fragm	3,48	1				
104	7011789	120753		Keramik		1 fragm	0,48	1				
105	7011785	120756		Keramik		3 fragm	3,96	1				
106	7011789	120758		Keramik		5 fragm	5,24	1				
107	7011788	120754		Keramik		5 fragm	2,58	1				
108	7011788	120758		Keramik		1 fragm	0,28	1				
109	7011789	120753		Keramik		4 fragm	4,5	2				
110	7011788,13	120754,35		Keramik		6 fragm	4,02	2	51,38			
111	7011788	120758		Keramik		3 fragm	1,04	2				
112	7011753,5	120754,09		Knacksten	Bergart	107,81,9x61,6	820	1	49,46			
113	7011789	120758		Keramik		5 fragm	1,72	2				
114	7011789	120754		Keramik		8 fragm	3,8	2				
115	7011785	120756		Keramik		7 fragm	6,78	2				
116	7011788	120754		Keramik		13	5,34	3				
117	7011789	120754		Keramik		30	26,16	3				1 bit m rand
118	7011785	120755		Keramik		3	5,68	3				

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
119	7011788	120758		Keramik		62	32,58	3		
120	7011785	120757		Keramik		5	1,42	3		småbitar
121	7011789	120758		Keramik		15	16,36	3		
122	7011785	120756		Keramik		7	2,64	3		
123	7011788,7	120758,69		Keramik		1	2,14	3	51,14	zig-zag-ornerad
124	7011751,23	120752,71	G2	Bryne ?	Kvartsit	113,1x45,4x14,2	141	2	49,27	ev förarbete
125	7011751,24	120752,37	G2	Skrapa	Flinta	41,3x37,5x9,8	16,46	2	49,28	grå
126	7011809,13	120720,56		Skrapa	Flinta	25,6x17,6x10,7	4,22	1	55,16	ljusgrå
127	7011784,75	120773,09	G1	Skrapa	Kvartsit	21,4x19,2x6,6	4,64	1	50,89	grå
128	7011788,81	120754,66		Skrapa	Kvartsit	42,9x30,8x13,1	19,86	1	51,51	ljus
129	7011783,35	120772,74	G1	Skrapa	Kvarts	58,6x32,5x16,5	30,48	3	50,54	
130	7011789,69	120754,79		Skrapa	Kvarts	26,5x24,2x7,3	5,7	2	51,50	
131	7011785	120755		Skrapa	Kvarts	32,4x20,6x9,3	8,8	3		
132	7011782,97	120773,46	G1	Kärna	Kvarts	47,6x33,8x31,8	85,02	2	50,53	
133	7011785	120756		Bryne?	Sandsten?	64,1x39,3x8,2	42,24	3		
134	7011782,33	120774,22	G1	Skrapa	Kvarts	53,4x37,8x18	38,68	3	50,39	
135	7011783,64	120774,44	G1	Skrapa	Kvarts	41,2x23,3x14,1	18,54	3	50,64	
136	7011807,5	120721,5		Bryne, hundbens form	Sandsten, röd	66,3x21x19,4	41,56	2	54,79	
137	7011808	120722		Handtagskärna	Flinta	17,6x13,2x10,7	5,08	2		grå
138	7011783,05	120774,59	G1	Kärna	Kvarts	52x51,8x48,2	174,08	4	50,52	
139	7011783	120772	G1	Keramik		1 fragm	11,46	4		
140	7011788,93	120753,72		Kärna	Kvartsit	31,7x31x12,2	10,56	1	51,42	
141	7011790	120750	C1	Skrapa	Kvartsit	25,7x25,1x6,1	17,06	2		grå
142	7011805	120721		Skifferspets, del av	Skiffer	16,2x7,1x5,7	1,4	2		slipad
143	7011807	120718		Skrapa	Flinta	25,7x15,4x16,1	8,56	2		grå
144	7011807,07	120719,89		Skrapa	Flinta	19,8x14,2x7,8	5,34	1	54,81	svart
145	7011789	120751	C1	Skrapa	Kvarts	19,7x14,8x7,9	2,44	1		ljus
146	7011789,93	120750,75	C1	Avslag retuscherat	Kvartsit	25,7x15,1x4,6	1,7	1	51,66	ljus
147	7011807,31	120719,46		Skrapa	Flinta	14,3x10,1x4,2	0,7	2	54,73	ljusgrå
148	7011790,46	120750,46	C1	Skrapa	Kvartsit	26,8x19,7x8,1	4,94	1	51,69	
149	7011803	120714		Järnspik	Jäm	22x18x15	3,82	2		
150	7011790	120750		Keramik		6 fragm	2,6	1		kross
151	7011789	120759		Keramik		20 fragm	6,52	3		kross
152	7011786	120759		Keramik		ca 21 fragm	10,42	1		kross, ev 1 linjeorn
153	7011790	120751		Keramik		1 fragm	0,44	2		kross
154	7011786	120750		Keramik		3 fragm	0,24	3		kross
155	7011790	120750		Keramik		10 fragm	3,14	2		kross
156	7011788	120753		Keramik		ca 20 fragm	14,02	3		kross
157	7011789	120753		Keramik		ca 20 fragm	6,08	3		kross
158	7011788	120753		Keramik		ca 20 fragm	6,98	2		kross
159	7011786	120758		Keramik		3 fragm	1,28	1		kross
160	7011785	120759		Keramik		10 fragm	3	2		kross
161	7011786	120758		Keramik		2 fragm	0,26	2		kross
162	7011787	120759		Keramik		6 fragm	1,2	1		kross
163	7011787	120759		Keramik		5 fragm	1,94	2		kross
164	7011784	120774	G1	Keramik		2 fragm	3,16	10		kross
165	7011789	120750		Keramik		1 fragm	0,38	2		kross
166	7011789	120751		Keramik		5 fragm	1,76	2		kross
167	7011789	120752		Keramik		1 fragm	0,72	1		kross
168	7011789	120751		Keramik		3 fragm	0,28	1		kross
169	7011787	120759		Keramik		3 fragm	2,06	3		kross
170	7011789	120752		Keramik		7 fragm	2,7	2		kross
171	7011784	120774	G1	Keramik		2 fragm	8,24	6		
172	7011788	120759		Keramik		10 fragm	3,96	3		kross
173	7011788	120759		Keramik		5 fragm	4,36	2		kross
174	7011788	120753		Keramik		3 fragm	0,64	1		kross
175	7011782	120772	G1	Keramik		1 fragm	0,16	4		kross
176	7011788	120751		Keramik		7 fragm	2,88	1		kross
177	7011788	120752		Keramik		2 fragm	0,22	1		kross

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
178	7011786	120759		Keramik		15 fragm	5,18	2		kross
179	7011790	120752		Keramik		4 fragm	3,02	2		kross
180	7011788	120752		Keramik		9 fragm	4,4	2		kross
181	7011786	120759		Keramik		14 fragm	10,92	3		kross
182	7011789	120750	C1	Skrapa	Kvarts	45x26,1x10	14,14	1		
183	7011828,71	120757,79	A23	Skrapa	Kvarts	42x26x13	20	4	60,13	
184	7011788	120750		Skrapa	Kvarts	20,9x15,2x10	3,62	2		
185	7011788	120750		Skrapa	Kvarts	28x25,5x11,5	11,1	1		
186	7011788,58	120750,15		Skrapa	Kvarts	24,7x22,1x10,1	6,42	1	51,41	
187	7011800,77	120718,65		Skrapa	Basalt?	30x28x12,8	12,62	2	53,60	
188	7011799,68	120715,61		Järnlänk m ögla	Järn	52x25	18,28	öl	52,42	
189	7011785	120758		Keramik		8 fragm	3,28	1		kross
190	7011785	120759		Keramik		3 fragm	1,2	1		kross
191	7011787	120752		Keramik		1 fragm	0,52	1		kross
192	7011787	120754		Keramik		9 fragm	8,12	1		kross
193	7011788	120750		Keramik		5 fragm	1,04	1		kross
194	7011787	120750		Keramik		3 fragm	2,96	2		kross
195	7011787	120751		Keramik		1 fragm	0,88	2		kross
196	7011787	120754		Keramik		10 fragm	4,24	2		kross
197	7011788	120750		Keramik		4 fragm	1,16	2		kross
198	7011785	120750		Keramik		5 fragm	1,3	2		kross
199	7011785	120758		Keramik		3 fragm	1,3	3		kross
200	7011785	120759		Keramik		12 fragm	8,56	3		kross
201	7011787	120754		Keramik		14 fragm	12,3	3		två mynningsbitar
202	7011802	120716		Sten m rödockra	Bergart	17,5x11,7	3,02	2		
203	7011786	120750		Bryne, del av	Sandsten ?	23,5x15,3x14,3	7,54	2		
204	7011788	120750		Skrapa	Kvartsit	38,4x21,5x6,9	7,66	3		grå m nötning
205	7011801	120719		Skifferfragment	Skiffer	35,1x12,4x3,5	1,92	2		slipat
206	7011786	120754		Kärna	Kvarts	55,3x28,6x22,4	57,64	2		
207	7011834	120726		Avslag	Kvartssandsten	15,5x10,1x2,6	0,86	1		
208	7011835,48	120726,11		Avslag, slipad yta	Kvartssandsten	32,7x25,9x5,9	6,68	1	59,99	
209	7011786,32	120754,2		Skrapa	Kvarts	24,2x17,8x10,8	6,12	1	51,15	
210	7011831	120725		Järnfragment	Järn	32x7	6,44	1		böjd rund ten
211	7011785	120754		Keramik		6 fragm	4,5	3		kross
212	7011790	120751		Keramik		1 fragm	2,34	3		
213	7011785	120754		Keramik		4 fragm	1	2		kross
214	7011785	120751		Keramik		4 fragm	2,78	2		kross
215	7011786	120754		Keramik		1 fragm	0,86	1		kross
216	7011810	120722	A41	Skrapa	Flinta	19,2x15,1x8,2	1,94	2		grå
217	7011788	120752		Skrapa	Kvartsit	54x32,1x11,4	20,42	3		grå
218	7011789	120752		Skrapa	Kvarts	42,2x20,3x12,3	16,7	3		
219	7011808,91	120714,49		Kärna	Kvarts	15,5x14,3x11,2	3,14	1	54,87	ljus
220	7011811	120721		Flintkniv/skrapa	Flinta	47,9x21x4,4	6,8	2		ljusgrå omgjord till skrapa
221	7011810,72	120723,87		Skrapa	Flinta	30,5x18,5x8,3	7,04	1	55,60	lusgrå
222	7011788	120750		Yxa, del av	Kvartssandsten	85,2x55x14,4	130,54	3		
223	7011787	120753		Keramik		9 fragm	15,12	3		kross, en bit m rödockra
224	7011787	120753		Keramik		2 fragm	2,46	2		kross
225	7011787	120753		Keramik		3 fragm	3,98	1		kross, ev del av bottenbit
226	7011789	120751		Keramik		7 fragm	2,5	3		kross
227	7011788	120752		Keramik		10 fragm	7,34	3		kross
228	7011788	120751		Keramik		15 fragm	8,8	3		kross, en m slammad yta
229	7011831,92	120728,57		Skrapa	Basalt?	25,9x19x8	4	1	59,49	mörkgrå
230	7011786	120751		Kvartsbit	Kvarts	40,7x27,8x16	22,94	3		m slipspår?
231	7011786	120753		Keramik		3 fragm	3,2	1		kross
232	7011786	120753		Keramik		2 fragm	1,84	2		kross
233	7011786	120753		Keramik		4 fragm	2,16	3		kross, en mynningsbit
234	7011787	120750		Keramik		3 fragm	1,22	3		kross
235	7011787	120751		Keramik		2 fragm	0,3	3		kross
236	7011788	120750		Keramik		9 fragm	5,72	3		kross

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
237	7011785	120751		Keramik		10 fragm	2,02	3		kross
238	7011786	120751		Keramik		5 fragm	4,02	3		kross, en mynningsbit
239	7011785	120752		Keramik		4 fragm	1,56	3		kross
240	7011785	120750		Keramik		2 fragm	0,68	3		kross
241	7011788	120749		Keramik		4 fragm	1,48	3		kross
242	7011808,27	120712,23		Skrapa	Flinta	18x16,1x9,1	2,8	1	54,68	ljusgrå
243	7011830,5	120726,98		Skifferstycke	Skiffer	85,2x50,4x8,6	38,84	1	59,30	platt
244	7011785	120749		Keramik		1 fragm	5,44	2		kross
245	7011785	120749		Keramik		1 fragm	2,26	1		kross
246	7011789	120747		Keramik		1 fragm	3,26	1		kross ev en skuldra
247	7011789,3	120748,2		Skrapa	Kvarts	28,7x20,1x6,6	6,1	1	51,59	
248	7011786	120749		Keramik		2 fragm	0,66	1		kross
249	7011785	120748		Keramik		1 fragm	0,36	1		kross
250	7011785	120746		Keramik		1 fragm	0,3	1		kross
251	7011783	120774	G1	Keramik		1 fragm	2,02	1		kross botten?
252	7011810	120711		Keramik		1 fragm	0,9	2		kross
253	7011789,2	120745,38		Kvartsbit	Kvarts	19,9x10x7,9	1,32	1	51,58	med slispår?
254	7011785,82	120748,39		Skrapa	Kvartsit	30,8x17x6,9	4,78	1	51,24	ljus
255	7011787	120774		Avslag retuscherat	Kvarts	26,1x25,6x6,8	3,86	1		
256	7011786	120748		Keramik		2 fragm	1,56	1		kross
257	7011786	120747		Skrapa	Kvarts	17,3x14,6x8,1	2,52	1		
258	7011786	120747		Skifferspets del av	Skiffer	29,2x11,6x3	1,38	1		Sönderötyp, urnupen bas
259	7011786	120748		Skifferspets del av	Skiffer	30,3x10,7x4,5	1,82	1		
260	7011786	120748		Järnspek	Järn	32x9x6	4,4	1		i dike
261	7011786	120746		Keramik		1 fragm	0,36	1		kross
262	7011786	120745		Järnspek, skalle	Järn	16x9x12	4,38	1		i dike, skalle 18 mm i diam
263	7011786	120745		Järnfragment x2	Järn	23x13x7	7,24	1		i dike
264	7011786	120745		Järnten	Järn	70x13x8	17,34	1		i dike
265	7011786	120746		Hästkosöm x2	Järn	40x13x7	9,48	1		i dike
266	7011786	120746		Järnfragment x3	Järn	8x6 (21x17)	14,54	1		i dike
267	7011785	120749		Järnspek x2	Järn	39x18 (23x12)	8,7	1		i dike
268	7011785	120749		Hästkosöm x2	Järn	32x7x10	9,8	1		i dike
269	7011785	120749		Järnfragment	Järn	33x11x9	14,92	1		i dike
270	7011786	120749		Järnbeslag	Järn	55x29x19	40,64	1		i dike
271	7011809,64	120719,31		Spjutspets	Skiffer	144x29,8x9,4	49,8	3	55,80	
272	7011801,88	120716,69		Skifferspets del av	Skiffer	75,9x26,7x5,8	14,18	2	53,84	grönskiffer, skadad bas
273	7011836,1	120719,66		Nordbottniskt redskap	Kvartssandsten	78,1x32,9x21,2	84,2	3	59,70	del av
274	7011786	120747		Skrapa	Flinta	22,3x16x4,3	1,5	2		mörkgrå
275	7011836	120719		Skrapa	Basalt	18,6x13,3x9,7	3,94	3	59,75	
276	7011786,39	120746,86		Skrapa?	Kvarts	25,2x19,4x5,4	2,52	1	51,36	
277	7011786	120745		Kritpipa, del av skaft		33x7x7,3	2,48	1		
278	7011803	120719		Skifferfragment	Skiffer	15x13,5x4,3	1,36	3		
279	7011785	120749		Tegel		14,9x9,8x5,6	0,6	1		
280	7011785	120772	G1	Keramik		1 fragm	3	2		spjälkad
281	7011786	120746		Keramik		1 fragm	2,72	2		kross
282	7011787	120749		Keramik		1 fragm	0,92	2		kross
283	7011788	120749		Keramik		2 fragm	0,78	2		kross
284	7011789,6	120749,56		Keramik		4 fragm	2,76	2	51,51	kross, en linje ombit
285	7011789	120746		Keramik		2 fragm	1,3	2		kross
286	7011789	120748		Keramik		4 fragm	1,74	2		kross
287	7011788	120748		Keramik		1 fragm	4,78	2		mykning m tvärsnoddsm
288	7011786	120746		Hästkosöm	Järn	31x10x7	5,42	2		i dike
289	7011787	120747		Järnspek	Järn	21x12x6	5,94	1		i dike
290	7011785	120747		Järnfragment	Järn	37x18x11	11,86	1		i dike
291	7011785	120748		Järnfragment x3	Järn	36x21x11	28,42	1		i dike
292	7011788	120745		Hästkosöm	Järn	34x12x7	5,22	2		
293	7011810	120723		Skifferspets del av	Skiffer	49,7x14,8x6	5,9	4	55,29	ryggad, distinkt spets
294	7011789	120749		Skrapa	Kvarts	33,5x26,6x14	11,78	3		
295	7011832,05	120725,5		Kvartssandsten	Kvartssandsten	76,2x33x21,1	56,98	2		m slipad yta

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
296	7011788	120748		Keramik		1 fragm	0,56	3		kross
297	7011788	120747		Keramik		4 fragm	0,54	3		kross
298	7011789	120749		Keramik		9 fragm	5,2	3		kross
299	7011789	120748		Keramik		5 fragm	6,16	3		kross
300	7011788	120746		Keramik		2 fragm	0,6	3		
301	7011835	120718		Keramik		1 fragm	2,98	4	59,47	porös, en svartotig sida
302	7011788,23	120745,21		Kvarts m slipsår		16x12,7x6,9	1,72	3	51,37	
303	7011788,62	120748,4		Skrapa	Bergart ?	34,9x25x11,8	11,9	3	51,37	Sedimenterad bergart
304	7011806	120721		Skrapa	Kvarts	29x16,4x11	5,22	3		
305	7011833	120727		Skifferfragment	Skiffer	12,7x12,8x1,4	0,42	4		en slipad yta
306	7011836,35	120719,23		Skifferspets, del av	Skiffer	23,4x12,6x5,1	2,24	4	59,66	mittel
307	7011789	120745		Hästkosöm	Järn	32x13x9	4,78	3		
308	7011788	120746		Järnspek	Järn	33x7	7,12	1		skalle 16 mm i diam
309	7011791,05	120733,1		Järnfragment	Järn	37x20x13	12,32	1	51,86	starkt förrostad
310	7011835	120717		Kvartssten	Kvarts	38,8x28,4x21,7	34,34	4		rundoval, slät
311	7011786	120748		Järnfragment	Järn	23x19x6	4,72	3		
312	7011786	120747		Järnfragment	Järn	28x10x7	4,2	3		
313	7011804	120724		Skrapa?	Kvarts	22,5x23x5,5	3,58	3		
314	7011785,41	120748,77		Skrapa	Kvarts	34,3x28,5x11,7	13,88	3	51,60	
315	7011787	120746		Keramik		2 fragm	3,88	3		kross
316	7011836	120714		Skifferfragment	Skiffer	20,4x20,6x9	2,74	1		mörk, rak kant 90 grader
317	7011835	120716		Skifferspets, del av	Skiffer	17,9x10,7x4,9	1,2	5	59,32	mittel, grönband, passn m F15
318	7011837,46	120717,38		Skrapa	Flinta	23,7x17,1x7,3	4,06	5	59,53	ljusgrå
319	7011790	120753		Keramik		2 fragm	0,56	3		kross
320	7011790	120754		Keramik		1 fragm	0,84	3		kross
321	7011791	120754		Keramik		3 fragm	2,12	3		kross
322	7011792	120746		Keramik		1 fragm	3,24	1		kross
323	7011792	120749		Keramik		1 fragm	0,34	1		kross
324	7011791	120747		Keramik		1 fragm	0,24	1		kross
325	7011791	120748		Keramik		1 fragm	0,3	1		kross
326	7011792	120751		Skrapa	Kvarts	30,8x24,9x14,4	13,78	2		
327	7011792	120747		Skrapa	Kvartsit	19,3x20,5x11,5	5,38	1		ljus
328	7011836,47	120718,4		Skifferkniv	Skiffer	82,6x46,2x5	23,36	5	59,58	mörkgrå
329	7011791	120746		Harts		16,6x9,2x5,9	0,24	3		2 delar
330	7011834	120713		Skifferfragment	Skiffer	34,2x12,5x4,1	2,36	2	59,16	grön
331	7011833,87	120727,79		Skifferspjets del av	Skiffer	52,8x20x7,9	9,46	3	59,68	mörkgrå, saknar bas
332	7011813	120712		Skifferspets, del av	Skiffer	29,4x20,4x4,8	3,82	2	55,53	mittel, m slipsår
333	7011836	120713		Spånspets, del av	Flinta	19,2x8,6x5,8	1,14	2	59,36	endast spetsen ljusgrå
334	7011835	120712		Spånspets, del av	Flinta	46,4x11,7x9,2	5,9	2	59,29	omgjord till skrapa ljusgrå
335	7011792	120746		Tuggkäda		20,2x10,6x7,1	0,72	2	51,85	
336	7011834	120714		Skrapa	Hälleflinta	16x16,5x7,5	1,56	2	59,24	
337	7011834	120712		Skrapa	Basalt	25,7x19,2x9,1	5,76	2	59,19	
338	7011790,6	120749,57		Skrapa	Kvartsit	25,4x23,3x7,4	6,2	3	51,55	ljus
339	7011790,43	120748,53		Skrapa	Kvarts	20,7x19x9	4,44	1	51,63	
340	7011790,96	120748,71		Skrapa	Kvartsit	26,4x22,2x11,1	7,32	1	51,64	ljus
341	7011791	120749		Skrapa	Kvartsit	24x17,6x11,2	5,2	3		ljus
342	7011790,79	120748,7		Skrapa	Kvartsit	35,6x25,3x12,8	12,6	1	51,65	ljus
343	7011832	120726		Skrapa	Kvartsit	50,8x26,5x15,1	33,76	3	59,46	mörk kvartsit
344	7011837,38	120714,58		Skrapa	Flinta	19,1x16,6x7,5	3,12	2	59,67	ljusbrun
345	7011813	120712		Skrapa	Flinta	22,7x16x4,7	1,76	2	55,55	ljusgrå
346	7011790,98	120749,21		Skrapa	Kvarts	29,1x21,8x11,4	8,12	2	51,62	
347	7011791,12	120748,6		Skrapa	Kvarts	19,5x14,9x10,8	3,44	2	51,63	
348	7011791,54	120748,79		Kvarts m slipsår	Kvarts	14,5x12,7x7,8	1,5	2	51,70	
349	7011792	120747		Skrapa	Kvarts	29,4x24,1x8,5	7,46	3	51,80	
350	7011790,39	120748,35		Skrapa	Kvarts	14,8x11,4x5,8	1,1	3	51,57	
351	7011790,61	120746,27		Skrapa	Kvarts	41,9x27,4x20,4	18,6	3	51,63	
352	7011792,66	120749,32		Skrapa	Kvarts	15,5x11,6x7	1,88	3	51,84	
353	7011791,1	120749,18		Skrapa	Kvarts	40x29,6x13,3	15,7	3	51,58	
354	7011790	120746		Skrapa	Kvarts	26x24,2x5,1	4,38	3	51,63	

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
355	7011830	120726		Sten, bearbetad	Bergart	48,1x40,7x28,4	79,06	2	59,17	rundoval, polerad
356	7011791	120747		Sten m rödockra	Bergart	61,7x27,1x4,3	7,56	3		
357	7011836	120711		Skifferfragment	Skiffer	13,7x10,5x1,4	0,36	2		ljusgrå
358	7011791	120745		Keramik		1 fragm	0,76	1		kross
359	7011791	120746		Keramik		3 fragm	2,38	1		kross
360	7011790	120747		Keramik		2 fragm	2,62	2		kross, ev en del av mynning
361	7011792	120746		Keramik		3 fragm	4,58	2		kross
362	7011790	120748		Keramik		1 fragm	0,74	2		kross
363	7011791	120747		Keramik		2 fragm	2,94	2		kross
364	7011791	120749		Keramik		1 fragm	0,14	2		kross
365	7011792	120745		Keramik		1 fragm	0,46	2		kross
366	7011791	120746		Keramik		1 fragm	0,2	2		kross
367	7011790	120747		Keramik		2 fragm	9,74	3	51,49	
368	7011792	120754		Keramik		2 fragm	1,42	3		kross
369	7011792	120747		Keramik		1 fragm	0,84	3		kross
370	7011792	120748		Keramik		5 fragm	10,56	3	51,80	kross+en slammad bit
371	7011791	120745		Keramik		2 fragm	0,8	3		kross
372	7011791	120747		Keramik		7 fragm	2,76	3		kross
373	7011792	120746		Keramik		2 fragm	0,82	3		kross
374	7011791	120746		Keramik		2 fragm	0,28	3		kross
375	7011791,48	120748,59		Keramik		1 fragm	11,14	3	51,66	snörörnerad mynningsbit
376	7011814,68	120711,4		Avslag retuscherat	Flinta	60,2x44,5x8,2	18,58	2	55,70	ljusgrå
377	7011793	120750		Avslag retuscherat	Kvarts	13,6x6,5x3,3	0,44	1	52,11	
378	7011814	120719		Skifferspets m tånge	Skiffer	90,9x26,1x7	18,4	2	55,99	i två delar, lerskiffer
379	7011832	120729		Skifferspets del av	Skiffer	18,9x10,5x3,9	0,98	3	59,59	grön, mittdel
380	7011793	120748		Skrapa	Kvarts	20,1x19,2x8,6	4,2	2	52,20	
381	7011831	120728		Skrapa	Kvartsit	24,6x14x8,5	4,06	3		mörk kvartsit
382	7011791	120746		Kärna	Kvarts	29,3x24,2x19,5	12,16	3		
383	7011791,3	120744,58		Skrapa	Kvarts	20,1x22,4x6,8	2,3	1	51,74	
384	7011790,28	120751,21	C1	Skrapa	Kvarts	18,4x21,2x5,3	2,7	3	51,49	
385	7011824	120761	A23	Skrapa	Kvartsit	23,6x20,6x7,1	4,32	1	59,48	ljus
386	7011785	120761		Skrapa	Kvarts	27,2x16,5x9	3,4	1	51,50	
387	7011815	120712		Skrapa	Halleflinta	15,8x19,5x9,9	3,84	1	55,85	
388	7011836	120720		Skifferkniv, del av	Skiffer	47,5x26,1x2,7	5,48	5		
389	7011815	120711		Skifferfragment	Skiffer	19,9x9,9x3,8	0,98	2	55,84	slipat
390	7011815	120712		Järnfragment	Jäm	27x22x8	11,94	1		rund ten, krokformad
391	7011789	120744		Järnspik	Jäm	45x5	3,86	1		skalle 11x13 mm
392	7011785	120761		Keramik		2 fragm	0,14	1		kross
393	7011789	120743		Keramik		1 fragm	0,34	1		
394	7011815	120689		Skrapa	Flinta	22,8x16,9x7,1	2,6	1	54,98	mörkgrå
395	7011806	120685		Skifferfragment	Skiffer	23,3x4,6x3	0,52	1	53,98	slipat med egg
396	7011804	120689		Skifferspets, del av	Skiffer	43x20,9x4,7	3,56	1	53,88	ryggad spjälkad
397	7011803	120689		Skifferspets, del av	Skiffer	12,4x4,9x1,6	0,28	1	53,67	
398	7011804	120689		Försintrat material		23,5x16,1x11,5	1,3	1		Harts?
399	7011807	120685		Försintrat material		13,4x9,1x6,8	0,38	1		Harts?
400	7011816,59	120691,38		Tegel?		40x31,7x21,5	37,7	1	55,11	
401	7011802	120686		Järnfragment x2	Järn	16x9x9	4,12	1	53,70	
402	7011816	120691		Järnfragment	Järn	31x15x10	4,24	1		
403	7011785	120774	G1	Keramik		7 fragm	29,48	4		en större spjälkad bit, + kross
404	7011786	120773		Keramik		1 fragm	0,52	3		kross
405	7011786	120774		Keramik		8 fragm	22,5	4		en mynningsbit, en bottenbit?
406	7011787	120772		Keramik		1 fragm	6,76	3		grovmagrad, svart mellanskikt
407	7011787	120774		Keramik		1 fragm	2,16	3		kross
408	7011787	120773		Keramik		2 fragm	7,62	4		en mynningsbit
409	7011790	120748		Keramik		2 fragm	0,64	3		kross
410	7011791	120750		Keramik		6 fragm	5,26	4		kross
411	7011785,19	120766,12		Skrapa	Kvartsit	29,1x17,6x16,9	10,22	1	50,89	ljus
412	7011785,42	120767,18		Skrapa?	Kvarts	20,2x14,5x10,2	3,18	1	50,88	
413	7011787,03	120765,65		Skrapa	Kvartsit	24,5x17,6x10,1	6,32	1	51,27	ljus

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
414	7011836	120715		Skrapa	Kvarts	18,5x21,8x15,9	10,4	6		
415	7011797	120712		Skrapa	Flinta	11,3x13,4x5	1	2	52,93	ljusgrå
416	7011806	120691		Skifferfragment, slipat	Skiffer	9,6x8,1x4,5	0,38	1		
417	7011836	120715		Skifferfragment	Skiffer	15,8x6,1x1,3	0,16	6		
418	7011805,57	120691,11		Skifferfragment, slipat	Skiffer	56,9x18,3x3	3,36	1	53,83	spjälkad grön
419	7011818,06	120689,66		Skifferspets m tånge	Skiffer	73,3x18,2x5,5	9,76	1	55,27	i 3 delar, mothak
420	7011791	120745		Keramik		2	4,9	4	51,54	en ornerad bit
421	7011787	120773		Keramik		1	0,92	5		kross
422	7011785	120773	G1	Keramik		1	2,78	5		
423	7011790	120746		Skrapa	Kvarts	19x25,3x7,6	3,76	4	51,49	
424	7011791,96	120748,67		Skrapa	Kvarts	31,2x22,6x7,7	7,26	4	51,67	
425	7011791,62	120749,71		Skrapa	Kvarts	30,9x21x9,9	7,74	4	51,66	
426	7011792	120748		Skrapa	Kvarts	21,4x17,5x10,9	4,14	4	51,74	
427	7011791,55	120749,63		Skrapa	Kvarts	21,4x14,3x5,4	2,34	4	51,62	
428	7011786	120774		Keramik		1	29,52	5	50,99	grov magring
429	7011786	120776		Keramik		3	1,76	5		
430	7011787	120774		Keramik		10	36,18	5	50,99	grovmagr, m fingeravtryck
431	7011790	120749		Keramik		1	0,34	4		kross
432	7011790,69	120751,6		Keramik		6	10,5	4	51,53	spjälkad
433	7011791	120749		Keramik		1	1,76	4		kross
434	7011790,94	120752,74		Skrapa	Kvarts	29,2x25,8x13,2	11,5	4	51,54	
435	7011791	120751		Keramik		6	9,56	4		en del av mynningsbit
436	7011792	120748		Keramik		3	0,9	4		kross
437	7011792	120749		Keramik		7	4,64	4		kross
438	7011792	120750		Keramik		6	2,26	4		kross
439	7011793	120747		Keramik		1	0,96	4		spjälkad
440	7011793	120748		Keramik		1	0,62	4		kross
441	7011801,49	120693,07		Yxflinta	Flinta	58,9x28x19,5	31,16	1	53,43	mörkgrå
442	7011802	120695	S1	Retucherat avslag	Flinta	9,5x8,5x3,2	0,48	1		mörkgrå
443	7011790	120752		Keramik		12	8,86	4		kross
444	7011791,8	120748,74		Keramik		1	3,44	4		orn mynningsbit
445	7011785	120764		Keramik		1	0,92	1		en mynningsbit
446	7011836	120720		Keramik		1	1,1	6		kross
447	7011837,85	120714,66		Nordbottniskt redskap	Kvartssandsten	141,5x49,3x27	197,44	3	59,69	del av redskap, grön
448	7011835,06	120711,3		Bryne	Sandsten	72,5x57,8x30	239,74	4	59,10	rombisk
449	7011802	120695	S1	Yxflinta	Flinta	19,8x19,4x10,5	3,98	3	53,28	mörkgrå
450	7011836	120710		Skrapa, del av	Kvartsit	19,2x24,5x7,8	3,16	4	59,00	mörk
451	7011835,5	120710,5		Skiffermejsel	Skiffer	42,3x17,4x7,5	9,4	4	59,30	mörkgrå
452	7011836	120712		Skifferspets	Skiffer	30,8x9,6x3,4	1,3	4	59,25	grön, tånge 4,3x2x0,9
453	7011836	120714		Skifferfragment	Skiffer	34x6,8x1,6	0,88	4		grön, platt spetsig slipad
454	7011789	120752		Skrapa	Kvarts	27,3x15,4x7,5	4,1	4	51,24	
455	7011789	120746		Skrapa	Kvartsit	25,9x17,5x9,5	5,52	4	51,41	ljus
456	7011785	120751		Hästskosöm	Järn	20x15x7	3,26	4		
457	7011795	120710	O9	Sten m hartsbeläggning	Bergart	i tre delar	882	2		i O9 (m passning)
459	7011836	120714		Skifferfragment, slipat	Skiffer	26,5x17,6x5,3	3,18	5	59,22	ljusgrön, mbrun bandning
460	7011817,61	120710,43		Bryne, del av?	Kvartssandsten	110,7x42,9x16,7	114,1	3	56,11	
461	7011830	120727		Skrapa	Kvartsit	34,7x20,2x10,2	8,8	5	59,13	
462	7011785	120748		Järnspik, del av	Järn	18x18x14	5,14	4		
463	7011808,48	120692,09		Skifferspets	Skiffer	81x22,4x4,9	13,2	2	54,15	rundad bas
464	7011814	120712		Skrapa	Flinta	30,8x27,1x8,3	8,46	3	55,68	mörkgrå
465	7011835	120714	A30	Skrapa	Flinta	18,6x17,1x5,2	2,92	5	59,23	gråbrun
466	7011812	120712		Skrapa	Flinta	17,2x18x5,7	2	3	55,27	ljusgrå
467	7011812	120714		Järnfragment	Järn	17x15x7	2,8	3		
468	7011812	120712		Keramik		1	0,4	3	55,27	kross
469	7011788	120752		Keramik		10	9,84	4		spjälkade bitar och kross
470	7011786	120751		Keramik		2	1,34	4		kross
471	7011788	120748		Keramik		1	2,44	4		spjälkad
472	7011788	120747		Keramik		3	2,56	4		spjälkad
473	7011789	120751		Keramik		4	8,68	4		spjälkad och kross

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ø h	Anmärkning
474	7011789	120752		Keramik		13	7,3	4	51,37	kross, en del av mynning
475	7011788	120751		Keramik		2	1,1	4		kross
476	7011788	120749		Keramik		2	0,5	4		kross
477	7011809	120714		Skrapa	Flinta	17,9x9,6x7,2	1,48	3	-	gråvit
478	7011809	120714		Tuggkäda?		10,7x6,5x3,9	0,12	3		
479	7011809	120711		Keramik		2	0,42	3		kross
480	7011810	120711		Keramik		2	0,26	3		kross
481	7011806	120711		Skrapa?	Hälleflinta?	38x27,1x10,8	10,76	3	54,25	
482	7011806	120713		Järnspik	Järn	36x6	6,56	3	54,45	skalle 15x18
483	7011813	120710		Keramik		5	1,8	4		kross
484	7011814	120711		Skrapa	Flinta	40,7x34,9x13,2	18,92	4	55,57	ljusgrå ev bränd
485	7011813	120711		Skrapa	Flinta	23,2x18,8x9,8	6,4	4	55,38	mörkgrå
486	7011811	120711		Skrapa	Flinta	31,3x29,1x8,5	7,58	4	54,92	gråbrun
487	7011815	120711		Skrapa	Flinta	31,1x17x10,4	10,3	4	55,75	brungrå
488	7011789	120754		Skrapa?	Kvarts	46,5x26,5x10	15,2	4	51,41	
489	7011786	120753		Skrapa	Kvartsit	70,1x33,5x18,8	51,4	4	51,50	mörk
490	7011790	120754		Skrapa	Kvarts	32,9x24,6x18,7	15,7	4	51,49	
491	7011791	120753		Keramik		1	0,24	4		kross
492	7011791	120754		Keramik		5	7,54	4		kross
493	7011790	120753		Keramik		16	16,6	4		kross och spjälkat
494	7011792	120754		Keramik		3	7,76	4		spjälkad
495	7011788	120753		Keramik		4	4,32	4		kross
496	7011811	120712		Keramik		1	0,4	4		kross
497	7011791	120756		Keramik		19	21,76	4		en tvärsnodd, 2 m-bitar
498	7011788	120754		Keramik		15	24,54	4		kross och spjälkat
499	7011789	120754		Keramik		6	21,26	4		spjälkad
500	7011790	120756		Keramik		200	169,04	4		2 M-bitar 1 linje-1 tvärsnodd
501	7011790	120757		Keramik		93	63,08	4	51,36	3 tvärsnoddssorn bitar
502	7011787	120753		Keramik		2	0,74	4		kross
503	7011791	120757		Keramik		7	3,74	4		kross
504	7011790	120755		Keramik		30	40,8	4		kross och spjälkade bitar
505	7011791	120744		Skrapa?	Kvarts	17,2x12,6x5,7	1,2	3	51,70	
506	7011828	120734	A70	Skrapa	Flinta	30,3x20,5x11,6	7,68	3	59,31	ljusgrå
507	7011828	120734	A70	Skrapa	Kvartsit	35,5x33,3x9,3	15,54	3	59,30	mörk
508	7011790	120758		Keramik		4	2,18	3		kross
509	7011789	120756		Keramik		80	78,92	4	50,69	2 m-bitar, 3 orn m pinnstick
510	7011789	120757		Keramik		56	55,62	4	51,22	1 mynning, 1 tvärsnodd en parallell m Lill-Mosjön
511	7011790	120758		Keramik		26	24,52	4	51,40	1 tvärsnoddssornerad bit
512	7011789	120758		Keramik		45	32,38	4	51,25	2 mynningar, 1 tvärsnodd,
513	7011790	120754		Keramik		10	8,3	4		1 tvärsnodd, kross
514	7011787	120755		Keramik		17	27,44	4	51,13	1 mynning, kross
515	7011788	120758		Keramik		5	3,08	4		kross
516	7011788	120759		Keramik		30	11,84	4		kross
517	7011788	120756		Keramik		1	0,28	4		kross
518	7011791	120755		Keramik		10	10	4		kross
519	7011788	120757		Keramik		10	17,38	4		kross
520	7011789	120755		Keramik		60	50,68	4		kross
521	7011789	120759		Keramik		10	5,56	4		kross
522	7011787	120756		Keramik		10	7,52	4		kross
523	7011788	120755		Keramik		50	42,3	4		kross
524	7011785	120758		Skrapa	Kvarts	23,3x10,7x15	4,32	4		
525	7011829	120733	A70	Skrapa	Flinta	13,8x12,2x5,7	1,52	3	59,36	
526	7011790	120759		Keramik		14	23,28	4	51,35	1 mynning, 1 tvärsnodd + kross
527	7011790	120759		Keramik		3	3,98	3		kross
528	7011831	120734	A70	Keramik		3	1,48	3		poröst gods, kross
529	7011812,93	120669,91		Slipsten del av	Gnejs, gråvacka	25x14,2x20,9	1750		55,20	passning m F530, 531
530	7011815,04	120669,9		Slipsten del av	Gnejs, gråvacka	18,8x13,5x22,2	1500		55,19	passning m F529 531
531	7011820,52	120670,19		Slipsten del av	Gnejs, gråvacka	27,4x20x24,9	3300		54,42	passning m F529 530

Fnr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
532	7011789	120752		Tuggkäda?		14,5x6,8x6,5	0,32	5	51,28	
533	7011789	120752		Skrapa?	Kvarts	21x16,4x7,3	3,24	5	51,28	
534	7011792,08	120744,34		Skrapa	Kvartsit	21,9x10,9x11,3	4,68	3	51,76	
535	7011831	120731	A70	Skrapa	Kvartsit	27,9x20,8x7,8	5,1	3	59,49	
536	7011792	120743		Keramik		6	2,34	3		kross
537	7011831	120733	A70	Keramik		8	8,54	3		poröst gods
538	7011785	120759		Keramik		1	2	4	50,96	dubbla linjer
539	7011786	120759		Keramik		4	4,38	4		kross
540	7011785	120759		Keramik		9	3,62	4		kross
541	7011830,99	120734,45	A70	Bryne	Sandsten	68x72,6x19	397,48	4	59,51	spjälkat 2 djupare spår
542	7011785,79	120763,45		Kärna	Kvarts	33,6x21,7x11,5	8,24	5	50,96	
543	7011829	120732	A70	Skifferfragment,slipat	Skiffer	36x11,2x2,1	1,24	4	59,16	spjälkat
544	7011788	120752		Keramik		8	12,8	5		spjälkade bitar och kross
545	7011789	120752		Keramik		11	8,12	5		orn mynningsbit
546	7011786	120752		Keramik		1	3,5	5		kross
547	7011789	120750	C1	Keramik		6	4,26	5		kross
548	7011789	120751		Keramik		6	5,68	5		kross
549	7011792	120752	C11	Keramik		5	22,26	5		1 bit ev linjeornerad, kross
550	7011791	120752		Keramik		2	5,04	5		spjälkad, kross
551	7011793	120752		Keramik		10	11,02	5		1 bit+kross
552	7011788	120753		Keramik		18	21,24	5		spjälkade bitar och kross
553	7011789	120753		Keramik		36	46,18	5		1 mynning, ev 1 snoddorn
554	7011789	120754		Keramik		124	213,98	5		M-bitar o orn bitar, knoppform
555	7011791	120753	C11	Keramik		22	27,88	5		kross och spjälkade bitar
556	7011792	120753	C11	Keramik		100	89,1	5	51,67	1 bit tvärsnodd, kross
557	7011790	120752		Keramik		5	7,76	5		kross
558	7011791	120754	C11	Keramik		14	23,06	5		kross
559	7011792	120754	C11	Keramik		30	39,1	5		1 mynningsbit+spjälkade bitar
560	7011790	120753		Keramik		9	8,54	5		
561	7011790,88	120753,88	C11	Malsten, del av		15,5x11x7,5	1800	5	51,41	
562	7011806,69	120717,32		Nätsänke		17,5x69,3x20,3	367,18	5	54,31	
563	7011807,71	120718,11		Nätsänke		26,5x9,5x18,5	1055	5	54,43	
564	7011788	120745	C6	Skrapa	Kvarts	15,2x12x8,9	2,6		51,28	
565	7011791	120748		Slipad skiffer	Skiffer	111,7x54,9x9,4	99,82	2		mörkgrå platt
566	7011831	120733	A70	Keramik		2	6,98	4		poröst gods
567	7011790,1	120761,89		Keramik		6	8,06		51,25	påtr vid schaktning m maskin
568	7011790,32	120760,52		Keramik		3	4,16		51,26	påtr vid schaktning m maskin
569	7011788,81	120762,78		Keramik		3	2,48		51,16	påtr vid schaktning m maskin
570	7011791,14	120760,91		Keramik		2	3,62		51,26	påtr vid schaktning m maskin
571	7011791,05	120761,28		Keramik		5	4,06		51,28	påtr vid schaktning m maskin
572	7011790,22	120761		Keramik		11	13,85		51,19	påtr vid schaktning m maskin
573	7011790,4	120760,75		Keramik		5	5,16		51,22	påtr vid schaktning m maskin
574	7011790,34	120760,54		Keramik		3	2,44		51,26	påtr vid schaktning m maskin
575	7011790,58	120761,95		Keramik		1	0,38		51,26	påtr vid schaktning m maskin
576	7011789,62	120761,59		Keramik		1	0,4		51,21	påtr vid schaktning m maskin
577	7011790,4	120761,43		Keramik		5	3,3		51,26	påtr vid schaktning m maskin
578	7011791,59	120756,51		Keramik		1	0,54		51,48	kross
579	7011790	120759		Keramik		24	32,58	5		
580	7011787	120759		Keramik		6	3,84	5		kross
581	7011787	120753		Keramik		11	15,08	5		kross
582	7011791	120753	C11	Keramik		3	4,2	5		kross
583	7011790	120753		Keramik		1	3,68	5		orn parallella linjer
584	7011829	120733	A70	Keramik		1	0,32	4		kross
585	7011789	120759		Keramik		17	17,62	5		kross
586	7011788	120759		Keramik		2	1,3	5		kross
587	7011792	120753	C11	Keramik		15	8,32	5		
588	7011786	120759		Keramik		3	7,92	5		kross
589	7011790,71	120758,2		Keramik		3	1,56	5	51,40	kross
590	7011791,16	120752,88		Keramik		1	0,74	5		kross

Enr	X	Y	Anl	Art	Material	Mått/antal	Vikt (g)	Dn	m ö h	Anmärkning
591	7011790,45	120758,23		Keramik		1	0,82	5	51,36	kross
592	7011791,19	120756,62		Keramik		2	1,1	5	51,23	kross
593	7011790,69	120757,45		Keramik		1	2,38	5	51,37	kross
594	7011790,19	120758,81		Keramik		1	5,36	5	51,29	kross
595	7011790,89	120756,93		Keramik		9	4,42	5	51,41	kross
596	7011789,71	120758,42		Keramik		1	1,2	5	51,25	kross
597	7011790,24	120757,17		Keramik		1	1,5	5	51,32	kross
598	7011790	120754		Keramik		13	25,62	5		kross
599	7011790	120747		Bränd lera		2	1,38	3		
600	7011789	120759		Bränd lera		1	1,14	5		m form
601	7011790	120749		Bränd lera		1	0,18	3		
602	7011835	120717		Sten m färgpigment?	Bergart	2	1,44	5		röd/svart
603	7011789	120755		Keramik		7	14,58	5	51,80	1 linjeorn, 1pinnintryck + kross
604	7011787	120758	C18	Keramik		1	0,42			kross
605	7011787	120745		Keramik		15	1,52	2		kross
606	7011786	120757	C17	Keramik		1	1,04			kross
607	7011811	120719		Försintrat material?		3	1,2			
458	7011795	120710	Ö9	Sten m hartsbeläggning	Bergart		570	2		i Ö9
608	7011789	120748		Bränd lera		2	0,18	2		
609	7011786	120745		Bränd lera		1	0,06	1		
610	7011789	120749		Bränd lera		1	0,08	1		
611	7011789	120748		Bränd lera		2	0,26	1		
612	7011784	120774	G1	Bränd lera		1	0,16	9		
613	7011782	120774	G1	Bränd lera		4	0,42	5		
614	7011829	120734	A70	Bränd lera?		10	5,8	6		
615	7011791	120755		Skifferfragment	Skiffer	9,9x5,8x1,4	0,08	1		
616	7011807	120718		Skifferfragment	Skiffer	9x6,5x1	0,06	1		
617	7011812	120718		Skifferfragment	Skiffer	20,1x12,3x,3	1,08	1		
618	7011813	120710		Skifferfragment	Skiffer	9,7x5,8x0,9	0,08	1		
619	7011814	120688		Skifferfragment x2	Skiffer	12,6x6,8x1,5	0,28	1		
620	7011814	120713		Skifferfragment x2	Skiffer	11,5x9,6x2,4	0,68	1		mörkgrå
621	7011786	120745		Skifferfragment	Skiffer	7,9x6,2x1,4	0,22	2		
622	7011813	120710		Skifferfragment	Skiffer	18,6x10,1x2,4	0,72	2		
623	7011813	120711		Skifferfragment	Skiffer	17,3x11x1,8	0,3	2		
624	7011815	120712		Skifferfragment	Skiffer	13x6,7x2,2	0,46	2		
625	7011816	120707		Skifferfragment	Skiffer	19,6x10,7x4,3	0,9	2		med 2 parallella skårer
626	7011834	120713		Skifferfragment	Skiffer	8,2x5,3x2,2	0,16	2		grön
627	7011835	120710		Skifferfragment	Skiffer	12,1x4,9x1,1	0,2	2		ljusbrun
628	7011810	120711		Skifferfragment	Skiffer	10,7x5,2x2,1	0,24	3		
629	7011835	120720		Skifferfragment	Skiffer	12,2x6x2	0,24	3		
630	7011802	120719	A43	Skifferfragment	Skiffer	13x6x1,7	0,12	4		
631	7011837	120715		Skifferfragment	Skiffer	15,4x7,5x2,2	0,44	8		
632	7011823	120757		Karna	Kvartsit	16x15,3x11,2	3	2		
633	7011804,97	120720,52		Sten m hartsbeläggning	Bergart		604	5	54,02	i två delar m passning
634	7011795	120712		Sten m hartsbeläggning	Bergart		290	2		
635	7011801,75	120695,24	S2	Sten m hartsbeläggning	Bergart		217	3	53,29	S2
636	7011826,45	120761,84		Sten m hartsbeläggning	Bergart		335		59,78	
637	7011801	120721		Sten m hartsbeläggning	Bergart		890	4	53,56	
638	7011810	120688		Sten m hartsbeläggning	Bergart		664	1		

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Alla dokumenterade anläggningar som påträffats inom RAÄ 306 redovisas. Även anläggningar (A1–A6) från förundersökningen har medtagits för att de i några fall har reviderats och/eller kompletterats. Anläggningar inom yta A och yta B har Anr, medan anläggningar i Hus IV och inom yta C har Cnr. Två gropar inom yta C, litet avsides huvudområdet har Gnr. Anläggningar som påträffats under över-lagringen har, utom i två fall, Önr (undantaget är A16 och A75). Två sten-ansamlingar har Snr. Koordinaterna anger anläggningens mittpunkt eller i några fall utbredning. Anläggningarna redovisas i alfabetisk ordning. I bilaga 5, finns planer över anläggningarnas läge (fig. 94–97).

A1, Härdgrop i schakt 1, yta A

Yta A X7011820 Y120755 Z 60,15 m.ö.h.

Anläggningen framkom i djupschaktets östra profil och syntes som en 0,5 m djup och 0,5 m bred nedgrävning med svagt skålförmad botten. Längs botten fanns ett tunt kollager, 0,02 m tjockt. I fyllningen, som var gråstogig och kraftigt kulturpåverkad förekom rikligt med skörbränd sten, mindre kolbitar samt brända ben. Schaktet maskingrävdes och fullständig uppgift saknas om mängd skörbränd sten eller fynd i övrigt. Uppskattningsvis fanns ca 25 kg skörbränd sten. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 240 grader, MS bestämdes till 55. Träkol från A1 ¹⁴C –daterades till 3 080–2 780 f.Kr. (kal 16). Se även anläggning A23.

FYND

Brända ben 1 g

Hasselskal

A2, Ansamling med skörbränd sten

Yta B X7011814 Y120708 Z 55,80 m.ö.h.

A2 utgörs av en 2,7×1,8 m stor (NV–SO) oregelbunden anläggning med oklar begränsning. I plan fanns en kraftigt kol- och sotfärgning med skörbränd sten. A2 nedgrävdes 0,2 m för kol- och jordprov. I Dn1 påträffades en sten med slipspår (F6) samt en knacksten (F7). I fyllningen fanns brända ben, slagen kvarts, flintavslag samt rödockra. Den skörbrända stenen uppmättes i Dn1 till 0,5–10 liter per kvm. Den större mängden låg i den norra delen. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 23 grader, MS bestämdes till 14. En första ¹⁴C-analys från A2 daterade anläggningen till förromersk–romersk järnålder. Den dateringen är uppenbarligen felaktig på grund av recent inblandning. I makrofossilprovet framkom förkolnade skal av hassel som ¹⁴C-daterades till mellan-neolitikum, 2 580–2 340 f.Kr (kal 16)

FYND

7011813 120708	7011814 120707	7011814 120708
Flintavslag 2 st	Flintavslag 1 st	Kvartsavslag 1st
Kvartsavslag 1 st	Kvartsavslag 2 st	F6 Sten m slipspår
Rödockra	Rödockra	F7 Knacksten
Brända ben 4,84 g		Brända ben 0,1 g

7011815 120707	7011815 120708
Kvartsavslag 2 st	Rödockra
Rödockra	Brända ben 3,36 g

A3, Block med nedgrävning

Yta A X7011822 Y120793 Z 59,80 m.ö.h.

Anläggningen framträdde i plan som en 2,2×0,7 m (SV–NO) stor brunröd, sotig färgning med ett 20-tal stenar. I den sydvästra delen fanns en 0,4 m stor flat sten. Ytterligare en flat sten, 0,6×0,1 m stor, ställd på hög kant fanns i den nordöstra delen. Vid fortsatt nedgrävning framkom tre flata stenar, 0,5×0,45 m och 0,95×0,4 m stora. Två av stenarna hade ursprungligen tillhört samma block, men delats och därigenom bildades två relativt flata stenar. De låg i vinkel mot varandra och var helt jordtäckta. I ena änden av stenen fanns en svagt skålad fördjupning, möjligen orsakad genom nötning av något slag. Stenen gav därför ett intryck av att en gång ha varit rest. I den sydöstra delen framkom ytterligare fem ca 0,2 m stora, flata stenar. Ingen distinkt nedgrävning syntes, endast diffusa färgningar samt små kolbitar. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 22 grader, MS bestämdes till 149. Träkol från anläggningen ¹⁴C-daterades till romersk järnålder, vilket troligen är felaktigt på grund av recent inblandning. I samband med slutundersökningen gjordes ytterligare nedgrävning av anläggningen utan att någon konstruktion, fynd eller skörbränd sten påträffades. I de sex m-rutor som A3 omfattar påträffades totalt 20,55 kg skörbränd sten i Dn1.

FYND

Kvartsavslag 3 st

A4, Stenansamling

Yta A X7011853 Y120787 Z 66 m.ö.h.

I undersökningsområdets nordöstra del syntes efter maskinavbaning en ansamling stenar. Anläggningen var 4×3,5 m stor (NV–SÖ) och ca 0,3 m hög med antydning till tudelning genom en 1 m bred svacka i östvästlig riktning. Stenpackningen utgjordes av 0,10–0,20 m stora stenar med inslag av några enstaka större stenblock, 0,4–0,6 m stora. Ett två meter brett schakt (nord–syd) påbörjades genom anläggningen. Ett flertal skörbrända stenar framkom, spridd över hela anläggningen, liksom även slagen kvarts och ett flintavslag. I den norra och mellersta delen av A4 påträffades rödockra i fyra av m-rutorna. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 12 grader, MS bestämdes till 27. Träkol från anläggningen ¹⁴C-daterades till 1400–1600-tal, vilket troligen även här är felaktigt på grund av recent inblandning. Ingen ytterligare undersökning företogs. Anläggningen kan möjligen, genom närheten till berget och dess kvartsförekomst, ha nyttjats i samband med kvartsbearbetning.

FYND

Kvartsavslag 37 st

Flintavslag 1 st

Rödockra

A5, Stenansamling inom hus I

Yta A X7011833 Y120721 Z 59,70 m.ö.h.

Inom en ca 4×3 m stor (SV–NO) yta konstaterades under förundersökningen ett kraftigt kulturpåverkat område med rödbränd sand, sot och mindre bitar av kol. I områdets västra del bildade ett 30-tal stenar en samling med oregelbunden form, 2,5×2 m stor (NV–SO). Stenarnas storlek varierade mellan 0,10–0,5 m, varav några var ställda på hög kant. I Dn1 förekom stora mängder skörbränd sten, mellan 1–10 liter per kvm, den större mängden låg i

områdets norra del. Ett flertal intressanta fynd gjordes i anslutning till anläggningen. I den norra delen påträffades en spånspets i flinta (F8) och en del av en skifferspets (F9). En meter öster där om låg en mejsel i skiffer (F11) och i den sydvästra delen framkom ytterligare en skifferspets (F10). Strax utanför den sydöstra delen påträffades en knacksten (F4). Vidare fanns litet slagen kvarts, kvartsit och flinta. Fynden av flintspetsen och skifferspetsarna visar på en datering till mellan-neolitikum. Med tanke på fyndmängden och den rikliga förekomsten av rödockra fanns anledning att misstänka att det skulle kunna röra sig om en grav. Det kunde dock konstateras att så var inte fallet. Efter fortsatt utvidgning och undersökning framkom ett hus (hus I). Stenarna och fynden vid A5 kunde inte avgränsas som en separat anläggning. Sannolikt var det inte heller någon konstruktion. En mängd stenar, varav flera av betydande storlek förekom inne i huset. Fyndförteckningen nedan är några exempel på fynd som hittades i anslutning till stenansamlingen. Analys av två jordprover i området uppvisar en fosfathalt till 76 och 78 grader, medan MS bestämdes till 63 respektive 64. I samband med förundersökningen gjordes en ¹⁴C-datering av träkol från Dn2 till äldre bronsålder 1 400–1 130 f. Kr (kal 16). Ytterligare en ¹⁴C-datering till äldre bronsålder gjordes på anläggning A28, en härd belägen strax intill.

FYND

F2 Bearbetad sten	F11 Skiffermejsel
F8 Flintspets	Kvartsavslag 14 st
F9 Skifferspets, del av	Kvartsitavslag 2 st
F10 Skifferspets	Flintavslag 1 st

A6, Del av vall i hus I

Yta A X 7011832,5 Y 120725 Z 59,60 m.ö.h.

Vid fortsatt undersökning visade det sig att A6 sammanföll med den övre (norra) vallen i östra delen av hus I. Vallen var tydligt profilerad genom en förhöjning av jord och några ca 0,4 m stora stenar. I fyllningen fanns ett kraftigt, sot och rödbränt jordlager samt rikligt med skörbränd sten. Inom en kvadratmeter uppmättes 17 liter i Dn2. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 64 grader, MS bestämdes till 82. Från förundersökningen finns en ¹⁴C-datering till folkvandringstid, vilket även här är felaktigt på grund av recent inblandning. I makrofossilanalysen framkom förkolnade skal av hassel som ¹⁴C-daterats till 3 800–3 640 f.Kr (kal 16). Dateringen till tidigneolitikum är därmed den hittills äldsta inom boplatsoområdet.

FYND

Brända ben 5,7 g
Kvartsavslag 9 st
Flintavslag 1 st

A7, utgår

Anläggningar i schakt 2, yta B

Anläggningarna, A8–A15, A48, A75 och A77 registrerades i det schakt som grävdes i nord-sydlig riktning genom yta B. Schaktet djupgrävdes med maskin (år 2001) och var ca 1,2 m brett, 33 m långt och 1 m djupt. Under en sträcka av femton meter (från norr räknat) syntes ett mycket kraftigt kulturpåverkat lager i schaktprofilerna med avtagande styrka

mot den södra delen. Lagret var huvudsakligen homogent, med kraftigt mörkbrun färg och mellan 0,2–0,4 m djupt med tydliga nedgrävningar för gropar, upptill 0,6 m djupa. Rikligt med skörbränd sten, flintavslag, brända ben samt rödockra var vanligast förekommande. Groparna varierar i utseende och karaktär. I schaktets norra del var nedgrävningarna påfallande röda med ett ibland skarpt rosafärgat inslag. Den kraftiga rödfärgningen beror på att sanden påverkats av värme, men sannolikt har även rödockran i området också haft en inverkan. Även A75 avviker i förhållande till övriga anläggningar i schaktet. Anläggningen utmärker sig genom den kraftiga gråotiga färgningen samt den fisklukt som uppenbarade sig vid undersökningen. A75 var belägen i schaktets södra ände och var den enda anläggningen som överlagrats. Om fisk eller säl har med anläggningens användning att göra gick inte att fastställa.

I några fall (A11, A13, A15) visade den västra och östra profilen en sådan samstämmighet att nedgrävningarna uppenbarligen verkar tillhöra en och samma anläggning. Det rör sig då om relativt stora gropar, upp till 3 m. Den fullständiga utbredningen i plan kunde, genom att schaktet maskingrävdes, inte säkert fastställas.

I schaktets norra kortända visade den öst–västliga profilen klart och tydligt att större delen av vägbanken är kraftigt påbyggd. I profilen syntes ett tydligt blekjordslager och ovanpå den gamla markytan fanns ett 1,5 m tjockt påfört jordlager. Här fanns bland annat delar av cementrör i anslutning till vägbanken. Det betyder att delar av boplatsen har sin vidare utbredning under vägen, troligen finns orörda lager kvar fram till och med den djupt nedgrävda dikesreneren längs vägens norra sida.

A8, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011807 Y 120716 Z 54,50 m.ö.h.

I schaktets östra profil syntes en 1 m bred och 0,5 m djup, med svagt skålformad botten. Fyllningen bestod av sotig finsand, enstaka skörbränd sten och naturlig sten, mellan 0,05–0,10 m stora. Endast en mindre del, 0,6×0,3 m var synlig i plan. Uppenbarligen har anläggningen en betydligt vidare omkrets. Anläggningens södra sida är i stort sett sammanhängande med A9 (se nedan) som sannolikt tillhör tidigare aktiviteter inom ytan. Träkol från A8 har ¹⁴C-daterats till äldre bronsålder, 1 520–1 400 f.Kr (kal 16)

A9, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011804 Y120714 Z 54,50 m.ö.h.

I schaktets östra profil syntes en 0,8 m bred och 0,5 m djup, med skålformad botten. Fyllningen bestod av sotig mellansand, enstaka skörbränd sten och ett 20-tal stenar mellan 0,05–0,16 m stora. I plan syntes en 2,8×0,6 m (N–S) långsträckt färgning, kraftigt kulturpåverkad med sot, kol och skörbränd sten. Troligen sammanfaller färgningen här med A10 (se nedan). Profilens norra sida var störd genom en senare nedgrävning, A8. Analys av två jordprov från A9 uppvisar en fosfathalt till 42 och 46 grader, MS bestämdes till 6. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar och rödockra

FYND

Hasselskal

Brända ben

Rödockra

A10, Grop i schakt 2

Yta B X7011803 Y120713 Z 54,30 m.ö.h.

I schaktets östra profil (0,7 m söder om A9) syntes en 0,6 m bred och 0,5 m djup grop med skålförmad botten. Anläggningens begränsning är oklar eftersom den sammanfaller med de omgivande kraftigt kulturpåverkade lagren. Se även A9.

A11, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011801 Y120712 Z 53,90 m.ö.h.

I schaktets östra profil (1,2 m söder om A10) syntes en 1,8 m bred och 0,5 m djup grop med en närmast plan bottenform. I profilen syntes spridda skörbrända stenar, 0,05–0,10 m stora. I övrigt består fyllningen av grovsand med inslag av grus i den södra delen. I anläggningens norra sida fanns en 0,4 m djup grop med avvikande fyllning, sannolikt efter ett dike tillhörande en gammal kärrväg. Strax söder om A11 visar sig spåren efter överlagringen.

I schaktets östra profil var anläggningen 1,4 m bred och 0,5 m djup. Vid ett djup av 0,25 m fanns ett 1 m långt och 0,10 m tjockt sotlager och strax därunder en ansamling av skörbränd sten. Ytligt i anläggningen förekommer ett till synes senare tillkommet lager, 0,1–0,2 m tjockt, med mörkbrun kulturpåverkad jord. Här iaktogs brända ben och rödockra. Därunder vidtar ett 0,1–0,3 m omrört sandlager med kol och sot. Analys av två jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 29 och 35 grader, MS bestämdes till 8 respektive 12. I analys av makrofossil påträffades hasselskal och benbitar.

FYND

Brända ben 2 g

Rödockra

Hasselskal

A12, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011813 Y120720 Z 56,05 m.ö.h.

I schaktets östra profil, precis i början av den norra änden påträffades A12, en 1 m bred och 0,5 m djup grop med skarpt röd/rosa färgning. Anläggningen har sin vidare utbredning mot norr, mot landsvägen och kunde av den anledningen inte undersökas vidare. Fyllningen bestod av sotfärgad rödbränd sand med enstaka bitar av kol, skörbränd sten samt inslag av naturlig sten, 0,05–0,10 m stora. Bottenformen var i det närmaste plan.

A13, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011811 Y120719 Z 55,80 m.ö.h.

I schaktets östra profil (0,4 m söder om A12) fanns en 1,9 m bred och 0,6 m djup grop med plan botten. Ytligt i den norra delen samt mot anläggningens botten fanns två större stenar, 0,4 m stora. Under den ytliga stenen påträffades brända ben. Inslaget av naturlig sten var mera markant i den norra delen medan enstaka skörbränd sten förekom i den södra delen. Fyllningen bestod av mörkbrun sand. Anläggningens botten var plan. I schaktets västra profil syntes A13 som en 0,8 m bred och 0,5 m djup nedgrävning. I dess södra sida fanns en 0,40 m stor sten. I fyllningen förekom skörbränd sten spridd. Anläggningen undersöktes år 2001 och vid rensning av schaktprofilen 2002 framkom en skifferspets (F52).

Fyra meter söder om A13 ligger A8 –A11.

FYND

F52 Skifferspets

Brända ben 3 g

A14, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011814 Y120719 Z 56,20 m.ö.h.

I schaktets västra profil fanns en 1,3 m bred och 0,5 m djup grop med svagt skålformad botten. I anläggningens botten fanns ett svagt kulturpåverkat, 0,08 m tjockt lager med grus. Kornstorleken i övrigt består av sand i schaktets norra del. Gropens fyllning består av en homogen rödfärgad sand med inslag av enstaka mindre stenar.

A15, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011810 Y120717 Z 55,40 m.ö.h.

I schaktets västra profil fanns en 1,4 m bred och 0,58 m djup grop med skålformad botten. I anläggningens botten låg fyra stenar 0,1–0,2 m stora, strax ovanför fanns ett tunt sot/kol skikt 0,2 m långt och 0,02 m tjockt. Kolbitar fanns även spridda i fyllningen liksom enstaka brända ben. I profilen syntes ett 10-tal skörbrända stenar 0,05–0,10 m stora.

FYND

Brända ben 1 g

Kvartsavslag 1 st

A16, Härdgrop

Yta C X7011808 Y120691 Z 53,61 m.ö.h.

Anläggningen påträffades under överlagringen i den södra delen i anslutning till schakt 3, (ett av de djupgrävda schakten) inom ett område där överlagringen var särskilt kraftig. Ett närmare 0,5 m tjockt lager med sand och grus varvat med humus täckte anläggningen. A16 undersöktes hösten 2001, vid en tidpunkt då överlagringens omfattning började framgå genom de djupgrävda schakten. Den mycket rikliga vattenmängden i området gjorde att schaktets södra del vattenfylldes ganska omgående. Det kunde dock konstateras att det rörde sig om en ca 1,2 stor, närmast rund anläggning vars fyllning bestod av rikligt med sot och kol. Ca 100 kg skörbränd sten uppmättes. Här och var fanns också mindre rödockra bitar. A16 var ca 0,4 m djup. Träkol från A16 har ¹⁴C-daterats till 2 880–2 640 f.Kr (kal 16).

FYND

Rödockra

A17, Benkoncentration

Yta A X7011834 Y120721 Z 59,56 m.ö.h.

Centralt i hus I framkom en ansamling brända ben inom ett 0,70×0,40 m stort område i Dn2. Ingen distinkt färgning som begränsar anläggningen kunde urskiljas i det för övrigt mycket kulturpåverkade lagret. Förekomsten av brända ben fortsatte ned till Dn4, där en oregelbunden 1,2×0,6 m stor rödfärgning framkom. Anläggningen dokumenterades endast i plan. Totalt fanns 52,76 g brända ben i och i anslutning till anläggningen. Analys av två jordprover från A17 uppvisar en fosfathalt till 461 och 596 grader, MS bestämdes till 161 respektive 199. I analys av makrofossil påträffades hasselskal och benbitar.

FYND

Brända ben 52,76 g
Hasselskal
Rödockra

A18, Härdgrop

Yta A X7011834 Y120719 Z 59,52 m.ö.h.

Ytterligare en anläggning med ansamling av brända ben fanns direkt väster om A17. En rödfärgad 1,9×1,6 m (NV–SO) stor färgning framträdde tydligast i Dn4. Spridda ben förekom även i Dn3 inom ett mycket begränsat område.

Anläggningens sydöstra del profilgrävdes. A18 var här 1,38 m bred och 0,38 m djup med en skålformad botten och kraftigt rödfärgad. Mindre bitar av rödockra förekom. Totalt förekom 53,18 g brända ben inom de m-rutor som anläggningen omfattar. Analys av två jordprover från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 544 och 595 grader, MS bestämdes till 165 respektive 168. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 544 grader, MS bestämdes till 165. Ingen maskrofossil registrerades vid analysen. Träkol från A18 har ¹⁴C-daterats till 2 880–2 660 f. Kr (kal 1ó) en samtida datering med A16, under överlagringen.

FYND

Brända ben 53,18 g
Rödockra

A19, Stolphål hus I

Yta A X7011832 Y120715 Z 58,73 m.ö.h.

I den södra delen av en större rödfärgning (A24) framkom en nedgrävning i Dn4. A19 var 0,64 m bred och 0,3 m djup med en plan botten. Fyllningen bestod av svagt sotfärgad, gulbrun sand med enstaka stenar och skörbränd sten. Inga stolprester kunde iaktas och anläggningen ger intryck av att utgöra den grop som nedgrävts för stolpen. A19 låg tillsammans med A21 och A22 i samma linje längs den södra långsidan av hus I.

A20, Stolphål hus I

Yta A X7011833 Y120715 Z 59,00 m.ö.h.

Anläggningens östra del framkom i Dn 4, intill den nord–sydliga profilbanken som går genom västra delen av hus I. I plan var anläggningen kraftigt rödfärgad och 0,6×0,4 m stor (N–S). Den västra delen av A20 var belägen under profilbanken, anläggningen har alltså en vidare utbredning i plan. Rödfärgningen fanns kvar, men med avtagande styrka ned till Dn7. I stolphålets södra sida fanns en större sten, 0,6×0,3 m stor som sannolikt stått på hög kant.

Gropen var 0,45 m bred och 0,34 m djup vid nedgrävning av den södra delen från Dn6. I vardera sidan fanns två respektive en sten, 0,16 m stora. I profilens centrala delar förekom mindre stenar samt 0,5 kg skörbränd sten. Fyllningen bestod i övrigt av mycket kraftigt rödockrafärgad sand.

Det visade sig att anläggningen var mycket tydligare i plan vid ytterligare nedgrävning (till Dn7) 0,2 m norr om den öst–västliga profilen. Här var färgningen 0,7×0,46 m stor. A20 ingår också i den tvärgående profilbanken och stolphålet var beläget direkt utanför den södra vällen av hus I. Det ger intryck av att stolpen haft en stödjande funktion. A20 var belägen 4 m söder om A58 som haft motsvarande funktion i den norra vällen.

A21, Stolphål hus I

Yta A X7011832 Y120715 Z 58,73 m.ö.h.

I Dn4 framkom en 0,38×0,3 m stor rödfärgning omgiven av stenar. I övrigt var området relativt stenfritt och sandigt. I profilen syntes en 0,35 m bred och 0,35 m djup kraftigt rödbrun färgning med plan botten. Längs sidorna och delvis i botten fanns ett 20-tal 0,10 m stora stenar. I den södra delen av A21 uppmättes 3 kg skörbränd sten. Analys av två jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 136 och 157 grader, MS bestämdes till 40 respektive 42. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar och rödockra.

FYND

Hasselskal

Brända ben

Rödockra

A22, Stolphål hus I

Yta A X7011832 Y120718 Z 59,00 m.ö.h.

I Dn4 framkom en rund 0,30 m stor rödfärgning med en 0,3 m stor sten i anläggningens östra sida. A22 låg knapp 1 m öster om A21. I profilen syntes en 0,30 m bred och 0,30 m djup kraftigt rödbrun färgning med rundad botten. I botten fanns en 0,03 m tjock lins med sot och kol. Enstaka stenar fanns i gropens fyllning. Den kraftiga färgningen omgavs av svagt kulturpåverkad sand, 0,15 m på vardera sidan och 0,02 m i botten, under linsen med sot och kol. Den ljusare färgningen tolkas som nedgrävningen för gropen till stolpen.

Anläggningar i schakt 1, yta A

Anläggningarna, A1, A23 och A27 registrerades i det schakt som grävdes i nord-sydlig riktning genom yta A. Schaktet djupgrävdes med maskin (år 2000, under förundersökningen) och var ca 2,1 m brett, 21 m långt och 0,8 m djupt. Vid förundersökningen registrerades anläggning A1 i den östra schaktprofilen samt kraftigt kulturpåverkade lager norr och söder där om. Direkt norr om A1 fanns en närmare 6 m bred och en halvmeter djup nedgrävning i slutningen, A27. Schaktet lades igen på grund av den stora rasrisken ut mot vägbanan. Under slutundersökningen grävdes schaktet upp igen och förlängdes med ytterligare 4 meter i den södra änden. Efter rensning av profilen syntes ytterligare en nedgrävning (A23) av samma typ som A27. Två profiler dokumenterades i A23, dels den östra profilen i det maskingrävda schaktet och dels en profil ca 1 m öster om den nyss nämnda, efter rutgrävning av ytan.

A23, Suterrängliknande nedgrävning – Hus III

Yta A X7011824-29 Y120755-65 Z 59,53-60,60 m.ö.h.

Nedgrävningen i den västra profilen av schakt 1 var 5 m lång och djupet varierade mellan 0,42-0,51 m. Omkring 0,5 m från den södra sidan av A23 låg A1, en hårdgrop som registrerades under förundersökningen (se ovan). Strax intill och söder där om vidtog ett 1,25 m brett, närmast smetigt rödfärgat lager, 0,15 m tjockt. Efter 0,7 m avslutades den röda färgningen i en 0,4 m bred och 0,42 m djup grop. Strax söder där om syntes en 0,04 m tjock mörkt brun lins med konkav form. Längs hela profilen förekom mycket rikligt med skörbränd sten som tilltog i mängd vid nedgrävningens sidor, för övrigt var fyllningen brungrå med inslag av sot och kol. Här och där syntes små bitar av rödockra. Inga fynd registrerades i samband med grävning med maskin.

I profilen sluttar bottenplanet successivt nedåt från norr mot söder, med en nivåskillnad på 0,75 m. I norra änden låg nedgrävningens botten vid 59,80 m.ö.h. medan den södra var belägen på 59,05 m.ö.h. Jordprov från A1 uppvisade en relativt hög fosfathalt – 240 grader.

Träkol från A1 ¹⁴C –daterades till 3 080–2 780 f.Kr (kal 16). Träkol från lagret som tolkats vara golvnivå har ¹⁴C –dateras till 3 370–3 100 (kal 16).

A23, östra profilen

I samband med att ytan öster om schakt 1 rutgrävdes lämnades en 1 m bred profilbank som gav plats för ytterligare en profil genom nedgrävningen. Den östra profilen var betydligt mera distinkt, särskilt i den norra sidan. Här syntes ett tydligt hak motsvarande den nedgrävning som tidigare framkommit i den västra profilen. I och med att en yta kunde friläggas var det också lättare att se sambandet mellan plan och profil.

I profilen var nedgrävningen 5,40 m bred med ett djup varierande mellan 0,3–0,55 m. Efter haket och en 0,6 m stor sten i den norra delen vidtog en 1,8 m bred brungrå färgning. I det området uppmättes djupet till 0,55 m. Därefter sluttar bottenplanet successivt mot söder. Centralt och mot nedgrävningens södra sida fanns två 0,42 m djupa stolphålsliknande gropar. Den förstnämnda har sin motsvarighet i den västra profilen med den röda smetiga gropen som var 0,4 m bred och 0,42 m djup. Det södra stolphålet flankeras av en 0,56 m stor sten, eventuellt finns även där ett samband med den västra profilen, en mindre försänkning syntes i anläggningens botten.

I plan kunde en tydlig begränsning längs den norra sidan urskiljas. Från den större stenen vid haket i profilen utgick en ca 5 m lång sträng av större stenar, 0,6 m stora. Direkt utanför norra sidan låg en m-bred packning med ca 0,05 0,10 m stora stenar (vilket gav ett sorterat intryck). Området direkt innanför var till stora delar stenfritt (en anmärkningsvärd förekomst i den svårarbetade moränen), i ett 1,6×3 m brett parti (väster–öster). Här var jorden litet fet och grågul och svagt färgad av sot. Direkt söder där om kunde den rödsmetiga färgningen, som syntes i den västra profilen även registreras i Dn2. En 1,3×2,4 m stor färgning vars västra del fortsatte under den meterbredda profilbanken.

Även i den södra sidan fanns en antydning till stenrad, dock inte så markant som längs den norra sidan. Den östra profilen uppvisar även stora nivåskillnader, om vi tolkar hela nedgrävningens botten som ett golv. I det mot söder sluttande bottenplanet låg nivåskillnaden på 0,70 m. I norra änden låg nedgrävningens botten på 59,70 m.ö.h. medan den södra var belägen på 59,00 m.ö.h.

I Dn3 framkom en 1,5×1 m stor (N–S) gråotig nedgrävning (**A23a**) under den ovan nämnda grågula färgningen i det stenfria området. I profil var nedgrävningen 0,10–0,34 m djup, sluttande mot söder. I den svagt sotiga fyllningen fanns enstaka stenar samt 1 kg skörbränd sten. I anslutning till A23a påträffades en skrapa i kvarts (F183).

Anläggningen kunde, på grund av det mödosamma arbetet i moränen och den begränsade tiden, endast delvis undersökas. Den östra delen grävdes med maskin och den stora mängden sten gjorde det svårt att iakttä några konstruktioner. I Dn1 undersöktes 65 kvm, i Dn2 44 kvm. I Dn3–Dn5 begränsades rutgrävningen till ett 3 m brett och 8 m långt parti närmast profilen. Det är oklart hur utbredningen mot öster ser ut. Dokumentationen av stenarnas läge längs den norra sidan samt förekomst av skörbränd sten har fått ligga till grund för en tolkning av utbredningen. Den skörbrända stenen i lager Dn1–4 uppvisade följande mönster: Mindre skörbrända stenar (upp till 3 cm stora) låg huvudsakligen i slutningens nedre del och delvis utanför anläggningens södra sida. Här uppmättes som mest mellan 2,6–5,1 kg/kvm. De mellanstora skörbrända stenar (3–6 cm) har tyngdpunk-

ten förskjuten litet norr där om. De största skörbrända stenarna (större än 6 cm) var belägna längs gropens sidor, här uppmättes mellan 8,6–21,2 kg totalt i de fyra nivåerna.

Fyndmängden var relativt begränsad i jämförelse med övriga ytor inom boplatsområdet. Brända ben förekom sparsamt. I 18 undersökta rutor förekom mellan 0,1–3,8 g totalt per kvm (alla nivåer). Den största mängden uppmättes i två rutor som innehöll mellan 3,9–11 g per kvm.

Vi kan konstatera att det rör sig om en i slutningen ingrävd anläggning. A23 framstår som en husgrund av suterrängliknande karaktär. De stora nivåkillnaderna i huset är emellertid förbryllande. Kanske hade en mera central placering av profilerna, (mera mot öster) uppvisat en annan bild av bottenplanet.

Nio jordprover för markkemisk analys togs horisontellt i den östra profilen, två prover togs utanför och sju prover i det lager som tolkats som golvnivå. Analys av de två proverna utanför visar en fosfathalt på 87 respektive 64 grader. I golvnivån låg två prover på 63 och 85 grader medan de övriga fem proverna låg mellan 108–222 fosfatgrader. De högsta värdena uppmättes centralt i anläggningen.

Jordartsanalyser

Kerstin Abbing och Rolf Zahle vid institutionen för Naturgeografi besökte Kornsjövägen vid tre tillfällen under fälttiden för att ta jordprover och besiktiga lokalen. De har redovisat sina analyser och iakttagelser i tre olika arbetshandlingar (sammanställd i bilaga till rapporten). I den första daterad 2001-10-21 behandlas schakt 1:

Jordartsprofilen består överst av ett ca 50 cm tjockt lager av svallad morän. Jordartsprov 4 är taget i detta lager och visar en inblandning av svallsand i den svallade moränen. Detta är inget ovanligt utan förekommer på många ställen och visar på en övergång från de erosiva processer som bildar svallad morän till de ackumulativa processer som bildar svall-sand/svallgrus. Dessa processer verkade vid den dåvarande stranden.

Under detta återfinns en grå, lerig bottenmorän med få grövre partiklar. Här och där i detta lager finns linser med sorterat material. Detta är väntat i det terrängläge som moränen avsatts i. Jordartsprov 1 och 2 är tagna i själva bottenmoränen och är sinsemellan mycket lika. Prov 3 är taget i en lins av sand och visar på vattensorterad, fin sand. Den finkorniga fraktionen i detta prov är mycket likt prov 1 och 2.

I den nedre delen av den högra väggen i schaktet finns ett jordartsmaterial som tolkats som ett material som lagts tillbaka i en tidigare gjord utgrävning. Jordartsprovet (prov 5) visar att detta material varken är den naturliga svallade moränen i den omedelbara omgivningen eller den underliggande bottenmoränen. Det innehåller toppar i 3 kornstorleksfraktioner, grus (11–16 mm), grov sand (1,4–2 mm) samt grovmo-finsand (0,18–0,25 mm). Detta är knappast ett naturligt material. Halten material < 0,074 mm är 6,3 % i detta lager medan det endast är 0,5 procent i den svallade moränen. Detta tyder på en blandning av bottenmorän och den svallade, ytliga moränen. Det behövs dock någon ytterligare inblandning eller påverkan för att åstadkomma det funna materialet. Kanske räcker det med att materialet legat utsatt för regn under en tid innan det lagts tillbaka (Abbing & Zahle 2001). Prov 5 som beskrivs i stycket ovan togs i västra profilen av schakt 1, i nedgrävningen för A23. Analysen understödjer den arkeologiska tolkningen och visar att det rör sig om en tidigare gjord nedgrävning som sedan igenfylts. Rolf Zahle hade också möjlighet att besiktiga den östra profilen under 2002 års undersökning.

FYND Dn1	Dn2	Dn3
F385 Skrapa i kvartsit	F48 Kvartsitkärna	F31 Knacksten med rödockra
Kvartsavslag 31 st	Kvartsavslag 3 st	F43 Sten med rödockra

Kvartsitavslag 3 st	Kvartsitavslag 1 st	Kvartsavslag 2 st
Flintavslag 3 st	Brända ben	Kvartsitavslag 1 st
Brända ben	Rödockra	Brända ben
Rödockra		Rödockra
Dn4	Dn5	
F183 Skrapa i kvarts	Kvartsavslag 0,1 g (1 st)	
Kvartsavslag 81,14 g (4 st)	Brända ben	
Brända ben	Rödockra	

Strax söder om A23 påträffades: en bearbetad grön kvartssandsten (F21), en handtagskärna i mörk kvartsit (F40) och en kärna i kvartsit (F632).

A24, Rödfärgning vid block – Hus I

Yta A X7011833 Y120716 Z 59,25 m.ö.h.

I Dn4 framkom ett rödfärgat parti avgränsat från den i övrigt mycket röda färgningen i hus I. Färgningen var 2×1,4 m stor med oregelbunden form (i öst-västlig riktning). I södra änden var A19 belägen och i väster A20. Färgningen flankeras centralt av tre stora stenbumlingar, 0,6 m och 0,7 och 0,8 m stora. Vid profilgrävning framkom ytterligare en större sten 0,6 m stor i den östra delen. I profilen syntes en 1,5 m bred och 0,3 m djup färgning med plan botten. Förutom några stenar förekom 0,5 kg skörbränd sten i fyllningen. Området karaktäriseras framförallt av de stora stenarna samt en ymnig förekomst av rödockra i och i anslutning till anläggningen.

A25, Ansamling med skörbränd sten

Yta A X7011819 Y120768 Z 59,40 m.ö.h.

Strax sydost om A23 registrerades en samling skörbrända stenar i en svag förhöjning. En 3×3 m stor yta upptogs och undersöktes i Dn1–4. Den västra profilen nedgrävdes till Dn5. I Dn1 förekom sammantaget 3,1 kg skörbränd sten, i Dn2 21,75 kg, i Dn3 13,5 kg samt i Dn4 37,9 kg skörbränd sten. Fyndmängden var mycket begränsad, se nedan. De få fynd som förekom var spridda över hela ytan.

FYND

Kvartsavslag 6 st
 Kvartsitavslag 1 st
 Avslag i vulkanit 1 st
 Brända ben 15 g
 Rödockra 181 små bitar (4,8 g)

A26, Ansamling med skörbränd sten

Yta A X7011838 Y120759 Z 62,50 m.ö.h.

En liknande anläggning som A25 registrerades 8 m norr om A23. Anläggningen undersöktes endast delvis, genom ett 5 m långt och 1 m brett schakt i den östra delen. Ett begränsat fyndmaterial påträffades. En knacksten (F35) låg i enstaka brända ben, kvarts och ett avslag i flinta. I schaktet uppmättes totalt 38,95 kg i Dn1–2.

FYND

F35 Knacksten
 Kvartsavslag 7 st
 Flintavslag 1st

Brända ben 15 g
Avslag i vulkanit 1 st
Rödockra 12 små bitar (0,6 g)

A27, Suterrängliknande nedgrävning i schakt 1

Yta A X7011828–333,68 Y120756 Z 60,00–61,06 m.ö.h.

Nedgrävningen i den östra profilen av schakt 1 var 5,68 m lång och djupet varierade mellan 0,40–0,50 m. Anläggningen framkom i samband med ett längre maskingrävt schakt (se beskrivning ovan) genom sluttningen i yta A. I den löst packade, mörkgrå fyllningen förekom rikligt med skörbränd sten och enstaka bitar av rödockra. Direkt söder om A27 låg A23. Ingen ytterligare undersökning gjordes av A27, anläggningens profil är i det närmaste identisk med A23. Av profilen att döma var inslaget av sot i A27 svagare och fyllningen var mera homogen i förhållande till A23. I samband med förundersökningen år 2000 gjordes en stratigrafisk analys av fem jordprov (på 10–60 cm djup) från A27. Anläggningen uppvisar relativt låga värden, det högsta värdet på 10 och 20 cm djup låg på 76 respektive 77 fosfatgrader medan MS-värdet bestämdes till 58 respektive 56 (Engelmark & Olofsson 2001:14). Uppgift om exakt provtagningspunkt saknas i MAL:S rapport.

Ytterligare en stratigrafisk analys genomfördes år 2002. Nio koordinatsatta provtagningspunkter i södra delen av A27 tagna mellan 10–70 cm djup uppvisar även de relativt låga fosfat- och MS värden. De fem ytligt tagna proverna (på 10–44 cm djup) ligger på 67, 69, 49, 53 och 54 fosfatgrader. Det högsta värdet vid 44–48 cm djup uppmättes till 94 fosfatgrader (se MAL-bilaga denna rapport).

FYND

Rödockra
Kvartsavslag 4 st

A28, Härd – Hus 1

Yta A X7011832 Y120722 Z 59,80 m.ö.h.

Inom det område som tidigare betecknats som anläggning A5 påträffades en mindre härd i Dn3. Härden var närmast rund 0,4 m stor och omgavs av flata, tunna stenar med röda inslag. I profilen syntes en 0,4 m bred och 0,10 m djup fyllning med rikligt med sot och enstaka kol. Två stycken 0,20 m stora och 0,05 m tjocka stenar låg likt avställningsstenar i härdens mitt. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 199 grader, MS bestämdes till 74. Vid analys av makrofossil registrerades ingenting.

Anläggningen gav intryck av att flyta litet ovanpå och tillhör sannolikt ett yngre skede inom området för hus I. Detta bekräftades också genom ¹⁴C –analys av förkolnad al som resulterade i en datering av A28 till 1 260–1 040 f. Kr (kal 1ó)

A29, Sotfärgning – Hus 1

Yta A X7011834 Y120715 Z: 59,31 m.ö.h.

I hus I:s västra del framkom en 0,54 m stor, närmast rund sotig färgning i Dn1. Anläggningen behöll sin form ned till Dn3 för att uppgå i en 0,8 m stor brunсотig fläck i Dn4. A29 var ca 0,25 m djup och innehöll 6,45 kg skörbränd sten. I den kvm som A29 var belägen i fanns 10,26 g brända ben, ett flintavslag samt sex kvartsavslag. Ej profilritad.

A30 Härdgrop – Hus 1

Yta A X7011835 Y120714 Z: 59,30 m.ö.h.

A30 syntes först i Dn2 som en 0,47×0,54 m stor röd färgning med smetig konsistens. I ytan fanns brända ben och små bitar av rödockra. Vid fortsatt nedgrävning tilltog anläggningen i omfång till 0,75×0,58 m. I Dn 5 visade det sig att anläggningen har sin vidare utbredning 0,5 m mot väster, under profilbanken och 0,3 m västerut. Den slutliga storleken för A30 blev 1,5×0,9 m (NV–SO) och 0,2 m djup. I den södra och östra delen omgavs rödfärgningen av fyra 0,3–0,4 m stora. I den västra avslutningen fanns två stenar i samma storlek i vardera sidan. I Dn5 hittades en flintskrapa, F465.

Anläggningen plangrävdes och omfattar i stort sett koordinaterna X7011835 Y120714–715. A30 avtog mot Dn7 och under den smetiga rödfärgningen fanns ett finare påfört gruslager och därefter den naturliga sanden. Totalt påträffades 144,84 g brända ben i de två kvm–stora rutorna och 28,45 kg skörbränd sten jämnt fördelat i de båda m-rutorna. Genom att anläggningen inte kunde begränsas i plan har redovisats den totala fyndmängden i de båda m-rutorna.

Ej profilritad.

FYND

X7011835 Y120714	X7011835 Y120715
Brända ben 81,22 g	Brända ben 63,62 g
F465 Flintskrapa	Flintavslag 1 st
Kvartsavslag 3 st	Kvartsavslag 1 st
Rödockra 38 bitar (0,84 g)	Rödockra 59 bitar (2,62 g)

A31, Härdgrop – Hus II

Yta B X7011804 Y120717 Z: 54,01 m.ö.h.

A31 påträffades i Dn1 och visade sig som en 1,10×0,9 m (Ö–V) stor mörkbrun färgning med två 0,30 meter stora stenar i anläggningens mitt. I västra delen påträffades ett skulpterat älg huvud i röd skiffer (F38), sannolikt tillhörande en skifferkniv eller dolk. I samma m-ruta fanns en del av en plattformskärna i kvartsit (F50). I profilen som grävdes i Dn5 syntes en tydlig nedgrävning, 1,10 m bred och 0,35 m djup med skålformad botten. I anläggningens östra del fanns 12,7 kg skörbränd sten, 10,64 g brända ben samt mindre bitar av rödockra. I botten och längs härdens sidor syntes ett 0,10 m tjockt lager svagt rödbränd sand. Härdgrop A31 och A35 var belägna intill varandra och relativt centralt i hus II. Sannolikt har en av dem, sannolikt A35 fungerat som kokgrop. Analys av två jordprover från anläggningen uppvisar en fosfathalt mellan 49 och 71 grader, MS bestämdes till 24 respektive 27. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar och rödockra. Träkol från tall ¹⁴C –daterades till 2 870–2 590 f.Kr (kal 16).

FYND

F38 Skulpterat älg huvud i röd skiffer
F50 Plattformskärna i kvartsit
Kvartsavslag 2 st
Brända ben 10,64 g
Rödockra
Hasselskal

A32, Sotfärgning i ränna – Hus II

Yta B X 7011801 Y 120719 Z:53,86 m.ö.h.

A32 var en ytligt liggande svagt grå, sotig färgning i den sydöstra delen av rännan A43 som utgör den södra begränsningen av hus II. A32 ingick egentligen som en del i rännan A43 och utgjorde ingen egen nedgrävning. Profilen sammanfaller med den som grävdes genom rännan från A35 och söderut.

A33, Nedgrävning – Hus II

Yta B X 7011803 Y 120721 Z: 54,18 m.ö.h.

Anläggningens tydligaste begränsning framkom i Dn4, 1 m rund, grå färgning med inslag av kol och sot. I anläggningens mitt låg en större sten 0,65 m. I profil syntes en något diffus nedgrävning 1,20 bred och 0,30 m djup med litet kol under en sten i den södra sidan.

Anläggningen var störd av en rotvälta i den norra delen.

A34, Norra vallen – Hus II

Yta B X 7011804–807 Y 120716–720 Z: 54,42–54,67 m.ö.h.

Redan i Dn1 framträdde en tydlig, närmast halvcirkel formad vall som senare visade sig vara den norra begränsningen av hus II. Vallen utgjordes av en svag förhöjning av ljus sand med inslag av mörkare partier med sot och kol. I nordväst var vallen 0,5 m bred och i sydöst 1,2 m bred. I den sydöstra delen registrerades en mörkbrun, ytlig färgning med kol och sot belägen ovanpå vallen. Ytan rutgrävdes ner till Dn5, ingen konstruktion eller nedgrävning kunde iaktas. Den norra vallen skiljde sig markant från den södra begränsningen av hus II (jfr A43). I den senare fanns tydliga rester efter en nedgrävd ränna. Ej profilgrävd.

A35, Härdgrop – Hus II

Yta B X 7011803 Y 120718 Z: 53,95 m.ö.h.

I den centrala delen av Hus II framkom i Dn1, två intill varandra liggande mörkbruna färgningar A31 och A35. Den östra av de två anläggningarna, A35 framträdde efter nedgrävning till Dn 5 som en 0,8×1,5 m stor anläggning. I profilen syntes en mycket distinkt nedgrävning 1,10 m bred och 0,30 m djup med skålformad botten. Fyllningen bestod av en mörkbrun, närmast fet sand med enstaka mindre skörbrända stenar, 0,5 kg. Härdgrop A31 och A35 var belägna intill varandra och relativt centralt i hus II. Sannolikt har en av dem, mest troligt A35 fungerat som kokgrop. Analys av två jordprover från A35 uppvisar en fosfathalt mellan 58 och 61 grader, MS bestämdes till 15 respektive 14. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar, rödockra och kottefjäll Träkol från tall ¹⁴C –daterades till 2 860–2 490 f.Kr (kal 16).

FYND

Flintavslag

Rödockra.

Hasselskal

A36, Sotfärgning

Yta B X 7011804 Y 120724 Z 54,55 m.ö.h.

I Dn1 registrerades en ytlig sotfärgning, 2×1,5 m stor (Ö–V) med inslag av kol, sot, rödockra och kvartsavslag. Färgningen som var belägen öster om hus II var endast synlig i Dn1. Ingen konstruktion påträffades efter ytterligare nedgrävning.

A37, Sotfärgning

Yta B X 7011803 Y 120723 Z 54,04 m.ö.h.

I Dn1 registrerades en ytlig sotfärgning, 0,5×0,5 m stor söder om A36. Inslag av kol och sot. Färgningen som var belägen öster om hus II var endast synlig i Dn1. Ingen konstruktion påträffades efter ytterligare nedgrävning.

A38, Sotfärgning

Yta B X 7011802 Y 120724 Z 54,09 m.ö.h.

I Dn1 registrerades en ytlig sotfärgning, 1×1,5 m stor med fortsättning in i den östra schaktkanten. I A38 fanns inslag av kol och sot samt rödockra. Färgningen som var belägen öster om hus II var endast synlig i Dn1. Ingen konstruktion påträffades efter ytterligare nedgrävning.

A39, Sotfärgning

Yta B X 7011801 Y 120723 Z 54,02 m.ö.h.

I Dn1 registrerades en ytlig sotfärgning, 0,8×1 m stor med fortsättning in i den södra schaktväggen. I A39 fanns enstaka kvartsavslag och rödockra. Ingen konstruktion påträffades efter ytterligare nedgrävning.

A40, Härdgrop

Yta B X7011800 Y120722 Z 53,41 m.ö.h.

En oval, gråstogig färgning 0,7×0,8 m framkom i Dn4, strax öster om hus II. A40 framträdde sedan tydligt i den nord-sydliga långprofilen som nedgrävdes med maskin. I profilen syntes en 0,85 m bred och 0,45 m djup nedgrävning under det 0,20 m tjocka kulturpåverkade lagret. Fyllningen bestod av mörkbrun sand med skörbränd sten, kol och sot samt bitar av rödockra.

A41, Härdgrop

Yta B X7011810 Y120722 Z 55,24 m.ö.h.

Gropen framträdde i Dn4 som en 1,3 m stor rund mörkfärgning med skörbränd sten. A41 var belägen strax nordost om hus II och ingick i den nord-sydliga långprofilen som nedgrävdes med maskin. I profil syntes en 1,2 m bred och 0,3 m djup grop under ett 0,20 m tjockt kulturpåverkat lager. I fyllningen påträffades en skrapa i grå flinta (F216). I de två kvm som anläggningen omfattar påträffades 10,2 kg respektive 32,2 kg skörbränd sten i Dn1–4.

FYND

F216 Flintskrapa

A42, Nedgrävning

Yta B X 7011807 Y 120723 Z 54,73 m.ö.h.

I Dn4 framkom en 0,7×1,2 m stor grå/rosa färgning med ett 0,4×0,10 m sotigare parti i anläggningens mitt. Efter ca 0,05 m maskinavbaning inom ytan profilgrävdes A41 som bestod av en 0,6 m bred och 0,2 m djup nedgrävning med mörkbrun fyllning med inslag enstaka små kolbitar, rödockra samt ett kvartsitavslag.

FYND

Brända ben 3,28 g

A43, Södra rännan Hus II

Yta B X7011801–805 Y120715–20 Z 53,69–53,88 m.ö.h.

Rännan begränsar Hus II i den södra delen och utgjordes av en 0,3–0,8 m bred sot färgad nedgrävning. Den halvcirkelformade rännan framträdde tydligt i Dn5 efter maskinavbaning (ca 0,05 m) av ovanpåliggande kulturpåverkat lager. I ytan syntes enstaka mindre skörbrända stenar. Rännan profilgrävdes dels i den västra delen, men även i det (mot söder) förlängda schaktet som grävdes genom härdgroparna A31 och A35.

I den västra profilen var rännan 0,8 m bred och 0,15 m djup fylld med mörkbrun jord, kol, sot, flinta, kvartsavslag, rödockra samt enstaka skörbrända stenar. Rännans botten var rundad och strax där under fanns tunna kollinser, 0,01 m.

I profilen genom rännans södra del, ca 2 m sydost om föregående (direkt söder om A31) var rännan mörkbrun, 0,8 m bred och 0,2 m djup. Rännan var inte lika distinkt här genom att den mörkbruna fyllningen var mera utdragen mot sidorna. I profilen fanns ytterligare en fördjupning, 0,6 m bred och 0,16 m djup med skörbränd sten, kol och sot. Från mitten av den färgningen och söderut under rännan löper en 1,4 m bred och 0,20 m djup svagt rödbränt parti.

Den tredje profilen genom rännan låg 1 m öster om föregående och i den förlängda profilen genom A35. Här syntes rännan tydligt, genom en 0,8 m bred och 0,26 m djup nedgrävning. Bredden minskade successivt ned mot anläggningens botten till 0,3 m. Fyllningen bestod av mörkbrun sand med inslag av 7 kg skörbränd sten, kvarts, rödockra, flinta och förkolnade skal av hassel. I samma m-ruta påträffades ett skifferfragment (F630). Även här var den mörkbruna fyllningen omgiven av ett svagt rödfärgat parti, 0,25 m djupt.

FYND

F630 Skifferfragment

Brända ben 9,36 g

Flintavslag 2 st

Kvartsavslag

Rödockra

Hasselskal

A44, Del av ränna Hus II

Yta B X 7011805 Y 120716 Z 54,18 m.ö.h.

Del av rännan som begränsar Hus II i den nordvästra delen. Anläggningen ingick i den tvärprofil som grävdes genom husets norra del. I den norra profilen syntes en 0,7 m bred och 0,30 m djup nedgrävning med mörk brunfärgad jord, kol, sot och skörbränd sten. I fyllningen påträffades flinta och rödockra. I anslutning till det skålförmade bottenpartiet fanns ett tunt kollager. Direkt öster om nedgrävningen fanns fortfarande relativt mycket av det kulturpåverkade lagret kvar, tjockleken varierade mellan 0,10–0,20 m.

FYND

Brända ben 4,02 g

Flintavslag

Rödockra

A45, Del av ränna Hus II

Yta B X 7011806 Y 120716 Z 54,32 m.ö.h.

A45 utgör den nordvästra delen av rännan och den norra fortsättningen av A44. Anläggningen bestod av en 0,85 m bred och 0,20 m djup nedgrävning med oregelbunden botten. Fyllningen hade samma karaktär som A43 och A44, mörk brun jord med inslag av kol och sot. I fyllningen fanns 3,6 kg skörbränd sten, kvarts, flintavslag och rödockra. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar och rödockra. Direkt under nedgrävningen fanns ett tunt lager med rödbränd sand. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 67 grader, MS bestämdes till 16. Träkol från tall ¹⁴C-daterades till 2 470 –2 310 f.Kr. (kal 16).

FYND

Brända ben 3,52 g

Kvartsavslag

Flintavslag

Rödockra

Hasselskal

A46, Stolphål Hus II

Yta B X 7011805 Y 120719 Z 54,43 m.ö.h.

A46 låg centralt placerad i hus II. Anläggningen framkom i i Dn3 som en ljus grå färgning med rund form, 1,2 m i diameter. A46 ingick i den tvärgående profilen (Ö–V) då syntes en 0,40 m bred och 0,30 m djup nedgrävning med avsmalnande botten till 0,15 m bredd. I botten låg fem mindre stenar. Fyllningen bestod av mörk brunfärgad jord med inslag av kol och sot, rödockra samt ett kvartsavslag.

FYND

Kvartsavslag 1 st

Rödockra

A47, utgår

A48, Härdgrop i schakt 2

Yta B X7011806 Y120713 Z 54,49 m.ö.h.

I schaktets västra profil (1,8 m norr om A11) fanns en 1,45 m bred och 0,4 m djup grop med svagt skålförmad botten. I profilen syntes kol och sot i jorden som var grus och sandblandad med 0,10–0,15 m stora stenar. I den norra sidan fanns ett 0,5 m brett och 0,10 m tjockt, kraftigt mörkbrunt lager, av fet karaktär. Resterna av A48 syntes i plan (Dn3) som en 1,6 m stor, närmast rund mörkbrun färgning.

A49 Ansamling med skörbränd sten

Yta B X7011806 Y120711 Z 54,22 m.ö.h.

I Dn3 framkom i den västra schaktkanten, ena hälften av en ansamling med skörbränd sten. En 1,6×0,6 m stor, mörkbrun färgning fylld med skörbränd sten, kol och sot. I de två m-rutorna som anläggningens östra del omfattar påträffades totalt 31,1 kg skörbränd sten (Dn1–3). 7011805 120711 22,8 kg–7011806 120711 8,3 kg. Ej profilritad.

A50 Stolphål – Hus I

Yta A X7011834 Y120717 Z 59,27 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,20 m rund, fet rödbrun färgning mellan två 0,15–0,20 m stora stenar. I profil syntes en 0,2 m djup nedgrävning med rundad botten. Anläggningens västra del innehöll 0,2 kg skörbränd sten.

FYND

Brända ben 0,6 g

Rödockra

A51 Stolphål – Hus I

Yta A X7011834 Y120717 Z 59,32 m.ö.h.

A51 var belägen direkt öster om A50 och av samma karaktär, en 0,2 m stor, rödbrun färgning med fet jord. I den östra sidan fanns en 0,2 m stor sten. A51 var 0,2 m djup. I den södra delen fanns 0,1 kg skörbränd sten.

A52 Stolphål – Hus I

Yta A X7011834 Y120723 Z 59,44 m.ö.h.

A52 var centralt belägen i hus I östra del. I Dn5 framkom en svagt, gulröd färgning närmast rund, 0,5 m stor. I den östra sidan fanns en större sten, på hög kant. Vid profilgrävning i Dn6 framkom en 0,4 m bred och 0,38 m djup nedgrävning med avsmalnande bottenplan. Stenen var 0,46 m stor. Stenen var även synlig i Dn1, där den till större delen var jordtäckt. I Dn6 (i profilen) låg 0,20 m av stenen under jord. I anläggningens andra sida fanns en 0,2 m stor sten. I den södra delen av A52 fanns 1,5 kg skörbränd sten.

A53 Stolphål – Hus I

Yta A X7011833 Y120721 Z 59,14 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,28 m stor, närmst rund brunröd färgning intill två 0,2 m stora stenar, varav en på hög kant. I profilen syntes en 0,20 m djup grop med rundad botten. Inga stenar förekom i övrigt.

A54 Stolphål – Hus I

Yta A X7011833 Y120718 Z 59,16 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,20 m stor, rund rödbrun färgning av fet karaktär. A54 var 0,15 m djup med rundad botten. Den södra delen innehöll 0,1 kg skörbränd sten.

A55 Stolphål? – Hus I

Yta A X7011833 Y120715 Z 59,00 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,20 m stor, rund rödbrun färgning av fet karaktär. A55 var 0,15 m djup med rundad botten. A55 var av samma karaktär som A54 med flera. Ej profilritad.

A56 Stolphål – Hus I

Yta A X7011836 Y120721 Z 60,00 m.ö.h.

I Dn6 framkom en närmast rund, 0,3 m stor rödbrun färgning. I den västra sidan fanns en 0,52 m stor sten och i den sydöstra sidan fanns en 0,20 m stor sten på hög kant. I färgningens mitt fanns sot och kol inom ett ljusare 0,10×0,2 m stort parti. I den här nivån, efter det att 0,25 m bortgrävts, återstod endast ca 0,10 m av anläggningens botten. Ej profilritad.

A57 Stolphål? – Hus I

Yta A X7011836 Y120723 Z 60,02 m.ö.h.

I Dn6 framkom en, 0,48×0,40 m stor svag rödfärgning (Ö–V) med packad sand som klart skiljer sig från den omgivande grusiga jorden. Endast ca 0,05 m av anläggningens botten återstod. A57 var belägen 0,80 m öster om A56. Ej profilritad.

A58 Stolphål – Hus I

Yta A X7011837 Y120715 Z 59,80 m.ö.h.

I Dn6–7 registrerades en 0,5×0,4 m stor brunrotig färgning, utstickande från den tvärgående (N–S) profilen, i västra delen av hus I. A58 låg i hörnet av schaktkanten och i UO:s utkant. Anläggningen ingår i den tvärgående profilen. Där syntes den som en tydlig 0,82 m bred och 0,6 m djup grop med en avsmalnande botten till 0,28 m bredd. Fyllningen bestod av sotfärgad sand, skörbränd sten och rikligt med kol. Stolpens läge i anslutning till den norra vällen ger intryck av att stolpen haft en stödjande funktion. A58 var belägen 4 m norr om A20 som haft motsvarande funktion i den södra vällen.

FYND

Rödockra 5,94 g

A59 Stolphål – Hus I

Yta A X7011837 Y120717 Z 59,47 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,44×0,3 m stor (NV–SO) mörkbrun färgning med sot och kol. I den östra sidan fanns en 0,5 m stor sten på hög kant. I profilen syntes en 0,65 m bred och 0,3 m djup nedgrävning. Från Dn7 och nedåt syntes en kraftig skålformad färgning med sot och kol, ett 0,38 m bred och 0,15 m djup. Den omgivande fyllningen var brunröd till färgen och här uppmättes det större djupet, 0,3 m. Anläggningens botten minskade mot söder. I den västra delen fanns 0,5 kg skörbränd sten.

A60 Större grop – Hus I

Yta A X7011838 Y120716 Z 59,80 m.ö.h.

Redan i Dn1 syntes en ca 1 m stor svacka, intill den norra schaktväggen i UO:s utkant. Svackan kunde följas ned till Dn4 där den tycktes plana ut till ett 2,5×1 m (Ö–V) stort gulsotigt, sandigt parti med tydlig avgränsning. Märkligt nog var lagren här mycket stenfattiga. Först mot gropens botten i Dn5–6 framkom stenar och skörbränd sten. I Dn7 syntes en 0,8×0,46 m stor gulbrunrotig färgning, utstickande från schaktkanten, fylld med stenar och skörbränd sten. I den nära nog meterhöga profilväggen syntes en 2,1 m bred och 0,3–0,7 m djup grop med oregelbunden botten. Profilen ger intryck av att det skulle kunna röra sig om två intilliggande gropar. I östra delen syntes en 1,5 m bred och 0,3 m djup nedgrävning med något kraftigare sotfärgning och inslaget av kol var betydligt rikligare. I gropens botten låg en 0,3 m stor sten.

Strax väster där om syntes en 1,10 m bred och 0,7 m djup grop avsmalnande mot botten till 0,36 m bredd, där låg en 0,26 m stor sten. I gropens västra sida förekom rikligt med skörbränd sten. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 139 grader, MS bestämdes till 35. Vid analys av makrofossil påträffades benbitar och rödockra Träkol från björk i anläggningen ¹⁴C-daterades till 2 580–2 460 f.Kr. (kal 16).

A61 Stolphål i ränna – Hus I

Yta A X7011836 Y120716 Z 59,34 m.ö.h.

A61 framkom i Dn8, i den kraftigt rödfärgade rännan, A76 som löper längs den norra sidan av hus I. Här syntes en 0,3 m rund, rödbrun sotig färgning. I profil syntes en 0,48 m bred och 0,08 m djup (i norra sidan)–0,18 m djup nedgrävning med rundad botten. I anläggningen som totalundersöktes fanns 1 kg skörbränd sten.

FYND

Rödockra

A62 Stolphål – Hus I

Yta A X7011835 Y120718 Z 59,49 m.ö.h.

I Dn7 framkom en 0,25 m rund sotfärgning mellan två större stenblock. Det ena blocket i den södra sidan var 0,9×0,4 m stort, i norra sidan 0,6×0,24 m stort. I profil syntes en mindre 0,20 m bred och 0,10 m djup brunlotig färgning, avsmalnande mot botten. Ej profilritad.

A63 Del av Ränna – Hus I

Yta A X7011836 Y120720 Z 59,45 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,84×0,4 m (Ö–V) rödbrun färgning som eventuellt kan tillhöra samma sträckning som rännan A76. I A63 som profilgrävdes från väster syntes en 0,42 m bred och 0,24 m djup rödbrun färgning med plan botten. Den västra delen av A63 innehöll 0,2 kg skörbränd sten. I profilen syntes även en del enstaka stenar.

FYND

Rödockra

A64 Stolphål – Hus I

Yta A X7011835 Y120718 Z 59,40 m.ö.h.

I Dn6 framkom en rund, 0,4 m stor mörkbrun färgning med kol och sot. Anläggningen var belägen 0,2 m söder om A68. Vid nedgrävning för profil i Dn8 syntes en 0,40 m bred och 0,33 m djup mörkbrun färgning med plan botten. I fyllningen förekom enstaka mindre stenar och 0,25 kg skörbränd sten i den västra delen.

FYND

Rödockra

A65 Stolphål – Hus I

Yta A X7011830 Y120728 Z 59,20 m.ö.h.

Anläggningen var belägen i den östra delen av hus I och framkom först i Dn4. I det lagret hade anläggningen ingen tydlig begränsning. I Dn4 var A65 omkring 0,22×0,4 m stor, svagt rödfärgad och belägen intill en 0,4 m stor sten på hög kant. I Dn5 framkom den ränna, som utgjorde husets östra begränsning, i det lagret syns inte A65. I nästa lager, Dn6 blev A65 tydligast, en 0,5×0,6 m stor (N–S) kraftigt rödfärgad anläggning belägen i rännan. Den kantställda stenen kvarstod.

I profil syntes en 0,54 m bred och 0,38 m djup nedgrävning, med kraftigt rödfärgad jord. I fyllningen av den nordöstra delen förekom ett 10-tal stenar 0,05–0,10 m stora samt 0,5 kg skörbränd sten. Nordväst om den kraftiga rödfärgningen fanns ett 0,45 m brett och 0,25 m djupt område med svagt sotfärgad sand. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 856 grader, MS bestämdes till 151. Makrofossilanalys från

jordprov i A65 innehöll fiskben. Träkol från tall i A60 ¹⁴C-daterades till 2 880–2 620 f.Kr. (kal 16).

FYND

Brända ben 0,68 g

A66 Del av ränna – Hus I västra del

Yta A X7011836 Y120712–715 Z 59,26 m.ö.h.

I Dn5 framträdde en 2,4 m lång och 0,5–0,9 m (Ö–V) bred, kraftig rödfärgning med skörbränd sten, sot, kol och några enstaka större stenar 0,4–0,54 m stora. I profilen i rännans västra ände fanns en 0,35 m bred och 0,13 m djup skålformad, rödbrun färgning omgiven av ett gruslager. De yttersta 0,40 m i väster innehöll 0,5 kg skörbränd sten, ett kvartsavslag och 3,54 g brända ben. Rännan fortsätter in under profilbanken (N–S) och vidare österut. Den östra delen av rännan har beteckningen A76. I profilbankens östra profil (2 m öster om föregående profil) syntes rännan som en 0,4 m bred och 0,12 m djup, skålformad nedgrävning med en fyllning av sotig rödbrun jord, skörbränd sten, bitar av rödockra samt brända ben.

FYND

Brända ben 3,54 g

Kvartsavslag 1 st

Rödockra

A67 Härdgrop – Hus I

Yta A X7011836 Y120718 Z 59,66 m.ö.h.

A67 framträdde I Dn6 som en kraftigt rödbrun färgning med fet jord och skörbränd sten, 1×0,7 m stor (Ö–V). I anläggningens norra sida låg en 0,32 m stor sten och 1,4×1 m stor. Den rödbruna färgningen var omgiven av en svagt rödfärgad 1,4×1,2 m stor (Ö–V) yta med kol och sot. Karaktäristiskt för de rödbruna färgningarna i hus I var att de behöll fukt mycket bättre än övriga anläggningar. Det gällde särskilt A67 som tycktes bestå av en särskilt smetig och fet jordfyllning. I profilen syntes en 1 m bred och 0,35 m djup mörkt rödbrun färgning med sot, kol och skörbränd sten. Från anläggningens botten och mot ytan fanns tre 0,02 m tjocka kollinsar med 0,10–0,15 m avstånd. En indikation på att gropen har använts i olika omgångar. I fyllningen fanns också enstaka brända ben, 1,8 g tillvaratogs i den västra delen. I den västra delen av A67 uppmättes 7,2 kg skörbränd sten. I utkanten av gropens södra sida fanns ett 0,2 m tjockt lager dräneringsgrus av den typ som påträffats inom hus I, bland annat i rännorna A66 och A76.

Under den sista kollinsen, i den svagt skålformade gropen, fanns en 0,2 m bred och 0,15 m djup nedgrävning med delvis annat material, en svagt gulgråsotig grusfyllning. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 330 grader, MS bestämdes till 92. Vid analys av makrofossil påträffades benbitar. Träkol från tall ¹⁴C-daterades till 2 860–2 570 f.Kr. (kal 16).

FYND

Brända ben 1,8 g (exkl makro)

Rödockra

A68 Stolphål – Hus I

Yta A X7011835 Y120718 Z 59,47 m.ö.h.

I Dn6 framträdde A68 som en 0,3 m rund, mörkbrun färgning med sot. A68 var belägen strax intill A62, vid den sydöstra sidan om det 0,9×0,4 m stora stenblocket och 0,20 m söder där om låg A64. I profil syntes en 0,3 m bred och 0,18 m djup mörkbrun nedgrävning med sot omgiven av fyra 0,10 m stora stenar i sidorna.

A69 Del av Ränna – Hus I

Yta A X7011835 Y120720 Z 59,60 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 0,74×0,64 m stor mörkbrun färgning med inslag av två stycken 0,2 m stora rödbruna fläckar. Vid nedgrävning för profilen visade sig två mörkbruna nedgrävningar. Den norra var 0,10 m bred och 0,10 m djup och 0,12 m söder där om fanns en 0,2 m bred och 0,10 m djup nedgrävning vars botten vilade på den platta sidan av en 0,15 m stor sten. Strax intill fanns inslag av det *dräneringsgrus* som tidigare iakttagits i anslutning till rännan i hus I (A66 och A76). A69 var troligen en rest av den norra rännan i hus I. Riktningen och den av grus omgivna färgningen tyder på det.

A70 Vall med skörbränd sten – Hus V

Yta A X7011830 Y120736 Z 59,60 m.ö.h.

Ett 10-tal meter sydost om hus I undersöktes resterna av en vallformad konstruktion liknande de som konstaterats i hus I. Vallen låg i öst-västlig riktning med en svagt slutande profil mot söder. Troligen har ytterligare ett hus legat här men det förstördes till största delen i samband med byggandet av vägen och vid släntning av dikesrenen längs landsvägens norra sida.

Resterna av vallen låg inom det område som bara delvis schaktats med maskin inför förundersökningen eller senare. Den ursprungliga markytan fanns kvar och vallens välvda form framträdde tydligt. Uppbyggnaden bestod av ett 0,5 m tjockt och mycket kraftigt rödfärgat lager bestående av sand med inslag av grus. I söder avtog det rödfärgade lagret till 0,3 m tjocklek. En stor mängd skörbränd sten fanns i fyllningen som exempel kan nämnas. Inom de 17 kvm som undersöktes i och i anslutning till vallen påträffades 360 kg skörbränd sten, 21,2 kg skörbränd sten i medeltal/kvm. I de närmast berörda 12 kvm fanns totalt 253 kg, 28 kg i medeltal/kvm. Slutligen bör de m-rutor nämnas som låg i vallens centrum. Längs sex meter i vallens längdriktning uppmättes totalt 210 kg, 35 kg i medeltal/kvm. Här påträffades den största mängden skörbränd sten inom boplatsen överhuvudtaget. I och i anslutning till vallen påträffades slipade skifferfragment, kvarts och kvartsitavslag, skrapor i flinta och kvartsit, rödockra, brända ben. Några av de fåtal keramikskärvor av poröst gods (F528, F537, F566 och F584) som påträffats inom undersökningsområdet låg några meter norr om vallen i Dn3–4, liksom ett bryne (541) och en kvartsitskrapa (F535). Träkol från tall ¹⁴C-daterades till vikingatid, 1 120–1 160 e.Kr. (kal 16). Återigen en datering som inte överensstämmer med fyndmaterialet i övrigt. Uppenbarligen har inblandning av recent material påverkat dateringen. Analys av jordprov från västra profilen uppvisar en fosfathalt till 70 grader, MS bestämdes till 91. Vid analys av makrofossil påträffades endast stora mängder kol.

FYND

F22, F543 Skifferfragment

F32 Kvantssandsten m slipad yta

F42 Harts
F46 Plattformskärna i kvartsit
F506, 525 Flintskrapor
F507, F535 Kvartsitskrapor
F528, F537, F566 och F584 Keramik, poröst gods (14 st) 17,32 g
F541 Bryne
F614 Bränd lera (?)
Flintavslag 1st
Kvartsavslag 9 st
Kvartsitavslag 11 st
Brända ben 39,68 g
Rödockra

A71 Del av ränna – Hus I

Yta A X7011836 Y120720 Z 59,80 m.ö.h.

I Dn6 framträdde en rund 0,4 m stor rödbrun färgning med ett stolphålsliknande utseende i plan. I profil var nedgrävningen dock mera lik en ränna, med en 0,58 m bred och 0,22 m djup nedgrävning. Anläggningen hade en plan botten. I fyllningen som var rödbrun och sotig fanns några 0,2 m stora stenar spridda liksom skörbränd sten. I den västra delen uppmättes 0,5 kg skörbränd sten.

A72 Stolphål? – Hus I

Yta A X7011832 Y120726 Z 59,34 m.ö.h.

I Dn5 framträdde en 0,5×0,2 m stor (Ö–V) mörkbrun färgning direkt norr om en 0,4×0,7 m stor sten. I Dn6 hade anläggningen vuxit i omfång till 0,7×0,36 m. Vid profilgrävning från Dn6 visade sig en 0,15 m djup brunfärgning med rundad botten, innehållande 0,25 kg skörbränd sten. Ej profilritad.

A73 Ränna – Hus I

Yta A X7011833 Y120726 Z 59,50 m.ö.h.

I Dn5 framträdde en mycket tydlig, halvcirkelformad, rödfärgad ränna i östra delen av hus I. I söder var den delvis täckt av det gruslager som den södra vällen av hus I varit uppbyggd av. Ränna var mellan 0,40–0,5 m bred i plan. Efter det att den 0,2 m tjocka grusfyllningen avlägsnats syntes rännan tydligt direkt öster om den östra profilbanken (N–S). Rännan dokumenterades i tre profiler. Två profiler grävdes i den, genom hus I tvärställda profilbanken, där den återkom med 2,8 m mellanrum (genom sin halvcirkelform). Den tredje profilen grävdes i rännans mitt, där en 0,40 m stor rundad utbuktning registrerades.

Profilbankens två beskrivningar av rännan görs utifrån den ursprungliga markytan, medan profilen i den så kallade utbuktningen beskrivs från Dn6.

Rännan i profilbankens södra del

Här var rännan synlig som en 0,35 m bred och 0,3 m djup rödfärgad nedgrävning. Inslaget av grus var mera påtagligt här, än i den norra delen av profilen. Sannolikt beroende på de grusmassor som utgjort ett stöd för vällen i slutningen mot söder. Direkt och delvis ovanför rännan fanns ett 1,4 m brett och 0,3 m tjockt gruslager av samma material som påträffats som dränering inne i huset. I profilen syntes två 0,3 m stora stenar i rännans

norra sida, samt en mindre 0,2 m stor sten vid den södra sidan. I fyllningen fanns enstaka skörbränd sten, brända ben och rödockra.

I den motstående sidan av profilbanken, 0,40 m västerut är inte rännan lika tydlig.

Rännan i profilbankens norra del

Omkring 2,8 m norr om ovanstående hade rännan en annan utformning. Här syntes en 0,6 m bred och 0,44 m djup grop med kraftig rödfärgning och en 0,02 m tjock kollins i den svagt skålförmade gropen. Här var fyllningen mera kulturpåverkad och mera stolphålsliknande.

I den motstående sidan av profilbanken, 0,40 m västerut uppvisade profilen inte alls den kraftiga nedgrävning som beskrivs ovan. Här förekommer ett mera jämntjockt parti med rödfärgad jord som mycket väl kan utgöra rännans fortsättning västerut. Det kunde också dokumenteras i planen över Dn5. Det är därför sannolikt att den stora nedgrävningen i rännan utgörs av ett stolphål. Stolphålet har beteckningen A73a.

Utbuktningen i rännans mitt i Dn6

I profil syntes en 0,98 m bred och 0,28 m djup kraftig rödfärgning med plan botten. Den så kallade utbuktningen i rännans östra del bestod av ett 0,38 m brett och 0,15 m djupt parti innehållande mera sot- och kol än övriga delen av nedgrävningen. I västra sidan begränsades utbuktningen av en kantställd 0,24 m stor sten. Vid nedgrävningen i söder påträffades 7,7 kg skörbränd sten och ett kvartsitavslag. Analys av tre jordprover från anläggningen uppvisar en fosfathalt mellan 75–105 grader, MS till 27–49. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal och rödockra.

Träkol från alm ¹⁴C-daterades till 2 140–1 950 f.Kr (kal 16).

FYND

Kvartsitavslag 1st

Hasselskal

Rödockra

A73a Stolphål – Hus I

Yta A X7011834 Y120725 Z 59,70 m.ö.h.

I den tvärgående (N–S) profilbanken i hus I framkom ett stolphål i rännan A73. Stolphålet ligger i anslutning till den norra vallen som utgjorde husets begränsning mot norr. Här syntes en 0,6 m bred och 0,44 m djup grop med kraftig rödfärgning och en 0,02 m tjock kollins i den svagt skålförmade gropen. Fyllningen bestod av kraftigt kulturpåverkad sand med inslag av stenar och skörbränd sten. Strax norr om nedgrävningen fanns en 0,4 m stor sten.

A74 Svacka

Yta A X7011830 Y120733 Z 59,20 m.ö.h.

Strax nordväst om vallen A70 (hus V) fanns en 1,2 m stor och 0,20 m djup svacka omgiven av några större stenar 0,040–0,8 m stora. I den norra delen sann ett 0,4 m brett gulsotigt bandformat parti. Inga fynd eller övriga konstruktionsdetaljer kunde dock iaktas vid profilgrävning. Ej profilritad.

A75, Grop i schakt 2

Yta B X7011801 Y120709 Z 53,40 m.ö.h.

I schaktets västra profil (1,4 m söder om A11) fanns en 1,3 m bred och 0,4 m djup grop. A75 var belägen under överlagringen med ett 0,10 m tjockt lager av humus. Direkt därunder vidtog ett 0,95 m brett och 0,10 m tjockt sotlager med inblandning av blekjord och kolbitar. Vid undersökningen konstaterades en kraftig fisklukt i den mörka sotfärgade jorden. Fyllningen var huvudsakligen homogen, med enstaka, mindre skörbrända stenar och några centralt liggande stenar, 0,1 m stora. Några små bitar av rödockra låg i anläggningens nedre del. I anläggningen påträffades en sten med svart beläggning, som sannolikt består av harts. Gropen var relativt fyndfattig, endast 0,44 g brända ben påträffades. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 61 grader, MS bestämdes till 7. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal. Träkol från alm ¹⁴C –daterades till 2 830–2 470 f.Kr (kal 16).

FYND

F102, Sten med beläggning av harts

Brända ben 0,44 g

Rödockra

Hasselskal

A76, Ränna – Hus I

Yta A X7011835–836 Y120715–718 Z 59,42 m.ö.h.

I Dn6 framkom en 2,4 m lång och 1–1,4 m bred, långsträckt rödfärgning med oregelbunden form. Fyllningen var kraftigt rödfärgad med skörbränd sten, bitar av rödockra och brända ben. Den västra delen var särskilt distinkt med en mycket kraftig rödfärgning med kol och sot.

Efter nedgrävning till Dn7 minskade rännan i omfång till mellan 0,4–0,1 m bredd, med samma fyllning som ovan.

Rännan dokumenterades i två profiler. Dels ingår den i den tvärgående profilbanken (Profil 1) genom den västra delen av hus I och dels grävdes ytterligare en profil 2,4 m öster där om (Profil 2).

Profil 1

I den tvärgående (N–S) profilbanken genom hus I syntes rännan tydligt, som en 0,4 m bred och 0,14 m djup nedgrävning med rundad botten. Nedgrävningen var belägen direkt under ett 2,4 m långt och 0,02 m tjockt sotfärgat lager som sammanfaller med husets golvnivå. I rännans södra sida, längs husets insida, fanns särskilt mycket sot och skörbränd sten. I fyllningen förkom skörbränd sten, rödockra och brända ben. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 445 grader, MS bestämdes till 158.

Profil 2

I profil syntes en 1,1 m bred och 0,23–0,3 m djup tudelad färgning med rödbrun grusig sand. I mitten avsmalnade färgningen till endast 0,05 m djup.

Den norra sidan var 0,6 m bred och här uppmättes det största djupet, 0,3 m. Den nedgrävningen stämmer också med rännans läge i plan. Färgningen omslöt en 0,2×0,5 m stor sten. I rännans botten som var plan var rödfärgningen extra kraftig inom ett 0,15 m brett och 0,6 m tjockt parti.

Den södra färgningen var sammanhängande med rännan i ett 0,10 m brett och 0,05 m tjockt lager, sedan vidtog en 0,4 m bred och 0,23 m djup nedgrävning med rundad botten, mera stolphålsliknande. På vardera sidan om de två nedgrävningarna fanns ett 0,4 m brett och 0,2 m tjockt lager av grått grus med inslag av sand. Rolf Zahle genomförde en jordartsanalys och besiktning av anläggningen, han menar att grusmaterialet inte finns i områdets

omedelbara närhet utan har hämtats till platsen (Zahle 2002). Genom att materialet är mycket genomsläppligt för vatten skulle det fungera utmärkt som *dränering*.

FYND

Brända ben

Rödockra

A77, Grop i schakt 2

Yta B X7011815 Y120720 Z 56,38 m.ö.h.

I schaktets västra profil (0,4 m norr om A14) syntes 0,6 m av en närmast rosafärgad nedgrävning. En 0,26 m djup grop med skålformad botten vars norra del sträckte sig under vägbanken. A77 kunde därför inte friläggas ytterligare. I profilen syntes kol- och benbitar samt enstaka skörbränd sten. Anläggningen låg under fyllnadsmaterial från vägen, ett 0,3 m tjockt grus och sandlager, men med en 0,02 m tjock blekjordsbildning. Blekjordsbildningen sammanhänger med den som kunde iaktas i schaktets kortsida och visar att boplatstrester finns under vägen, de har inte schaktats bort i samband med byggandet av vägen.

FYND Brända ben

C1, Härdgrop– Hus IV

Yta C X7011790 Y120751 Z 51,70 m.ö.h.

Redan i Dn1 syntes delar av anläggningen i form av en 1,8×0,5 m stor (Ö–V) packning med skörbränd sten med fortsatt utbredning mot norr. I Dn3 var utbredningen 1,5×1,9 m stor i plan med riklig förekomst av skörbränd sten. Ett större, 2,4×1,2 m stort gulbrunsoigt område med skörbränd sten sträcker sig mot nordost från C1 räknat. C1 ingick i den öst–västliga profilbanken genom hus IV och anläggningens huvudområde var beläget intill profilen. I profil syntes en 1,6 m bred och 0,5 m djup grop med skålformad botten. Fyllningen bestod av sotfärgad grovsand och finare sediment med rikligt med skörbränd sten och brända ben. I de fyra kvm som C1 omfattar uppmättes 118,7 kg skörbränd sten och 164,76 g brända ben i Dn1–4, vid profilkanten gjordes en nedgrävning till Dn5. Mängden keramik uppgick till 42,56 g (56 bitar) och bestod huvudsakligen av ett mycket fragmenterat material. I övrigt förekom tre skrapor i kvarts, två kvartsitskrapor, avslag i kvarts, kvartsit och ett retuscherat kvartsitavslag. Vid analys av makrofossil från profilen påträffades hasselskal, benbitar och rödockra. Fyra analyser av jordprov från anläggningens södra del (x7011789 y120751) uppvisar en fosfathalt mellan 141–352 grader, MS låg mellan 36–80. En fjärde analys, med jord från profilen i anläggningens södra del, på ca 0,25 m djup visar betydligt högre värden, fosfathalten var 467 grader medan MS bestämdes till 187.

Träkol från tall ¹⁴C-daterades till 2 470–2 310 f.Kr (kal 16).

FYND

7011789 120750

Brända ben 76,42 g

Keramik 4,64 g (7 st)

Kvartsavslag 46 st

Kvartsitavslag 2 st

F146 Retuscherat kvartsitavslag

F182 Kvantsskrapa

Hasselskal

701189 120751

Brända ben 48,8 g

Keramik 18,9 g (25st)

Kvartsavslag 34 st

F145 Kvantsskrapa

Hasselskal

7011790 120750	701790 120751
Brända ben 24,8 g	Brända ben 14,74 g
Keramik 5,74 g (16 st)	Keramik 13,28 g (8 st)
Kvartsavslag 15 st	Kvartsavslag 9 st
Kvartsitavslag 3 st	Kvartsitavslag 4 st
F141 Kvartsitskrapa	F384 Kvartsskrapa
F148 Kvartsitskrapa	Hasselskal
Hasselskal	

C2, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011790 Y120748 Z 51,65 m.ö.h.

Anläggningen framkom i den södra sidan av den öst–västliga profilbanken genom hus IV. I profilen syntes en 0,4 m bred och 0,36 m djup kraftigt sotfärgad nedgrävning vars inre var fylld med en mörkröd, kraftigt anrikad jord. Anläggningens bottenparti var skålformat. Färgningen omgavs av ett, i jämförelse med omgivande lager, avvikande jordmaterial bestående av grovsand och grus. Den senare färgningen kan ha utgjort den grop som grävts för stolpen. Längs anläggningens sidor registrerades enstaka skörbränd sten.

C3, Ansamling med skörbränd sten– Hus IV

Yta C X7011786 Y120749 Z 51,10 m.ö.h.

Under ett 5×0,40–1,2 m stort, långsträckt (i nordväst sydöstlig riktning) sotigt område i Dn3 framkom i Dn4 en närmast rund, 1 m stor sotfärgning med enstaka skörbränd sten synlig. I profil syntes en 0,46 m bred och 0,12–0,15 m djup tudelad mörkbrun färgad sand med sot, enstaka kol och 1,22 g brända ben. I anläggningens sydöstra del fanns 5 kg skörbränd sten.

FYND

Brända ben 1,22 g

C4, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011787 Y120746 Z 51,18 m.ö.h.

Under ett 5×0,40–1,2 m stort, långsträckt (i nordväst sydöstlig riktning) sotigt område i Dn3 framkom i Dn4 en närmast rund, 0,26 m stor kraftig sotfärgning, 2,2 m NV om C3. I profil syntes en 0,3 m bred och 0,15 m djup nedgrävning med svagt skålformad botten. I den sotfärgade, mörkbruna sanden fanns inslag av kol. Anläggningen, som totalundersöktes innehöll 0,6 kg skörbränd sten.

C5, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011788 Y120746 Z 51,27 m.ö.h.

I Dn4 framkom en rund, 0,26 m stor kraftig sotfärgning, 0,30 m nordväst om C4. I profil syntes en 0,3 m bred och 0,2 m djup nedgrävning med skålformad botten. I den sotfärgade, mörkbruna sanden fanns inslag av kol. Anläggningen, som totalundersöktes innehöll 0,4 kg skörbränd sten.

FYND

Kvartsavslag 1 st

Brända ben 0,25 g

C6, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011787 Y120745 Z 51,30 m.ö.h.

I Dn4 (nordväst om C4 och C5) framkom en 0,9×0,56 m stor (Ö–V) kraftig sotfärgning med inslag av kol och skörbränd sten. I profil syntes en 0,45 m bred och 0,2 m djup nedgrävning med skålförmad botten. I den sotfärgade, mörkbruna fyllningen fanns en skrapa i kvarts (F564), ett kvartsavslag samt några bitar hasselskal. Omkring ¾ av anläggningen undersöktes och 1,75 kg skörbränd sten påträffades.

FYND

F564 Kvartsskrapa

Kvartsavslag 1 st

Brända ben 3,64 g

Hasselskal

C7, Ränna – Hus IV

Yta C X7011786–789 Y120748–749 Z 51,05 m.ö.h.

I Dn3 syntes ett 10,26 m långsträckt område med en varierande bredd mellan 0,6 (i nordväst) till 3,8 m i den sydöstra delen. Här och var syntes fläckvis med sot i det sandblandade gruset. Efter ytterligare nedgrävning till Dn4 framkom en mera rännförmad färgning med samma sträckning. Rännan var i allmänhet 0,6 m bred. I den nordvästra änden gjorde rännan 5 m lång utlöpare mot öster. I den nordvästra delen fanns också några kraftiga, runda sotfärgningar 0,2–0,25 m stora, C14 respektive C12. Tre profiler grävdes genom rännan. I den sydöstra delen var rännan 0,30 m bred och 0,10 m djup med svagt skålförmad botten. Den andra profilen grävdes ca 2,5 m längre mot nordväst. Här syntes en 0,6 m bred och 0,26 m stor nedgrävning med omörd jord, sot och mindre kolbitar. Vid nedgrävningen för profilen uppmättes 0,3 kg skörbränd sten. Rännans bottenform var här i det närmaste plan.

Anläggning C7 ingår också i den profilbank som utsparades genom hus IV i öst –västlig riktning. Här syntes rännan som en 0,5 m bred och 0,3 m djup kraftig sotfärgning med oregelbunden botten. I profilen syntes enstaka skörbränd sten. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 82 grader, MS bestämdes till 16. Ytterligare en analys från profilen uppvisar en fosfathalt på 169 grader och MS 30. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal och ben.

FYND

Kvartsavslag 1 st

Brända ben 3,22 g

Hasselskal

C8, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011787 Y120746 Z 51,15 m.ö.h.

I Dn4 framkom en oregelbunden, 0,2×0,4 m stor mörkbrun färgning, 0,6 m sydost om C4. I profil syntes en 0,2 m bred och 0,2 m djup nedgrävning med skålförmad botten. I den mörkbruna, sandiga fyllningen fanns 1 kg skörbränd sten. Anläggningen totalundersöktes.

C9, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011787 Y120745 Z 51,23 m.ö.h.

I Dn4 framkom en rund, 0,3 m stor sotfärgning, 0,6 m sydväst om C4. I profil syntes en 0,25 m bred och 0,15 m djup nedgrävning med skålförmad botten. Fyllningen som var mörkbrun med inslag av sot innehöll 1 kg skörbränd sten. C9 totalundersöktes.

FYND

Brända ben 0,86 g

C10, Stolphål – Hus IV

Yta C X7011787 Y120748 Z 51,14 m.ö.h.

I Dn4 framkom en oval, 0,5×0,36 m stor sotfärgning (N-S).I profil syntes en 0,45 m bred och 0,25 m djup nedgrävning med skålförmad botten. Fyllningen som var mörkbrun med inslag av sot innehöll 3,1 kg skörbränd sten. Anläggningen totalundersöktes.

FYND

Brända ben 0,64 g

C11, Ansamling med skörbränd sten – Hus IV

Yta C X7011791–792 Y120754–755 Z 51,57 m.ö.h.

I Dn5, under den överlagrande finsanden framkom en 1,6×1,5 m stor, oregelbunden kraftig sotfärgning med rikligt med skörbränd sten. Anläggningen hade en vidare utbredning under profilbankarna i norr och väster. I profilen som tangerade anläggningens västra sida syntes en 1,4 m bred och 0,2 m djup svagt skålförmad nedgrävning med en fyllning av mörkbrun sotig sand. I den del av anläggningen som undersöktes fanns 39,4 kg skörbränd sten i Dn5. Brända ben uppmättes till 144,2 g i Dn5, den största mängden 83,3 g, påträffades i anläggningens norra del. I Dn4, som huvudsakligen utgjordes av översandningen fanns endast några enstaka brända ben. I övrigt förekom enstaka kvartsavslag. Totalt förekom 201,4 g keramik (171 bitar), de flesta starkt fragmentariska. Strax söder om anläggningen påträffades F561, en del av en malsten. Analys av jordprov från anläggningen (Dn5) uppvisar en fosfathalt till 706 grader, MS bestämdes till 79. I anläggningen förekom även hasselskal och bitar av rödockra. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal, benbitar av bland annat fisk och rödockra

FYND

7011791 120753	7011791 120754	7011792 120752
Brända ben 38,5 g	Brända ben 6,8 g	Brända ben 6,74 g
Kvartsavslag 2 st	Kvartsavslag 5 st	Kvartsavslag 3 st
Kvartsstycke 68,66 g	F558 Keramik 23 g	F549 Keramik 22,26 g
F555 Keramik 27,88 g		
F561 Del av malsten		

7011792 120753	7011792 120754
Brända ben 83,46 g	Brända ben 9,04
F556 Keramik 89,1 g	Kvartsavslag 1 st
	F559 Keramik 39,1 g

I Dn4 och i Dn5 efter schaktning med maskin framkom några distinkta, men i de nivåerna relativt grunda mörkbruna, sotfyllda färgningar flera med ett stolphålsliknande utseende. Djupet varierar mellan 0,05–0,10 m. Anläggningarna profilgrävdes men ritades inte.

C12, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011791 Y120746 Z 51,44 m.ö.h.

I Dn4 syntes en rund, 0,26 m stor sotfärgning. Anläggning C12, liksom även C13 och C14 var belägna i den norra delen av rännan C7. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol. Färgningen fanns fortfarande kvar efter schaktning med maskin ned till Dn5. Ej profilritad.

C13, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011793 Y120747 Z 51,51 m.ö.h.

I Dn4 syntes en rund, 0,26 m stor sotfärgning. Anläggning C13, liksom även C12 och C14 var belägna i den norra delen av rännan C7. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol. Färgningen fanns fortfarande kvar efter schaktning med maskin ned till Dn5. Ej profilritad.

C14, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011790 Y120746 Z 51,29 m.ö.h.

I Dn5 framkom en rund, 0,24 m stor sotfärgning 0,3 m söder om C12. Anläggning C14, liksom även C12 och C13 var belägna i den norra delen av rännan C7. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol. Ej profilritad.

C15, Ansamling med skörbränd sten – Hus IV

Yta C X7011790 Y120750 Z 51,29 m.ö.h.

I Dn5 framkom efter schaktning med maskin en grund, 0,9 m stor oregelbunden sotfärgning med skörbränd sten. I den södra halvan uppmättes 0,7 kg skörbränd sten. Ej profilritad.

FYND

Brända ben 1,08 g

C16, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011789 Y120758 Z 51,25 m.ö.h.

I Dn4 syntes en 0,6×0,7 m stor (N–S) mörkbrun färgning med sot. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol. Ej profilritad.

C17, Ränna – Hus IV

Yta C X7011785–787 Y120757–758 Z 50,89 m.ö.h.

I Dn4 syntes en 2,4×0,5 m stor (NV–SO) sotfärgning. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol samt 9,6 kg skörbränd sten. En liten bit keramik (F606) hittades. 40 % av anläggningen undersöktes. Ej profilritad.

FYND

F606 Keramik 1,04 g

Brända ben 0,5 g

C18, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011787 Y120758 Z 50,92 m.ö.h.

I Dn4 syntes en 0,56×0,7 m stor (N–S) sotfärgning. Vid grävning påträffades ett sammanhängande kolstycke, 0,45 m långt och 0,05–0,25 m brett. C18 var belägen strax nordost om

C17. I anläggningen som grävdes till hälften, påträffades en liten bit keramik (F604) och 1,4 kg skörbränd sten. Ej profilritad.

FYND

F604 Keramik 0,42 g

Brända ben 1,08 g

C19, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011790 Y120756 Z 51,29 m.ö.h.

I Dn4 syntes en närmast rund, 0,3 m stor mörkbrun färgning med sot. Ej profilritad.

C20, Stolphål? – Hus IV

Yta C X7011793 Y120749 Z 51,66 m.ö.h.

I Dn4 syntes en 0,6×0,7 m stor (N–S) mörkbrun färgning med sot och enstaka skörbrända stenar i ytan. Fyllningen var mörkbrun med inslag av sot och kol. Ej profilritad.

G1, Grop

Yta C X7011782–785 Y120773–775 Z 51,00 m.ö.h.

Sexton meter öster om hus IV framkom en större sotfärgning med enstaka skörbrända stenar spridda. I Dn1 påträffades en skrapa i kvartsit (F127), en bit keramik (F251), i norra schaktkanten ett retuscherat kvartsavslag (F255) samt enstaka kvartslavslag i övrigt. Ingen tydlig avgränsning av anläggningen kunde iakttas i Dn1. Anläggningen med omgivande m-rutor nedgrävdes i fyra nivåer inom en 5×6 m stor yta. I Dn2 framkom en kvartskärna (F132). I Dn3 påträffades två kvartsskrapor (F134, F135). I Dn4 syntes en ca 2,3×1,5 m stor (Ö–V), oregelbunden färgning med sot och spridda kolbitar. Här påträffades ytterligare en kvartskärna (F138) samt sju skärvor keramik (F403). När anläggningens utbredning bättre kunde fastställas fortsatte nedgrävningen ytterligare en nivå inom en 6×3 m stor yta. I Dn5 fanns en bit keramik (F422) samt fyra mindre bitar bränd lera (F613).

Vid profilen som lades i nord–sydlig riktning handgrävdes ett schakt, 1×3 m ned till Dn10 innan anläggningens botten var nådd. I Dn6 framkom två bitar keramik (F171), i Dn9 en liten bit bränd lera (F612). I Dn10 påträffades tre mindre bitar keramik (F164). I gropens fyllning, som bestod av finsand fanns spridda sotfläckar. I övrigt förekom 22,18 g brända ben, bitar av rödockra, 30 kvartsavlag och ett kvartsitavslag. Kvartsavslag förekom på alla nivåer ned till Dn6. I fyndlistan nedan redovisas antal per m-ruta. Totalt påträffades 21,55 kg skörbränd sten i gropen, medan en något större mängd skörbränd sten låg utanför gropens sydvästra sida.

I profilen, som slutligen nedgrävdes med maskin, syntes en 1,7 m bred och 0,62 m djup grop med sluttande sidor mot en närmast plan botten. Utanför gropens norra sida fanns ett 0,10 m tjockt lager av finsand som sannolikt kommer från den kraftigt sluttande vägbanken som ligger strax intill.

Strax sydväst om G1 påträffades en kvartsskrapa i Dn3 (F129) I Dn4 fanns två bitar keramik (F139, F175) Strax väster om anläggningen fanns ytterligare keramik (F280).

Direkt sydost om G1 fanns 0,18 g förkolnade hasselskal i Dn4,

Den keramik som påträffades i (45,66 g) och i anslutning (14,6 g) till G1 saknar ornering. I utseende kan den inte sägas skilja sig från den övrig keramik inom yta C. Även spridda kvarts- och enstaka kvartsitavslag förekom i anslutning till gropen. Ett flintavslag fanns strax nordost där om.

FYND

7011782 120774	7011782 120775	7011783 120773	7011783 120774
F134 Kvarsskrapa	Skörbr sten 2,7 kg	F132 Kvarsskärna	F251 Keramik 2 g
F613 Bränd lera 0,42 g	Brända ben 5,10 g	F135 Kvarsskrapa	Brända ben 2,78 g
	Skörbr sten 6,65 kg	F138 Kvarsskärna	
Kvartsavslag 4 st		Kvartsavslag 4 st	Brända ben 5,04 g
Kvartsitavslag 1 st			Skörbr sten 4,3 kg
			Kvartsavslag 5 st
7011783 120775	7011784 120773	7011784 120774	7011785 120773
Brända ben 0,46 g	Brända ben 2,7 g	F164 Keramik 3,16 g	F422 Keramik 2,8 g
	Skörbr sten 2,75 kg	F171 Keramik 8,24 g	Brända ben 1,22 g
	Kvartsavslag 10 st	F612 Bränd lera 0,16 g	Skörbr sten 2,6 kg
		Brända ben 4,88 g	
7011785 120774		Skörbr sten 2,55 kg	
F403 Keramik 29,48 g		Kvartsavslag 7 st	

G2, Grop

Yta C X7011751 Y120752 Z,49,24 m.ö.h.

I undersökningsområdets (UO) södra utkant framkom skörbränd sten inom en 4×3 m stor provruta. Inom den 12 kvm stora ytan påträffades totalt 44 kg skörbränd sten, varav 10,05 kg i den sydöstra m-rutan 7011751 120752. I Dn2 framkom en 1,2 m stor rödbrun färgning med inslag av sot och skörbränd sten. Färgningen hade sin vidare utbredning utanför schaktkanten och UO. De tre m-rutorna längs den södra schaktprofilen nedgrävdes till Dn7. I anläggningen fanns tre bitar rödockra i Dn1. En flintskrapa (F125) och ett förarbete till ett bryne i kvartsit (F124) påträffades i Dn2. I Dn4–6 fanns 1,54 g brända ben.

I schaktprofilen syntes en 0,8 m bred och 0,5 m djup nedgrävning med enstaka sot och mindre skörbrända stenar.

I de närliggande m-rutorna påträffades enstaka brända ben, två små flintavslag samt enstaka bitar rödockra. Cirka 2,5 m nordost om G2 registrerades en knacksten (F112). I övrigt är området mellan hus IV och G2 så gott som fyndtomt, endast spridd förekomst av skörbränd sten registrerades. Anläggning G2 påträffades 30 m söder om keramikområdet och strax nedanför nivåkurvan för 50 m.ö.h. Vid förundersökningen registrerades skörbränd sten ned till 47 m.ö.h. mot bäckravinen och 60 meter utanför det område som avgränsades inför slutundersökningen. Boplotsindikationerna inom området har sin vidare utbredning söderut ner mot bronsåldersnivåer. G2 kan eventuellt tillhöra den senare bosättningen inom området. Ej profilritad, endast fotodokumentation.

Den södra profilen nedgrävdes med maskin och nämns i bilaga *Jordartsanalyser och lagerföljder* sidan 9 (Abbing & Zale).

FYND

F124 Förarbete till bryne i kvartsit
 F125 Flintskrapa
 Brända ben 1,54 g
 Rödockra

S1, Hög med skörbränd sten

Yta C X7011801 Y120695 Z: 54,60 m.ö.h.

Vid maskingrävning av djupschakt nr 4 inom den västra delen av yta C framkom en hög med skörbränd sten under överlagringen. I samband med bortschaktandet av de överlagrande jordmassorna sparades en 0,5 m bred profil genom högen. Den sydvästra delen av anläggningen handgrävdes delvis, efter det att jordmassorna som täckte ytan grävts bort. Skörbränd sten och bitar av rödockra fanns företrädesvis inom ett 2×0,8 m stort (Ö–V) kraftigt sotlager i Dn1–2 (från och med att överlagringen schaktats bort). Även enstaka brända ben fanns, men de var mycket söndervittrade. Det kraftiga sotlagret omgavs av ett ca 2,5×2 m stort område med svagt sotfärgad jord. Totalt uppmättes 34 kg skörbränd sten i de fem kvadratmeter som undersöktes manuellt, ytterligare 5,8 kg framkom vid profilrensning. Den mängden utgör bara en bråkdel av den skörbränd sten som förekom i anläggningen. Större delen av anläggningen låg i den del som maskingrävdes och den skörbrända stenen kunde därför inte registreras på vederbörligt vis.

I profilen från nordost syntes en 3 m bred och 0,55 m hög anläggning med sot, skörbränd sten, bitar av rödockra och enstaka kolbitar. S1 hade en svagt rundad topp. Anläggningens relativt plana bottenform sammanfaller med det 0,2 m tjocka kulturpåverkade lagret som påträffades under överlagringen. Tjockleken på jordmassorna som överlagrar anläggningen varierade mellan 0,1–0,20 m. Här och var syntes ett par överlagrande humusskikt med fläckvis inslag av blekjordsbildning. I anläggningen låg ett retuscherat flintavslag (F442) och ett stycke mörkt grå yxflinta (F449), ytterligare en bit av yxflinta (F441) påträffades strax söder om S1. Enstaka brända ben och avslag i flinta förekom. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar förvånansvärt låga värden. Fosfathalten låg mellan 8–12 grader och MS mellan 5–9. Vid analys av makrofossil påträffades hasselskal och rödockra. S1 ¹⁴C –daterades genom hasselskal till 2 460–2 290 f.Kr (kal 16).

FYND

7011801 120695	7011802 120694	7011802 120695
Brända ben 0,28 g	Brända ben 0,18 g	Brända ben 0,78 g
Flintavslag 1 st	Flintavslag 1 st	F442 Flintavslag, retuscherat
Hasselskal		F449 Yxflinta, mörkgrå

7011803 120794

Flintavslag 2 st

Hasselskal

S2, Hög med skörbränd sten/härdgrop

Yta C X7011804 Y120695 Z: 54,69 m.ö.h.

Strax norr om S1 framkom ytterligare en ansamling skörbränd sten under de överlagrande jordmassorna. Ursprungligen kan anläggningen ha haft en liknande, mera upphöjd form som S1. Anläggningen var belägen i ett av de djupgrävda schakt som maskingrävdes år 2001 då området fortfarande var vattensjukt och omöjliggjorde iakttagelser. Efter dränering av yta C torrlades området och normal grävning kunde företas. Endast ena halvan av anläggningen återstod efter schaktgrävningen. I profil syntes en 1,25 m bred nedgrävning vars fyllning bestod av sotig, grusig sand ned till 0,2 m djup. På grund av nedgrävningen kan det möjligen röra sig om en härdgrop. I S1 kunde ingen nedgrävning iakttas. Gropen var fylld med skörbränd sten, totalt uppmättes 17,6 kg skörbränd sten i den västra delen.

FYND

F635 Sten med beläggning av harts

Förutom tidigare nämnda anläggningar under överlagringen (A17, S1 och S2) påträffades ytterligare nio anläggningar eller rester efter anläggningar. De registrerades i samband med borttagandet av jordmassorna inom den västra delen av yta C. Jordlagret direkt under överlagringen var kraftigt sotfärgat och kompakt och det var mycket svårt att urskilja några anläggningar. Efter ytterligare maskinschaktning ned till Dn3, framkom dock tydliga rester efter anläggningar mot den ljusgula sanden. Följande anläggningar med Önr kunde registreras under överlagringen: En härd (Ö4) samt åtta härdrester (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8 och Ö9).

Ö1, Härdrest

Yta C X7011815 Y120694 Z: 54,60 m.ö.h.

I Dn3 framkom en 0,8×0,5 m stor (N–S) sotfärgad anläggning med enstaka skörbränd sten. Östra delen grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. Endast ett tunt bottenlager, ca 0,05 m djupt återstod. I den södra delen uppmättes 0,25 kg skörbränd sten. Ej profilritad.

Ö2, Härdrest

Yta C X7011816 Y120695 Z: 54,69 m.ö.h.

Cirka 0,8 m öster om Ö1 framkom en rund, sotig färgning 0,3 m stor. Södra delen grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. Endast ett tunt bottenlager, ca 0,05 m djupt återstod. Ej profilritad.

Ö3, Härdrest

Yta C X7011814 Y120695 Z: 54,51 m.ö.h.

Cirka 0,8 m sydväst om Ö2 framkom en 0,2×0,3 m stor (Ö–V), sotig färgning. Södra delen grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. Endast ett tunt bottenlager, ca 0,05 m djupt återstod. Ej profilritad.

Ö4, Härd

Yta C X7011811 Y120692 Z: 54,15 m.ö.h.

Cirka 3,5 m sydväst om Ö1–Ö3 registrerades en 0,7×0,8 m stor (N–S), mycket distinkt färgning med rikligt med kol och skörbränd sten i ytan. Östra delen grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. I profil syntes kraftigt sotlager med kol 0,64 m brett och 0,06–0,10 m djupt. I anläggningens östra del uppmättes 3,1 kg skörbränd sten. Analys av jordprov från anläggningen uppvisar en fosfathalt till 40 grader, MS bestämdes till 6. Vid analys av makrofossil påträffades rikligt med träkol.

Anläggning Ö4 ¹⁴C-daterades genom träkol av hassel till 2 630–2 470 f.Kr (kal 16).

Ö5, Härdrest

Yta C X7011810 Y120698 Z: 54,32 m.ö.h.

Vid förlängning av schakt 3 mot nordost registrerades en 2,4×0,5 m stor (NO–SV) sotfärgning i Dn1, direkt under överlagringen. I ytan fanns enstaka skörbränd sten. Färgningen hade sin vidare utbredning mot söder, under den m-breda profilbanken. I profilen som grävdes i vinkel mot schaktväggen syntes en 0,65 m bred och 0,4 m djup

grop med sotig fyllning. En 0,06 m tjock kol- och sotfylld lins följde gropens form som avsmalnade mott botten till 0,2 m bredd.

Ö6, Härdrest

Yta C X7011810 Y120701 Z: 54,20 m.ö.h.

I Dn3 under överlagringen och efter ytterligare schaktning med maskin registrerades en 1,10×1 m stor, oregelbunden färgning (NO–SV) med sotfärgad jord och enstaka skörbränd sten i ytan. Den sydöstra halvan grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. Endast ett tunt bottenlager, ca 0,07 m djupt återstod. I den sydöstra halvan uppmättes 2 kg skörbränd sten. Ej profilritad.

Ö7, Härdrest

Yta C X7011809 Y120701 Z: 54,14 m.ö.h.

I Dn3 under överlagringen och efter ytterligare schaktning med maskin registrerades en 0,9×0,6 m stor, avlång färgning (Ö–V) med sotfärgad jord och enstaka skörbränd sten i ytan. Den södra halvan grävdes ned till steril mark och sållades i 2 mm såll. Endast ett tunt bottenlager, ca 0,075 m djupt återstod. I den södra halvan uppmättes 0,6 kg skörbränd sten.

Ej profilritad.

Ö8, Härdrest

Yta C X7011808 Y120702 Z: 54,00 m.ö.h.

I Dn3 under överlagringen och efter ytterligare schaktning med maskin registrerades en 1,3×0,6 m stor, oval färgning (NO–SV) med sotfärgad jord. Anläggningen uppvisar ett likartat utseende som de övriga härdresterna och undersöktes ej.

Ö9, Härdrest

Yta C X7011795 Y120710–711 Z: 52,55 m.ö.h.

Anläggningen var belägen i en provruta strax söder om hus II. Ytan handgrävdes i Dn1–Dn2 och i de två m-rutor som Ö9 var belägen i uppmättes 1,10 respektive 4,7 kg skörbränd sten. I Dn2 påträffades även två knytnävsstora stenar med en beläggning som sannolikt består av harts. Samma typ av beläggning förekom på en sten i A75. Här förekom också två bitar rödockra och ett mindre kvartsavslag. I Dn3 registrerades en närmast rund, 0,7 m stor gråsotig färgning med enstaka kol och skörbränd sten. I profil syntes en 0,7 m bred och 0,2 m djup svagt sotig fyllning med skålförmad botten. Längs nedgrävningens botten fanns ett 0,02 m tunt lager med ljus sand och enstaka stenar.

FYND

F457, F458 Stenar med beläggning av harts

Kvartsavslag (1st)

Rödockra

Bilaga 3. ¹⁴C-dateringar

Anr	Kontext	Yta	KPnr	Lab nr	Material	BP	Kal BC/AD 1 σ	Kal BC/AD 2 σ	Period
A1	Härdgrop	A	00-4	Ua-16861	Träkol (P)	4 315 \pm 75	BC 3 080 - 2 780	BC 3 300 - 2 600	MN
A2	Ansaml m skörbr sten	B	00-3	Ua-16862	Träkol (G)	1 905 \pm 70	AD 60 - 220	BC 40 - 320 AD	from-rom jäå
A2	Ansaml m skörbr sten	B	00-6	Ua-17213	Hasselskal	3 965 \pm 70	BC 2 580 - 2 340	BC 2 850 - 2 800	MN
A3	Block med nedgrävning	A	00-2	Ua-16863	Träkol (G)	1 745 \pm 55	AD 240 - 380	AD 140 - 420	rom jäå
A4	Stenansamling	A	00-5	Ua-16864	Träkol (G)	375 \pm 65	AD 1450 - 1630	AD 1430 - 1650	historisk tid
A5	Stensansamling, Hus I	A	01-11	Ua-18989	Träkol (A)	3 035 \pm 70	BC 1 400 - 1 130	BC 1 440 - 1 040	ä brå
A6	Del av vall, Hus I	A	00-1	Ua-16865	Träkol (B)	1 575 \pm 65	AD 420 - 560	AD 340 - 640	fvt
A6	Del av vall, Hus I	A	00-7	Ua-17214	Hasselskal	4 925 \pm 80	BC 3 800 - 3 640	BC 3 950 - 3 530	TN
A8	Härdgrop, sch 2	B	01-1	Ua-18985	Träkol (Al)	3 185 \pm 60	BC 1 520 - 1 400	BC 1 620 - 1 310	ä brå
A16	Härdgrop	C	01-6	Ua-18986	Träkol (Bj)	4 165 \pm 65	BC 2 880 - 2 640	BC 2 900 - 2 570	MN
A18	Härdgrop, Hus I	A	01-9	Ua-18988	Träkol (T)	4 180 \pm 65	BC 2 880 - 2 660	BC 2 900 - 2 570	MN
A23	Hus III, golvnivå	A	01-7	Ua-18987	Träkol (T)	4 540 \pm 70	BC 3 370 - 3 100	BC 3 550 - 2 900	TN - MN
A28	Härd i Hus I	A	02-107	Ua-22181	Träkol (Al)	2 930 \pm 45	BC 1 260 - 1 040	BC 1 300 - 970	ä brå
A31	Härdgrop, Hus II	B	02-81	Ua-22178	Träkol (T)	4 130 \pm 45	BC 2 870 - 2 590	BC 2 880 - 2 570	MN
A35	Härdgrop, Hus II	B	02-82	Ua-22179	Träkol (T)	4 075 \pm 45	BC 2 860 - 2 490	BC 2 870 - 2 470	MN
A45	Del av ränna, Hus II	B	02-76	Ua-22177	Träkol (T)	3 900 \pm 40	BC 2 470 - 2 310	BC 2 480 - 2 200	MN
A60	Större grop, Hus I	A	02-70	Ua-22176	Träkol (Bj)	3 990 \pm 45	BC 2 580 - 2 460	BC 2 630 - 2 340	MN
A65	Stolphål, Hus I	A	02-113	Ua-22263	Träkol (T)	4 155 \pm 45	BC 2 880 - 2 620	BC 2 880 - 2 580	MN
A67	Härdgrop, Hus I	A	02-60	Ua-22175	Träkol (T)	4 110 \pm 45	BC 2 860 - 2 570	BC 2 880 - 2 490	MN
A70	Vall m skärersten	A	02-112	Ua-22262	Träkol (T)	945 \pm 40	AD 1020 - 1160	AD 1 010 - 1 190	vikigatid
A73	Ränna, Hus I	A	02-114	Ua-22264	Hasselskal	3 660 \pm 45	BC 2 140 - 1 950	BC 2 200 - 1 890	SN
A75	Grop, sch 2	B	02-109	Ua-22182	Träkol (A)	4 050 \pm 50	BC 2 830 - 2 470	BC 2 860 - 2 460	MN
C1	Härdgrop, Hus IV	C	02-86	Ua-22180	Träkol (T)	3 905 \pm 45	BC 2 470 - 2 310	BC 2 500 - 2 200	MN
	Tuggkåda, F335	C	02-110	Ua-22183	Tuggkåda	2 975 \pm 50	BC 1 300 - 1 110	BC 1 380 - 1 020	ä brå
	Hus IV, Dn1	C	02-115	Ua-22265	Hasselskal	3 860 \pm 45	BC 2 460 - 2 200	BC 2 470 - 2 200	MN-SN
	Hus IV, Dn5	C	02-116	Ua-22266	Hasselskal	3 855 \pm 45	BC 2 460 - 2 200	BC 2 470 - 2 190	MN-SN
S1	Hög med skörbr sten	C	02-111	Ua-22261	Hasselskal	3 875 \pm 45	BC 2 460 - 2 290	BC 2 470 - 2 200	MN
Ö4	Härd	C	02-104	GrN-28584	Träkol (H)	4040 \pm 50	BC 2 630 - 2 470	BC 2 860 - 2 460	MN

A=Alm Al=Al B=Barrträd troligen gran Bj=Björk G=Gran H=Hassel P=Pomoideae (ev rönn) T=Tall

Bilaga 4. Vedartsanalys

av Ulf Strucke

AnalysId: 2840
Anläggning: 7011745/120689 Kavelbro
Vikt: Ej vägd
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Trä
Kommentar: Stock

Provnr: Z 51,99
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 2839
Anläggning: 7011745/120689 Kavelbro
Vikt: Ej vägd
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Trä
Kommentar: Stock, 24 årsringar bevarade

Provnr: Z 51,99
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 2843
Anläggning: 7011775/120690 Kavelbro
Vikt: Ej vägd
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Trä
Kommentar: Stock över 40 år.

Provnr: Z 51,99
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 2842
Anläggning: 7011784/120681Kavelbro
Vikt: Ej vägd
Fragment: 2
Art: Björk
Material: Trä
Kommentar: Stam 11 år.

Provnr: Z 52,89
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 2
Antal: 1

AnalysId: 2842
Anläggning: 7011784/120681Kavelbro
Vikt: Ej vägd
Fragment: 2
Art: Gran
Material: Trä
Kommentar: Stock ca 20 år

Provnr: Z 52,89
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 2
Antal: 1

AnalysId: 2838
Anläggning: 7011801/120688 Lager
Vikt: Ej vägd
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Trä
Kommentar: Rot. Liggande trästycke. Rötad, men med frisk kärnved.

Provnr: Z 53,66
Analyserad vikt: Ej vägd
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 2841
Anläggning: 7011811/120689 Lager **Provnr:** Z 53,57
Vikt: Ej vägd **Analyserad vikt:** Ej vägd
Fragment: 1 **Analyserat antal:** 1
Art: Gran **Antal:** 1
Material: Trä
Kommentar: Kvist

AnalysId: 2016
Anläggning: A1 Hårdgrop **Provnr:** Kp 4
Vikt: 3 **Analyserad vikt:** 3
Fragment: 22 **Analyserat antal:** 22
Art: Al **Antal:** 3
Material: Träkol
Kommentar: Kvist eller klenare stam.
Art: Pomoideae **Antal:** 7
Material: Träkol
Kommentar: Kvist eller klenare stam. Vald för ¹⁴C-datering.
Art: Tall **Antal:** 12
Material: Träkol
Kommentar: Stam

AnalysId: 2014
Anläggning: A2 Skärvstensansamling **Provnr:** Kp 3
Vikt: 1,8 **Analyserad vikt:** 0,8
Fragment: Över 75 **Analyserat antal:** 30
Art: Gran **Antal:** 30
Material: Träkol
Kommentar: Kolet spjälkat i ett flertal små fragment.

AnalysId: 2013
Anläggning: A3 Block m nedgrävning **Provnr:** Kp 2
Vikt: 0,3 **Analyserad vikt:** 0,3
Fragment: 16 **Analyserat antal:** 16
Art: Gran **Antal:** 16
Material: Träkol
Kommentar: Ung stam eller kvist.

AnalysId: 2017
Anläggning: A4 Stenansamling **Provnr:** Kp 5
Vikt: 0,3 **Analyserad vikt:** 0,3
Fragment: 5 **Analyserat antal:** 5
Art: Gran **Antal:** 5
Material: Träkol
Kommentar: Ej helt förkolnad. Även kottefjäll av gran. Dessa togs ej tillvara.

AnalysId: 2970
Anläggning: A5 Stenansamling Hus I **Provnr:** Kp 8
Vikt: 1,9 **Analyserad vikt:** 1,9
Fragment: 1 **Analyserat antal:** 1

Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Kvist.		
AnalysId:	2976		
Anläggning:	A5 Stenansamling Hus I	Provnr:	Kp 11
Vikt:	0,8	Analyserad vikt:	0,8
Fragment:	22	Analyserat antal:	22
Art:	Alm	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Vald för ¹⁴ C-datering.		
Art:	Bark	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej tillvaratagen.		
Art:	Björk	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Pomoideae	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	17
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	2966		
Anläggning:	A8 Härdggrop	Provnr:	Kp 1
Vikt:	0,1	Analyserad vikt:	0,1
Fragment:	3	Analyserat antal:	3
Art:	Al	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3097		
Anläggning:	A9 Härdgrop	Provnr:	Kp13 1(2)
Vikt:	0,7	Analyserad vikt:	0,7
Fragment:	19	Analyserat antal:	19
Art:	Gran	Antal:	12
Material:	Träkol		
Kommentar:	Två unga kvistar. Två fragment med atypisk struktur, troligen rot.		
Art:	Lövträd	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Salix sp eller Populus sp (asp)		
Art:	Växtdelar (träd/buskar)	Antal:	1
Material:	Förkolnad		
Kommentar:	Granbarr		
Art:	Växtdelar (ört)	Antal:	1
Material:	Förkolnat		
Kommentar:	Kraftigare strå av gräs eller ört.		

Art:	Tall	Antal:	4
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3098		
Anläggning:	A9 Härdgrop	Provnr:	Kp13 2(2)
Vikt:	0,5	Analyserad vikt:	0,5
Fragment:	över 80	Analyserat antal:	52
Art:	Barrträd	Antal:	5
Material:	Träkol		
Kommentar:	Gran eller tall.		
Art:	Björk	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Gran	Antal:	41
Material:	Träkol		
Kommentar:	I provet påträffades en tvåårig kvist.		
Art:	Salix sp	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	2971		
Anläggning:	A9 Härdgrop	Provnr:	Kp 2
Vikt:	0,1	Analyserad vikt:	0,1
Fragment:	3	Analyserat antal:	3
Art:	Barrträd	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:	Huvudsakligen sot och ej förkolnade växtdelar,		
AnalysId:	2972		
Anläggning:	A10 grop	Provnr:	Kp 3
Vikt:	0,1	Analyserad vikt:	0,1
Fragment:	2	Analyserat antal:	2
Art:	Tall	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3104		
Anläggning:	A11 Härdgrop	Provnr:	1(2)
Vikt:	0,4	Analyserad vikt:	0,4
Fragment:	30	Analyserat antal:	30
Art:	Al	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Barrträd	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:	Tall eller gran.		

Art:	Gran	Antal:	5
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej helt förkolnad		
Art:	Lövträd	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Salix sp	Antal:	4
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	14
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Växtdelar (träd/buskar)	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Kottefjäll av tall.		
AnalysId:	3103		
Anläggning:	A11 Härdgrop	Provnr:	Kp14 2(2)
Vikt:	0,2	Analyserad vikt:	0,2
Fragment:	14	Analyserat antal:	14
Art:	Barrträd	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:	Troligen tall		
Art:	Björk	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Gran	Antal:	8
Material:	Träkol		
Kommentar:	Två av fragmenten ej helt förkolnade.		
Art:	Lövträd	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	2974		
Anläggning:	A15 Härdgrop	Provnr:	Kp 4
Vikt:	0,2	Analyserad vikt:	0,2
Fragment:	3	Analyserat antal:	3
Art:	Tall	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	2975		
Anläggning:	A15 Härdgrop	Provnr:	Kp 5
Vikt:	0,1	Analyserad vikt:	0,1
Fragment:	1	Analyserat antal:	1
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		

Kommentar: Atypisk struktur, troligen rot.

AnalysId: 2967
Anläggning: A16 Härdgrop **Provnr:** Kp 6
Vikt: 1,5 **Analyserad vikt:** 1,5
Fragment: 5 **Analyserat antal:** 5
Art: Björk **Antal:** 1
Material: Träkol
Kommentar: Vald för ¹⁴C-datering.
Art: Gran **Antal:** 3
Material: Träkol
Kommentar: Stam.
Art: Tall **Antal:** 1
Material: Träkol
Kommentar: Stam.

AnalysId: 3102
Anläggning: A17 Benkoncen Dn 4 **Provnr:** 1(2)
Vikt: 0,5 **Analyserad vikt:** 0,5
Fragment: 39 **Analyserat antal:** 38
Art: Alm **Antal:** 5
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Barrträd **Antal:** 3
Material: Träkol
Kommentar: Tall eller gran.
Art: Björk **Antal:** 4
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Hassel **Antal:** 1
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Pomoideae **Antal:** 1
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Salix sp **Antal:** 2
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Tall **Antal:** 21
Material: Träkol
Kommentar:
Art: Växtdelar (träd/buskar) **Antal:** 1
Material: Förkolnat
Kommentar: Kottefjäll av tall

AnalysId: 2969
Anläggning: A18 Härdgrop **Provnr:** Kp 9
Vikt: 0,4 **Analyserad vikt:** 0,4
Fragment: 8 **Analyserat antal:** 8
Art: Tall **Antal:** 8

Material: Träkol
Kommentar: Kvist. Något atypisk struktur, kan vara rot.

AnalysId: 3101
Anläggning: A21 Stolphål **Provnr:** 1(2)

Vikt:	0,3	Analyserad vikt:	0,3
Fragment:	15	Analyserat antal:	15
Art:	Tall	Antal:	11
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Pomoideae	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Salix sp	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Växtdelar (träd/buskar)	Antal:	1
Material:	Förkolnat		
Kommentar:	Kottefjäll av tall		

AnalysId:	3100	Provnr:	2(2)
Anläggning:	A21 Stolphål	Analyserad vikt:	0,5
Vikt:	0,5	Analyserat antal:	28
Fragment:	27	Antal:	1
Art:	Al		
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Bark	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Björk	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Gran	Antal:	7
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Lövträd	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:	Två fragment Salix sp eller Populus sp (asp). Ett fragment har en vag likhet med lönn. För litet fragment för en säker bestämning.		
Art:	Pomoideae	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	13
Material:	Träkol		
Kommentar:			

AnalysId:	2977		
Anläggning:	A22 Stolphål	Provnr:	Kp 12
Vikt:	1,5	Analyserad vikt:	1,5
Fragment:	35	Analyserat antal:	35
Art:	Al	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej tillvaratagen.		
Art:	Ask	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Bark	Antal:	2
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Salix sp	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Tall	Antal:	28
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	2968		
Anläggning:	A23, Hus III	Provnr:	Kp 7
Vikt:	0,2	Analyserad vikt:	0,2
Fragment:	1	Analyserat antal:	1
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Stam.		
AnalysId:	3835		
Anläggning:	A28 Härd	Provnr:	Kp 107
Vikt:	0,7	Analyserad vikt:	0,7
Fragment:	17	Analyserat antal:	17
Art:	Al	Antal:	8
Material:	Träkol		
Kommentar:	Vald för ¹⁴ C-datering		
Art:	Björk	Antal:	1
Material:	Träkol		
Art:	Tall	Antal:	8
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3829		
Anläggning:	A31 Härdgrop	Provnr:	Kp 81
Vikt:	0,2	Analyserad vikt:	0,2
Fragment:	4	Analyserat antal:	4
Art:	Tall	Antal:	4
Material:	Träkol		
Kommentar:			

AnalysId:	3828		
Anläggning:	A35 Härdgrop	Provnr:	Kp 82
Vikt:	0,2	Analyserad vikt:	0,2
Fragment:	3	Analyserat antal:	3
Art:	Tall	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:	Stam		
AnalysId:	3830		
Anläggning:	A45 Del av ränna hus I	Provnr:	Kp 76
Vikt:	1,6	Analyserad vikt:	1,6
Fragment:	1	Analyserat antal:	1
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Kvist.		
AnalysId:	3826		
Anläggning:	A60 Större grop	Provnr:	Kp 70
Vikt:	2,2	Analyserad vikt:	2,2
Fragment:	3	Analyserat antal:	3
Art:	Bark	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej helt förkolnad		
Art:	Björk	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Vald för ¹⁴ C-datering		
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3831		
Anläggning:	A65 Stolphål	Provnr:	Kp 32
Vikt:	0,1	Analyserad vikt:	0,1
Fragment:	7	Analyserat antal:	7
Art:	Gran	Antal:	3
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej daterbar mängd		
Art:	Hassel	Antal:	4
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej daterbar mängd		
AnalysId:	3825		
Anläggning:	A67 Härdgrop	Provnr:	Kp 60
Vikt:	1,3	Analyserad vikt:	1,3
Fragment:	18	Analyserat antal:	18
Art:	Tall	Antal:	18
Material:	Träkol		
Kommentar:	Kvist och stam		

AnalysId:	3823		
Anläggning:	A70 Vall m skärersten	Provnr:	Kp 25
Vikt:	7,2	Analyserad vikt:	7,2
Fragment:	16	Analyserat antal:	16
Art:	Gran	Antal:	16
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej helt förkolnad		
AnalysId:	3824		
Anläggning:	A73 Ränna hus I	Provnr:	Kp 35
Vikt:	1,1	Analyserad vikt:	1,1
Fragment:	28	Analyserat antal:	28
Art:	Gran	Antal:	28
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3836		
Anläggning:	A75 Grop	Provnr:	Kp 109
Vikt:	0,4	Analyserad vikt:	0,4
Fragment:	27	Analyserat antal:	27
Art:	Al	Antal:	5
Material:	Träkol		
Kommentar:			
Art:	Alm	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Vald för ¹⁴ C-datering.		
Art:	Gran	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej tillvaratagen.		
Art:	Lövträd	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej någon av de övriga arterna i provet		
Art:	Pomoideae	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej tillvaratagen		
Art:	Salix sp	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:	Ej tillvaratagen.		
Art:	Tall	Antal:	17
Material:	Träkol		
Kommentar:			
AnalysId:	3833		
Anläggning:	C1 Härdgrop	Provnr:	Kp 86
Vikt:	0,6	Analyserad vikt:	0,6
Fragment:	1	Analyserat antal:	1
Art:	Tall	Antal:	1
Material:	Träkol		
Kommentar:			

AnalysId: 2012
Anläggning: Dn2 Lager
Vikt: 0,6
Fragment: 14
Art: Barrträd
Material: Träkol
Kommentar: Troligen gran. Ej helt förkolnad och rötad före förbränning.

Provnr: Kp 1
Analyserad vikt: 0,6
Analyserat antal: 14
Antal: 14

AnalysId: 3832
Anläggning: G1 Grop
Vikt: 0,1
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Träkol
Kommentar:

Provnr: Kp 101
Analyserad vikt: 0,1
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 3834
Anläggning: S1 Hög m skärvsten
Vikt: 0,3
Fragment: 1
Art: Gran
Material: Träkol
Kommentar: Kvist. Vinterfäll

Provnr: Kp 102
Analyserad vikt: 0,3
Analyserat antal: 1
Antal: 1

AnalysId: 3827
Anläggning: Ö4 Härd
Vikt: 5
Fragment: 53
Art: Hassel
Material: Träkol
Kommentar: Vald för ¹⁴C-datering
Art: Salix sp
Material: Träkol
Kommentar: Ej tillvaratagen

Provnr: Kp 104
Analyserad vikt: 5
Analyserat antal: 53
Antal: 51
Antal: 2